

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal Reformá-
lus Püspöki Hivatal Oradea—Nagyvá-
rad, Strada Petru Maior (Ór-utca) 1.
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján.

A királyhágómelléki egyházkerület espereseinek, lelkészeinek, presbitereinek, valamennyi hivata- losának és minden református egyháztagnak.

Az ujesztendőt ma már általában a jókivánatok napjának tekinteti a világ, holott pedig a keresztyén ujesztendőnek tulajdonképpen nagy, csodadolgokra kellene emlékeztetnie bennünket. Mindenekfelett arra, hogy Aki — ma 1934-ik esztendeje — alá vetette magát a mózesi törvénynek, Annak a születésekor új törvényt hirdetett ki az Úr a mennyei seregek énekében, hogy ime legyen: *„Dicsőség a magasságos mennyekben az Istennek és e földön békesség és az emberekhez jóakarát”*.

S ime e drága új törvény imádságos emlékezete helyett, megszokott, elcsépelet szavakkal kívánnak az emberek egymásnak boldog új évet, miket már szinte terhükre van egészen kirni is. Csak így: b. u. é. k. Am evvel az üres udvariaskodással ellentétben annál bőkezűbben sorolják fel azokat a földi jókat, amiket önmaguknak kívánnak az új esztendőben. Pénzt, vagyont, szerencsét, jó egészséget, örömet, zavartalan boldogságot. Csak ennyit. Mert feljebb már nem igen néznek. Arra már nem gondolnak, hogy az életüknek valamelyik zugába — csücskébe el kell raktározniok azokat a kisebb nagyobb kereszteket is, amiket Isten nekik szánt s amik nélkül keresztyén élet el sem képzelhető.

Általában jó lesz vigyázni ezekre a földi jókra! Mert legtöbbször mérgezett borok. És ha alázatos, istenfélő szemmel nézed s óvatos kézzel nyulsz hozzájuk, menten át is változnak kigyóvá, mint a hagyomány szerint a méregpohár János apostol áldására,

E csupa földies kívánságnak az a szomorú végzetük, hogy mindig a törvény után és annak ellenére támadnak. Ime a törvény: a jó és gonosz tudásnak fájáról ne egyél, utána nyomban a bűnös kívánság: „és látá az asszony, hogy jó az a fa az eledele!” Milyen nyomoruságosan furcsán is hangzik mindez! A teremtő Istenről minden nap munkája után azt mondja az irás: „és látá Isten, hogy jó!” És ugyanazokat a szavakat mondja Éváról: „és látá az asszony, hogy jó”. Az *elvakított*, megszedített asszony látá, hogy amit Isten megföltött, az jó.

És azután? Azután elhangzott egy kérdés, a világ születése óta, millió meg millió évek után — az első — döbbenetes, szomorú, halálos: Ádám, hol vagy? Pedig az örökkévaló Isten tudta hol van, hova zuhant le az ember.

Isten betlehemi gondolata, célkitűzése: dicsőség Néki a mennyben és békesség az embernek a földön. A elébb *törvénynek* mondtam. Az is, hiszen az Ő akarata, hogy így legyen. Az Ő akarata pedig — törvény.

És most az új esztendő kezdetén, a kívánságok napján, amikor „minden, ami a világban van: a test kívánsága, a szemek kívánsága és az élet kérdése” éppen úgy, ahogy tegnap is az volt, s holnap is az lesz, — meg kell kérdeznem tőled, magyar református testvérem — lelkész, presbiter, avagy egyszerű egyháztág — hol és hogyan vagy te evvel a törvénnyel. Ti valamennyien e királyhágómelléki egyházkerület hivatalos szenteinek gyülekezetei hol vagytok? Hova, melyik utra, irányba hajoltatok az elmúlt esztendőben? Jobbra, avagy balra? A ti életetek dicsőségére szolgált-e Istennek a mennyben és békességére-e az embernek a földön?

Ne dugd be füledet Testvérem az én kérdéseim elől és ne rejtőzzél el, mint ősszüleink az Úr elől, hiszen nem a bosszuálló Isten kérdez most téged, hanem csak az Ő méltatlan szolgája, gyarló, mint te, e gonosz időknek éppen olyan szenvedője és megpróbáltja, mint te, Isten nyájának és pásztorainak hivatali sorrendben ugyan első, de erre érdemetlen öreg számadó pásztora.

Hol vagy? A hiteddel, Istenedhez, egyházadhoz, atyáid példájához való hűségeddel hol vagy, hol tartasz? Nem kérek, nem várok választ. Csak magadnak felelj becsületes, igaz magyar szíveddel, hogy gondolkodóba essél, — hiszen én ugyanis „tudom a te dolgaidat és a te fáradságodat és túrésedet... és

hogy . . .” terhet viseltél . . . de az a mondásom ellened, hogy az első szeretetedet elhagytad”. [Jel. 2, 3—4]

Ott vagy pedig — örömmel is látlak — a férfiszövetségben, bibliakörökben, vallásos estéken, forgatod a bibliát, dolgozol, jössz-megy, rendezkedel a belmissziói munka minden ágában, felolvasol, szavalsz, énekelsz, szegényeket, betegeket istápolsz, most „Krisztus Urunknak áldott születésén” is talán karácsonyfát is állítottál gyülekezeted szegényeinek, hogy legalább ezen az egy napon nekik is ki legyen világítva az életük. S mindezt tudván tudva szorongó érzés fog el mégis arra a gondolatra, hogy ennek az áldott munkának a lendülete egy napon talán megakadhat, varázsát lassankint lekoptatja az idő, a megszo-
kottság.

Az meg egyenesen döbbenetes, hogy annyi gyülekezet akad, amelyek eleven, lüktető belmissziói életének ragyogó szivárványos szinképében is — közelről nézve — mennyi a sötétvonal! Hát még azokon a helyeken, ahol vagy meg sem indult a belmissziói munka, vagy csak lagymatagon folyik! S ahol ilyen sötét vonalak, vagy nagy sötét foltok vannak, ott mindenütt le van ejtve a porba a gyülekezet sok évszázados családi ékszere, ott mindenütt pislog, küzködik az oltogató viharral annak az egyházközségnek az atyák kegyeletével meggyújtott szövétneke.

Testvéreim, a magyar református iskolákról beszéllek!

Egyházunk legszentebb hagyományai közé tartozik a reformáció kora óta az iskolák fenntartása. Különösen a magyar református egyház maradandó betűkkel írta be nevét a magyar kulturtörténelembe. A magyar nyelv ápolása, irodalmi nyelvvé fejlesztése magyar református egyház elévülhetetlen érdeme. Ez a történelmi mult nagy dicsőségével — elismerem — súlyos terheket ró ránk az iskolák fenntartásával. De éppen mai kisebbségi helyzetünkben, ha magyar anyanyelvünket meg akarjuk őrizni, ha meg akarjuk menteni népünket az irástudatlanság veszélyeitől, ezt a terhet vállalnunk kell. Aki anyanyelvén írni, olvasni nem tud, az lemarad a modern élet létért való küzdelmében, mert elzárja magától az okulás, a tanulás forrásait, ez pedig a legegyszerűbb munkakörben is a versenyképesség rovására megy.

Nem akarok ez alkalommal statisztikai adatokat felsorakoztatni annak a nagy hivatásnak illusztrálására, hogy mily fontos azoknak az elemi iskoláknak fenntartása, amelyek évenként

12.000 nél több református gyermeknek adják meg azt az alapot, amelyen a romániai magyarság jövője tovább épül.

Nem tagadom, komoly megfontolás, mindenre kiterjedő gondosság, nagy munka kellett az elmúlt 15 éven át ahhoz, hogy az állami hatóságokat meggyőzzem felekezeti iskoláink szükségességéről s elhárítsam felőlök azt a veszedelmet, amely egyes túlbuzgó közegek részéről fenyegette őket. A szent szolgálat készségével végeztem ezt a munkát s nyugodt bizalommal tekinthetek a múltba, hogy az én mulasztásomnak egyetlen iskola sem esett áldozatul.

De mikor az állami hatóságokkal szemben másfél évtizeden keresztül sikeresen tartottam fenn azt az álláspontot, hogy iskoláink léte kulturális és állami szükséglet jelent, mikor javunkra fordítottam azt a fokozott ellenőrzést is, amelyet velük szemben gyakoroltak — mikor a rendelkezésemre álló anyagi eszközöket a végsőkig kimerítettem, hogy ott, ahol komoly szükség van, segítek, — talán egyéb szent céloktól vonva el az iskolák támogatásához szükséges anyagi eszközöket, sok helyt olyan megdöbbenő akadályokra találtam, amire — meg kell vallanom — nem számítottam. S ez sok helyt az iskolafentartó egyházak részvétlensége saját iskolájukkal szemben. Pedig ennek kellene egyik legféltebb intézményünknek lenni. Hiába a hívó harangszó, az orgona, az aranyhimzésű urasztali terítő, ha az iskola nem neveli az újabb és újabb nemzedékeket, amelyek Isten ígését magyar nyelven akarják hallgatni.

Megdöbbenő esetek egész sorozatát tudom, ahol egyes egyházközségek tanítóik fizetésével 2—3 év óta hátralékban vannak s ezzel őket a legnagyobb nyomoruságba taszítják s ugyanakkor az egyházi bíróságok fizetést megítélő határozatait semmibe sem véve, tanítóikat egyenesen rákényszerítik, hogy jogos követelésükkel a polgári bírósághoz forduljanak. S ezzel egyuttal ezrekre menő perköltséget is zudítanak az egyház község nyakába. Ezek a gyülekezetek és egyháztagok, akik gondosan ügyelnek arra, hogy jószágaiknak őrző pásztorai pontosan megkapják a fizetésüket, milyen lélekkel kívánhatják és várják el a maga és családja mindennapi falat kenyéréért aggódó tanítótól, hogy kötelességét az ő gyermekeikkel szemben odaadással teljesítse akkor, amikor sajnálják megadni annak illő fizetését? Ez a részvétlenség, ez a nemtörődömség a jövővel fogja megásni iskoláinknak a sirját s vele együtt megpecsételni a református magyarság sorsát is, hacsak intő sza-

vámra és lelkiismeretük figyelmeztetésére a részvétlenek, a helytelenül gondolkozók, a kötelességmulasztók a tizenkettedik órában észbe nem kapnak és rá nem eszmélnek arra a felelősségre, amellyel a jövőnek tartoznak és arra a súlyos számításra, amelyet adniok kell a romániai magyar reformátusság összeségének minden megszünt tanítói állásért, minden egyes gyermekért, akiket megfosztottak attól a lehetőségtől, hogy magyar iskolába járhassanak.

Az iskolával való nem törődés szomorú következményei már is mutatkoznak. Az iskolák működési engedélyöket sorozatosan nyilvánossági jog nélkül, tehát e nagy történelmi jogból kizártan kapják meg olyan hiányosságok megállapítása miatt, amelyek voltaképpen az iskola-fenntartó egyház kellő gondoskodásának a hiányát árulják el. Ennek a helyzetnek pedig veszedelmes kihatásai vannak. Az év végén teendő magánvizsga megalázó az iskolára, újabb anyagi megterhelést jelent a szülőknek és külön szellemi megterhelést a gyermekeknek. A nyilvánossági jog hiányán ugyan lehet még segíteni ott, ahol a működési engedélyeért beadott kérvények nincsenek elintézve, sőt még ott is, ahol kedvezőtlen elintézésben részesültek, a hiányok kiküszöbölésével meg lehet még mindig szerezni a nyilvánossági jogot s ezzel meg lehet menteni iskoláinkat az utolsó és legnagyobb veszedelemtől, mely azokat fenyegeti. De ehhez szív kell, nemes elhatározás, mely az utolsó órában fölébred bűnös közömbösségből és azt mondja: fölkelek és visszamegyek atyáim nyomdokaira s inkább megtagadok magamtól sok mindent, de ezt, a legszükségesebbet: református magyar iskolámat nem engedem elveszni soha!

Istennek legyen hála, van még ilyen példa egyházkerületünkben, ahol megható látni a szülők ragaszkodását iskoláikhoz. Ahol nem használják fel ürügynek a gazdasági válságot arra, hogy lerázzák magukról az áldozat terhét, ahol a szegénység mellett is megadják lelkészüknek is, tanítóiknak is azt, amire őket a törvény is, a magyar kálvinista becsület is kötelezi. Annál szigorubb mériéssel kell mérnünk azoknak az elvakultságát, akik legtöbbször kicsinyes anyagi indító okokból nem restellik gyermeküket elvonni az iskolától.

Ma még megvannak iskoláink. Még megte'nek minden évben a padok tudnivágyó csemetéikkel. Még felragyog minden évben háromezer gyermeki szempár a református ábécéskönyv láttára. Akiknek a vállán ezeknek az intézményeknek a terhe nyugszik, legyen szemük a látásra, fülök a hallásra, lelkük a terhek és áldozatok elhordozására!

Nekem ma, az új esztendő első óráiban, a legnagyobb gondom — az iskola. És mert minden jel arra mutat, hogy református életünknek ezt a legdrágább kincsét, szemefényét, csak a legfelfokozottabb áldozatkészséggel, sok béketűrőssel, lelkesnek, presbitereknek és gyülekezeteknek a legtestvéribb összefogásával fogjuk csak tudni megtarthatni a mai időkben, az iskolánk gondja egyúttal a legfájóbb gondom is. Ezért időztem oly hosszasan azok sorsánál.

Egyebekben pedig minden sors Isten kezében van. Emberé, egyházé, nemzeteké egyformán és — mindig. Övé az áldás is, mienk a küzdés. Az Ő kegyelmei és áldásai hálás emlékezetével, melyeket a múlt évben Tőle vettünk, a küzdést a szívünk mély alázatosságával vállaljuk is. S egyúttal azzal a reménységgel, hogy győzni fogunk, ami annyit jelent, hogy meg- és legyőzve önmagunkat, iparkodunk mind jobban kialakítani magunkban a mi Urunk Jézus Krisztus hasonlatosságát. „Aki győz”, — ugymond, „és aki mindvégig megőrzi az én cselekedeteimet, . . . annak adom a hajnal-csillagot”. [Jel. II. 26. és 28.] Erre a hajnal-csillagra sohasem volt nagyobb szükségünk, mint éppen ma, amikor sűrű köd takar minden utat, melyen az emberekhez való jóakarat járhatna és amely a világot Istenhez és a békességhez vezetné.

Nézd és kövesd imádatos hűséggel ezt a gyönyörű csillagot, édes atyámfia, mert az már nem is „az Ő csillaga”, amely után a napkeleti bölcsek Bellehembe mentek, hanem Ő maga, akinek „orcája, mint a nap, amikor fénylik az Ő erejében” [Jel. I. 16] s akiben megáldatnak a föld minden nemzetségei, mák, holnapok, évezredek, könnyek, mosolyok, bánatok, örömök és akiben egyedül lehet neked is és mindnyájunknak áldott és igazán boldog ujesztendők. A mi Urunk Jézus Krisztusnak kegyelme mindnyájatokkal! Ámen. [I. Tim, 2, 18]

Kérem Lelkésztestvéreimtől ennek a körlevélnek a felolvasását a szószékből és pedig ahol lehetséges az újévi istentisztelet alkalmával, ahol pedig ez már nem történhetné meg, a rákövetkező vasárnapon.

Oradea, 1933 dec. 31.

Atyafiságos szeretettel:

Sulyok,
püspök.

Refleksziók a lelkipásztor és tanító együttmunkálkodása c. előadásra.

(Folytatás és vége.)

A nép ma sem rosszabb, mint régen volt, téved aki ellenkezőt állít. Téved, mert nem ismeri a népet, Az egyháztól való eltávolodása, elhidegülése, látszólagos vallástalansága, legfőképpen onnan ered, hogy nem látja áldozatainak produktív ellenértékét tisztviselőink buzgóságában!? Avagy a népnek nem szabad „materiálisan” gondolkozni!? Amilyen a munka, olyan a „megbecsülés”.

A nép szimpátiája attól függ, mennyire tudja magát hasznossá, szükségessé, szinte nélkülözhetetlenné tenni számára: papja tanítója. Érdem nélkül azonban nem hódol. A buzgó munkásságot, mely érte van, méltányolja, elismeri, jutalmazza. Tud nek erre példát felhozni, nem is egyet.

Olyan produktív igyekezettel kell közöttük lenni, hogy ne történhessen meg semmiféle fontosabb családi vagy más esemény nélkülök. Ez nehéz feladat, az igaz! Ámde ha csak távolról szemléli a pap vagy tanító a nép életét, úgy a nép még jobban eltávolodik tőlük. Előbb a vezetők húzódnak el tőle, majd a nép hagyja ott őket és lassanként kialakul a vélemény: „feleslegesek — megvagyunk, meglehetünk nélkülök is”. Áll ez különösen a papi állással szemben.

Örültem, hogy előadónk felismerte a kritikanélküli prédikálás hibáit és rámutatott arra! Ezt én már régen figyelem és tudom! Eddig azonban a prédikálást megbírálni? Szó sem lehetett róla! Olyan nebáts virágnak tartatott.

Ugy gondolom, jogosan elmondhatom hozzászólásomat, mert magam is végeztem papi szolgálatot egyfolytában három évig — a sakramentumok kiszolgáltatásán kívül. Ezenfelül sokszor helyettesítettem és helyettesíték ma is. Ezzel szemben úgy hiszem, nem sok pap mondhatja el magáról, hogy ő ennyi ideig végzett tanítói szolgálatot.

Nagy gondban voltam mindig. Félttem, hogy nem érem el a célt. De mivel megfigyeltem a nép életét, lelkivilágának tartalmát, sikerült eredményre jutnom.

Állítom: a nép lelkivilágának, gondolkozásának, napi életének, szükségleteinek stb. ismerete nélkül helyesen és ami több, eredményesen prédikálni nem lehet.

Állítom: a legtöbb pap nem tud prédikálni. Szónokolni, azt

igen — azt tud! Magasszárnyalásu beszédet tartani — azt tud!

Én prédikálás alatt nem „szónoklatot”, hanem „tanítást” — „erkölcsi tanítást”, „hitbeli tanítást” értek.

Nem azt prédikálom, ami nekem tetszik. Hanem azt, amit kell, ami szükséges, amiből a nép tanul, ami életéhez, értelmi színvonalához alakul.

Semmiképen nem tartom helyesnek az ilyen megróvó kifejezést: „vallástalanok vagytok, hitetlenek” stb. stb, melyet pedig unos untalan lehet hallani! Helytelen azért, mert éppen azok hallgatják, akik buzgó templomjárók, akik mindig jelen vannak, ezekből visszás érzéseket vált ki, akik nem járnak, azok úgy sem hallják, tehát nem okulnak belőle! Én még ha csakugyan úgy lenne is, akkor sem így tanítok, hanem azt hirdetem: nincs vallástalan ember, nem lehet, mert Isten oltotta ezt az érzést az ember szívébe; lehet, hogy néha megfélekedzik magáról, de szívében ott él, ott szunnyad a hitnek csirája, mely kikél, gyümölcsöt terem s az embert visszafordítja Istenhez stb stb. A helyes tanításnak örökös biztatás az alapja, így tesznek az iskolában is.

Azért állítom hogy sokan nem tudnak „predikálni.” — mert nem „ugy” és nem „azt” predikálják, ami szükséges; továbbá, mert nem mérik a nép színvonalához, lelkikészségéhez és szükségletéhez. Részben ez az oka, hogy üresek a templomok is. A nép nem hallgatja szívesen, ami lelkétől idegen vagy amit meg sem ért.

*Kemecsei György,
ref. tanító.*

KÜLFÖLD

A hollandiai református egyház [gereformeerde kerken] middelburgi közgyűlésén elhatározta, hogy megszakítja a kapcsolatot a belgiumi missziói egyházzal, mivel ez a református hitvallásoktól mindinkább eltávolodik. Ezzel szemben szellemi és anyagi támogatásáról biztosította a szibériai s szászországi szabad református gyülekezeteket, akiknek képviselőjében egy presbiter és egy lelkész, mint vendég, jelen is volt a közgyűlésen. Sajnálattal kellett a közgyűlésnek dr Ubbink lelkészt, aki tanításában a hitvallástól eltávolodott, hivatalától megfosztani. Dacára annak a tiszteletnek, amely őt, mint kegyes és tudós

férfiut körülveszi, amig szubjektív véleményt tart a közös hit helyett, az egyháznak igehirdetője nem lehet.

A németországi népmozgalmi statisztika szerint az első német népmozgalmi statisztika [1841] óta először 1932-ben született egy milliónál kevesebb gyermek és így szaporodás tekintetében Szovjetország és Olaszország mögé került. Átlag 100.000 házassággal kötöttek kevesebbet Németországban mint normális viszonyok között köthettek volna. [1932-ben 235 000 házasságot kötöttek.] Nemcsak gazdasági [lakás stb.] hanem etikai szempontból is mutatják e számok, milyen nagy feladat a családi tüzhely támogatása által a nép életének támogatása.

Svédország absztinens egyesületei érték el a világ ilyen egyesületei közül a legtöbb eredményt. A 6 milliós lakosságból 230 ezer felnőtt tartozik bele. Az elmúlt évben 6500 taggal szaporodott az egyesület. Rendkívül sokat tesznek a kultúra fejlesztése érdekében. 1300 tanulmányozó körük, 1504 könyvtáruk volt 786 500 könyvvel az elmúlt évben. A munkásoknak külön van egyesületük, melyben az ifjuság is nagy számban vesz részt, 7950 munkás a műhelyben képviselője a mértékletességnek. Külön szakok szerint is be vannak szervezve azok, akik szeszes ital helyett egyébre akarják pénzüket és erejüket fordítani. Így pl. az automobilosoknak 8562 tagja volt 185 tagozatban, akik 239 szer tartottak propaganda s ismeretterjesztő gyűlést egy év alatt. Az egyetemi hallgatók és a vasuti munkások stb munkája érdemel még említést.

Az Amerikai Egyesült-Államokban a jövő években az állás nélküli lelkészek kérdését nehéz lesz megoldani s ezért az egyházak a theológiáktól szigorubb kiválogatást követelnek.

HIREK

Lelkészoálasztás. A börvelyi lelkészi állásra, miután Papp József mármaroszigeti lelkész a meghívást nem fogadta el, az egyházközség tagjai nagy többséggel Kiss Géza volt nagyszalontai s. lelkészt, helybeli születésű ifju atyánkfíát választották meg.

A berei lelkészoálasztás ellen beadott fellebezést a kerületi bíróság időszi tanácsa elutasította s így Ármós Zsigmond domahidai segédlelkész megválasztását megerősítette.

Ujlap. Református Órálló címen uj egyházi lap indult Pleskey Sándor szatmárhelyi,

dr Mezey Mihály magyarláposi és Oláh Sándor nagybányai lelkészek szerkesztésében. Kiadja a Református Órálló Társaság. Megjelenik havonta kétszer. Előfizetési ára egész évre 150 Lei. E lap főleg a lelkészek lapja és mint ilyen a két kerület lelkészei közötti testvéri érzést hivatott erősíteni és ápolni. Örömmel üdvözljük új lapársunkat Isten segítse céljai elérésében.

A Budapesten megjelenő két jeles egyházi lap, a másfél évtizedes *multa* visszatekintő »Kálvinista Szemle« és a hét évvel ezelőtt megindult »Református Figyelő« tudós és jó-tollu munkásai ez év november 9-én dr Ravasz László püspök

hatása alatt abban állapodtak meg, hogy a református ébredés nagy ügyének szolgálatára felajánlják lapjaikat és közös tulajdonban, közös szerkesztői program mellett helyettök »Református Élet« címen egyháztársadalmi helilapot, »Magyar Kálvinizmus« címen apologétikus irányú, negyedévenként megjelenő szemlét indítanak meg; amannak felelősszerkesztője Muraközy Gyula budapesti Kálvintéri lelkész, emezé dr Sebestyén Jenő budapesti theol. igazgató-professzor. A megállapodásra, vállalkozásra Isten áldását kérjük.

Társzerkesztők: Arday Aladár, Bokor Sándor, Szombati Szabó István és Tóth Zsigmond.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Nagyvárad.

6898—1933 II sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* 6295—1933. sz. körrendeletem (hivatalos lap f. é. nov. 10-i szám) kiegészítéséül közlöm, hogy a közoktatásügyi minisztérium 186004—1933 sz. leiratában arra figyelmeztet, miszerint az 1·4 százalék illetékekkel el nem látott act de angajamentek alapján kiadott autorizációk illetékezett act de angajamentek nélkül érvénytelenek. Oradea—Nagyvárad, 1933 december 22. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

6448—1833-II. sz. ü. o. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* A 88876—1933 ik sz. miniszteri rendelet alapján újból figyelmebe ajánlom az összes elemi iskolai hatóságoknak az alábbi már sokszor ismételt intézkedéseket, amelyeket azonban, sajnos, mint a látogatási jegyzőkönyvekből megállapítható, sok helyen még most sem vesznek kellő figyelembe.

1. A tanfelszerelés revideálandó és csak olyan térképek, szemléltetőképek maradhatnak használatban, amelyek ellen kifogás nem emelhető. A püspöki hivatal úján vagy közvetlenül a Casa Școaleloról kapott térképek és szemléltetőképek föltétlenül használhatók. Régi magyar kiadású szemléltetőképek gondos kritika tárgyává teendők, ha nélkülözhetők, a használatból

kivonandók, ha nem pótolhatók, régi felírásuk román magyar szöveggel átragasztandó Kétség esetén forduljanak az illetők a püspöki hivatalhoz. Régi magyar bitelesítésű, szemléltetés céljait szolgáló mértékekről a hitelesítési bélyegző eltávolítandó. Régi térképek az iskolai helyiségben semmiesetre sem használhatók, ha azok vásznára az új térképek felragasztásánál szükség van, az új térkép a régi térkép fölé ragasztandó, hogy a hátlap üres maradjon. Ha valahol akadna olyan ujkiadású térkép, amelynek hátlapján régi magyar kiadású térkép látható, ez utóbbit fehér papirossal le kell ragasztani.

2 Revideálandó a tanfelszerelés abból a szempontból is hogy megfelel-e az állami oktatási szabályzat 320. és 321. fejezetének. [Ennek a szabályzatnak minden iskola könyvtárában meg kell lennie] Külön felhívom itt a figyelmet arra, hogy a királykép föltétlenül berámázandó üveg alatt. Csak II Károly király arcképének kifüggesztése kötelező, ha tehát az anyagi eszközök meg nem engedik a volt uralkodók arcképének berámázását, a már leírt módon kell eljárni. Ahol Mihály nagyvajda képe ki van függesztve, a felírás csinosan átragasztandó ezzel: Mihai, Marele Voievod A zászló csak köteles napok reggelén tűzendő ki, este bevonandó, gondosan felgöngyölve, védőburokban biztos helyen tartandó ha megfakult idején kicserélendő. A sok utánjárással beszerzett térképek vászonra huzandók, mert ujakat beszerezni nem lesz módunkban

Az esperes urakat és a tanítói értekezletek vezetőit felkérem, hogy a tanítói értekezletekre megvitatás céljából tűzzék ki ezt a kérdést: Hogyan rendezek be egyszerű eszközökkel iskolai muzeumot?

A legnagyobb figyelem fordítandó arra, hogy történelmi és uralkodókat ábrázoló képeken csonkítás vagy más elcsúfítás elő ne forduljon. Ez csak ott történhet meg, ahol a gyermekek kellő felügyelet nélkül vannak az iskolateremben. Előforduló esetek haladéktalanul reperálandók, szükség esetén a sérült kép megsemmisítésével.

A növendékek száma egy egy tanteremben nem lehet több, mint az autorizáció kísérőrendeletében előírt létszám. Ha ez a beírandó tankötelesek létszámának meg nem felel, gondoskodni kell a tanterem megfelelő kibővítéséről s az így beálló változás a püspöki hivatalon át a miniszteriumnak jelentendő.

Ha a helyi viszonyok következtében a tankötelesek elhelyezése másképp lehetetlen, azaz ha az állami iskola is tulzsúfolt, az adatok pontos feltüntetésével a püspöki hivatalon át a miniszteriumtól kell engedélyt kérni a létszámfölötti beírásokhoz.

Az iskolai nyilvános könyvek és irattár pontos vezetéséért és rendbentartásáért a tanító illetve az igazgatótanító felelőleg felelős. Felkérem az esperes urakat hogy az e téren tudomásukra jutó mulasztások esetén haladéktalanul fegyelmi úton az E. T. és szolgálati pragmatika szerint járjanak el.

Ugyanígy járjanak el azokkal a tanítókkal szemben, akik a tanítás idején igazolatlanul távol vannak, vagy magukat megfelelően nem helyettesítetik.

M st. Oficiului Parochial Reformat
Nagyf. Református Lelkészi Hivatalnak

Oradea—Nagyvárad
Calea Victoriei (Kolozsvári u.) 61.

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

Nagybetűs Hangjegyes ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként

100

Leies árban

kaphatók a Királyhágómelléki Ref.
Egyházkerület Irattérjesztésében
Oradea—Nagyvárad, Str. Petru Malor 1.

Az iskolai nyomtatványok pótlására igen gyakran 10–20 lei értékű árut kérnek utánvét mellett m. t. Megrendelőink. Minthogy ezek utánvételes szállítása igen körülményes és felette költséges, kérjük, hogy az egyszáz leien aluli rendelésnél annak értékeit és portódiját vagy postabélyegeken, vagy postautalványon előre sziveskedjenek beküldeni Teljes tisztelettel: Kálvin-nyomda.

A 2759–1933. sz. körrendeletben elrendelt iskolaszéki pecsét-bélyegzőt 75 leiért szállítja — a pénz előzetes beküldése mellett portómentesen — a Kálvin könyvnyomda, Oradea.

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Cégtulajdonosok: BÉRES KÁROLY, BÉRES SÁNDOR, ROMÁN KÁROLY

Telefon

6-22

Készít mindentajta egyházi- és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbébb magán- és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb, modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

ORADEA—NAGYVÁRAD

STR. DR. AUREL LAZAR (NAGY SÁNDOR-UTCA) 14. SZ.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal Református Püspöki Hivatal Oradea—Nagyvárad, Strada Petru Maior (Ór-utca) 1. Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-évre 180 lei. — Egyes lappéldányok ára 10 lei. — Megjelenik minden hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Szenczi Molnár Albert

1574—1934.

Háromszáz esztendeje lesz e hó 18 án, hogy eltemették s háromszáz esztendeje, hogy itt a földön is jobban él, mint földi életében.

Benne él egyházunk másik nagy lélek kincsével: Károli Gáspárral együtt minden magyar lélekben.

Háromszázhuszonhé: esztendeje. — mióta e'ső zsoltáros könyve: „Psalterium hungaricum“-a megjelent — millió és millió Istent kereső lélekben lett életté.

Hogy egyházi, vallási és lelki szempontból mit jelentettek és jelentenek számunkra a zsoltárok, mindnyájan jól tudjuk. De értékük nemcsak egyházi, hanem irodalmi szempontból is felbecsülhetetlen. Lehet hogy rímei ma már sok helyen kezdetelegesek, tompán csengenek, de abban az időben óriási haladást jelentettek. Különben is — mint írja — nagyobb gondja volt „az fundamentombeli igaz értelemnek fordítására, hogynem a verseknek ékesgetésére“.

Gondoljunk reá, hogy mi volt akkor a magyar költészet, mikor „vagy semmi egyenlő rímek nem voltak, vagy tíz vers is egymásután egy igében ment ki, ahonnan a históriás énekekben számtalan az a sok vala, vala, vala.“

Gondoljunk rá, hogy ezekhez képest mit alkotott, amikor nemcsak az eredeti szöveg értelmét kellett lehetőleg hiven visszaadni, hanem Bourgois dallamaihoz is precizen alkalmazkodni. Ha rímei ma már nem, de versformái ma is művésziek s a szó legteljesebb értelmében utólérhetetlenek.

Gondoljunk rá a kifejezések tömöriségére, a nyelv szépségére, mindennekfőlött a bennük rejlő csodálatos erőre, amelyet senki sem tudott megközelíteni.

Gondoljunk rá, hogy három és egy negyedszázad óta ki-

elégítik lelkeszsükségeinket és hogy legnagyobb költőink között sem volt senki, aki tökéletesebbet alkotott volna — s akkor sejtteni kezdjük Szenczi Molnár Albertnek, a zsoldárfordítónak és fordításának értékét és jelentőségét.

De — bár tagadhatatlan, hogy ez volt a legjelentősebb munkája — tudományos működése is úttörő volt.

Ő dolgozta át először Károli Gáspár bibliafordítását és általa „nyelvezetét századokra elfogadhatóvá tette”, ő fordította le legelőbb nyelvünkre Kálvin Institutioját, ő szerkesztette az első latin-magyar-görög szótárt és ezeken kívül még magyar-nyelvtant is írt s más műveivel és fordításaival is gazdagította egyházunk és nemzetünk irodalmát.

Sokat nélkülözött, szenvedett, bujdosott, bolyongott idegen országban, idegen nép között, „látás-hallásnak okáért”, hogy összegyűjthesse és hazahozhassa azokat a tudományokat, melyekkel „legtöbbet használhasson az mi nyomorgó hazánkban”.

Háromszázados ismeretlen sirja helyett áldott emléke előtt leborulva, a sokat nyomorgott ősi testvért, elődöt, atyát öleljük körül emlékező lelkünk áldó melegével.

A hívő szív hite erősítse hitünket és emeljen fel bennünket sok lesujtottságunkból.

A tudós, fáradhatatlan gazdag lélek legyen előttünk lelkesítő eszmény.

A nemzetét, fáját önfeláldozón szerető, érette munkálkodni soha meg nem szünő, igaz református magyartól tanuljunk minden erőnk odaadásával dolgozni anyaszentegyházunkért és nemzetünkért.

Debreczeni István.

Református Jövő.

A pénztári hivatallal történt megállapodásunk értelmében a Ref Jövő előfizetési díját mindig negyedévenként vonatjuk le. A legközelebbi kongrua levonást eszerint csak februárban a januári kongruából fogjuk eszközölni. Kérem, hogy azok, akik eddig még nem nyilatkoztak, milyen uton kívánják a kiadóhivatalba eljuttatni az előfizetési díjakat még ebben a hónapban közöljék velem. A kongrua levonás után elszámolást és nyugtát küldök.

Kiss Bertalan.

Hollandiában 1920 tól 1930-ig a százezer lakosnál nagyobb városokban 15.9 százalékról 27.3 százalékra emelkedett azoknak a száma, akik egy egyházhoz sem csatlakoznak.

Püspök ur a férfiszövetségekről.

164—1934-I. sz. körrendelet az esperesi és lelkeszi hivatalokhoz.

Midőn hivatalos lapunk 1932. évi huszonkilencedik számában 4628—1932 I. sz. a. kiadott körrendeletében a férfiszövetség miniszterileg jóváhagyott alapszabályát közzétettem, egyúttal egyházkerületünk 1932 ik évi 79 ik számú határozatára hivatkozással el is rendeltem, hogy az egyházközségi tagozatok legkésőbb december 31-ig megalakitassanak, hogy így azután az 1933. év folyamán az egyházmegyei tagozatok felállításával az egyházkerületi férfiszövetség is meg legyen szervezve.

Elgondolásom, sajnos, nem valósult meg, amennyiben e pillanatban csupán egy egyházmegyéből van előttem jelentés. Ez is csak annyit mond, hogy ott a gyülekezetek nagyobb részében meg van alakítva az egyházközségi tagozat. A többi egyházmegyéből csak közgyűléseiknek jegyzőkönyveiben található említés a férfiszövetségek alakításának kezdetleges munkáiról, illetőleg folyamatáról.

Nem hinném, hogy e kedvezőtlen tünet okát gyülekezeteink nemtörődömségében vagy közönyösségében kellene keresni. Hiszen — Istennek hála — minden egyéb belmissziói munkamezőn örvendetes nekilendülés, sőt — ami fontosabb — kitartó buzgóság tapasztalható. Inkább azt kell tehát feltételeznem, hogy gyülekezeteink a férfiszövetség célját, rendeltetését nem látják eléggé tisztán. Talán ennek a feladatnak és munkának a körvonalai nem bontakoznak ki szemeik előtt eléggé világosan, vagy talán itt ott összefolynak részint a nőszövetségnek, részint a presbiteriumnak a munkakörével.

Kétségtől van, hogy a férfiszövetség célját magának az alapszabályoknak *pusztán a betűiből* nem lehet eléggé világosan körvonalazni, mert az erről szóló 2 ik §. csupán annyit mond, hogy: „*a szövetség célja az, hogy az egyház férfitagjai aktív részt vegyenek a vallásos életben*“, de az alapszabály szelleme mindent megmond, amire szükségünk van.

A lényeg az, hogy a gyülekezet férfitagjainak *aktív* vagyis *tevékeny* részt kell venni a vallásos életben, tehát nem elég csak *passzíve* vagyis *szenvedőlegesen*, *közömbösen* viselkedniök azzal szemben. Nem elég, hogy azt mondják: „nem bánom, odaadtam a családomat, a feleségemet, a gyermekeimet a nőszövetségekbe, a vasárnapi iskolába, a bibliakörbe, magamat is odaadom az egyháznak egy darab téglá gyanánt, hogy a többi-

vel együtt ebből is épüljön Isten szentegyháza", hanem azt kell mondania, hogy ime magam is megyek, hordom a téglát Isten épületéhez, sőt — mert tudom, hogy az ilyen lelkiházhoz a téglá mellett még egyéb is szükséges — megyek és hordom, viszem azt mindet, ahova kell.

Hiszen, ami baj ma gyülekezeteinkben van, legnagyobb részben annak tulajdonítható, hogy férfitestvéreink kivonták magukat gyülekezetük ügyeiből, annak gondjával, bajával nem törődnek és e súlyos időben csupán a maguk egyéni vagy családi bajaival foglalkoznak, ezeken tépelődnek, de arra nem gondolnak, hogy legtöbbször nagy család terhét viselő lelkészeik és tanítóik a megélhetés keserű gondjaival küzdenek, sorvadnak abban a munkában, melyet gyülekezetük nagyjai és kicsinyei boldogabb jövődeiért végeznek és fájó gondok keserű poharát kell kiüríteniök nap nap után csak azért, mert gyülekezetük férfi tagjai nem érdeklődnek az ő sorsuk iránt s nem adják meg nekik törvényes fizetésüket.

Ime az ugynevezett passzivitás, a szenvedőleges és közömbös magatartás, milyen könnyen *passzív rezisztenciává* azaz szenvedőleges ellenállássá fajul!

Azért van tehát szükség a férfiszövetségre, hogy a gyülekezet férfitagjait kiemelje ebből a „se hideg, se meleg“ magatartásukból, hogy érezzék és lássák odanőve a maguk egyéni, férfibecsületét református egyházközségük sorsához, hogy talpraálljanak és azt mondják: látom egyházam sok gondját baját, megyek dolgozni érte én is és cselekedni mindent, ami tőlem telik egyházam törvényeinek útján és módján.

A férfiszövetség tehát ebben az elgondolásban se nem pótolhatja, se nem helyettesítheti akár a lelkészt, akár a presbiteriumot, de — ha hivatását így átérzik — akkor felbecsülhetetlen segítőtársa lehet mindegyiknek. Több szem többet lát. A gyülekezet férfitagjainak sokszor egészen közelről, talán a szomszédból és azonnal van módjukban észrevenni olyan tüneteket a gyülekezet életében, amit a lelkész vagy presbiterium csak messzebről és később s talán későn is láthat meg.

Csak szét kell nézni egy kissé, hogy megdöbbenjen mind nyájunk lelkiismerete! Ott van pl. a születések, halálozások, házasságkötések statisztikája. Szomorúan fogy évről évre a születések száma a halálozások számával szemben és ha összevetjük a vegyesházasságok kimutatását az állami anyakönyvi hivatal adataival, akkor fog feltárulni előttünk annak a sülyedésnek

az egész szomorú képe, amelyet a református templomokban kötött vegyesházasságok száma mutat évről évre.

Ott van a hithagyások statisztikája. Mily szomorú dolgokat beszél!

Református Testvér, nem látod, nem veszed észre, hogy mindezekben a számokban hogyan fogy, vesz, sorvad nap mint nap a mi református magyar egyházunk? Te ott vagy a szomszédban, látod, hogy forrong, készül az efféle házasságok és hithagyások terve. Még akkor is föl kell emelni szavadat az ilyen szándékok ellen, ha csak egy magad maradnál, mert a te atyádfiát köteles vagy a szeretet törvényénél fogva visszatartani a rossztól. Hát még, ha a férfiszövetség tagjaként léphetsz fel és beszélhetsz, mennyivel eredményesebb lehet a te intelmed! Mert nem lehet közömbös a hitbeli hűtlenség tervezőjének, ha nemcsak a maga lelkiismeretének, nemcsak a lelkészének intó szavaival kell megküzdenie, hanem szemben találja magát egyházközsége férfiszövetségével s abban *egész férfitársadalmával!* Már ennek a meggondolása is elég lehet igen sok esetben ahhoz, hogy a tilalmas uttól visszatartsa.

Ha egyéb haszna sem volna a férfiszövetségnek, már ezért az egyért is megkellene csinálni. De van egyéb is. Ott is, ahol nem a bünelhárítás feladata várja, hanem a gyülekezeti élet rendes velejárói jelenségei. A szegénygondozás, árvák védelme, betegek, gyámoltalanok sorsa. Hogy ezt van, aki végezze? Lelkész, presbitérium, nőszövetség vagy a rokonság? Nem baj, végezzék, de ez nem ok arra, hogy a gyülekezet férfitársadalma ne törődjön, ne foglalkozzék ezekkel a gondokkal, bajokkal, hanem egyszerűen vonja ki magát belőlük.

Hiszen maga a nőszövetség is rá van utalva a férfiszövetség munkájára, támogatására, ahogy a nő is általában a férfire. Hányszor merülnek fel akadályok például a nőszövetségi összejövetelek, tervek, munkák útjában! Ezeket a legtöbb esetben férfikéznek, férfiésznek kell elhárítania.

Azután meg alig van gyülekezet, amelynek ne volna valamelyes saját külön gondja megoldásra váró kérdése! Egyik helyt hitelszövetkezet kellene, másik helyen takarékszegélyező magtár. Vagy valahol alkalmas ingatlanvétel kínálkozik, mellyel az egyház, lelkész vagy az iskola fenntartása a leghelyesebben megoldható volna. Mennyire kívánatos, hogy ezekkel a kérdésekkel a gyülekezet férfiai a maguk szövetségében kölcsönös megbeszélések során foglalkozzanak, gondolataikat, esetleg aggályaikat ott tisztázzák s ehez hasonló létesítések terveit is

necsak, mint a község lakosai, hanem, mint *református hívek is egyházuk nézőpontjából szemügyre vegyék és elbírálják!*

Ott van végül, hogy egyebet ne említsek, ott van és nem utolsó, hanem inkább a legelső sorban, *a családi élet tisztaságának nehéz problémája, jobban mondva ennek a védelme és fönntartása a mai világ erkölcsi válságában. A család ifjainak: fiainak leányainak erkölcsi védelme, — mondhatnók megmentése — a bűnök, kicsapongások, gyilkosságok, öngyilkosságok, csalások, sikkasztások mindent elborítani készülő szennyes áradatában és világsodrában. Ahol igen sokszor gyöngye az anyák keze. hasztalan a könnyük is, — ahova tehát erélyes férfikéz kell és higgadt megfontolás. Ezek a nagy kérdések minden családapát égetően érdekelnek s ideje, hogy a közös bajok, gondok, veszedelmek ellen mint férfiak egymással kezét szorítva védekezzenek.*

Ezért és mindezekért kellett megszervezni a férfiszövetségeket.

A vallásos élet tevékeny munkása minden férfi, aki azokba belép. Látjuk, hogy van tenni és tevékenykedni való elég. Ahogy semmiféle életet nem lehet paragrafusokba zsufolni és beraktározni, a vallásos életet sem lehet. Tehát annak a munkáit sem. Aki nem vak és nem süket, az meglátja a vallásos élet ezer nagy kérdőjelét feléje meredni s meghallja azok kiáltó szavát: „Siess, míg nem késő!”

Kérem a nt. esperesi és lelkészi hivatalokat, hogy az itt mondottak megszívlelésére adjanak alkalmat gyülekezetük férfiainak és ahol még nincs megszervezve a férfiszövetség, annak megalakításához *azonnal fogjanak hozzá. Ez évi március 1-ére minden lelkészi hivatal közvetlenül küldjön jelentést hivatalomhoz az alakulás folyamatáról, illetőleg eredményéről.*

Oradea, 1934 január 10.

Atyafiságos szeretettel;

Sulyok,

püspök.

Felkérem lelkész és tanító testvéreimet, hogy a gyülekezeti életükben vagy ifjusági egyesületben, bibliakörökben, nő- és férfiszövetség életében előferduló minden jelentősebb eseményt vagy adományt és minden közérdekű életnyilvá-

nulást sziveskedjenek a Református Jövő számára megírni és a püspöki hivatal útján elküldeni. Így tehetjük a szépen megindult lapot még változatosabbá s így tudjuk gyülekezetünk életébe még jobban bekapcsolni. — *Debreczeni I.*

Az egyházi fegyelmi törvények kérdése

Egyetemes egyházunk tagjai közül némelyek nincsenek megelégedve az E. T. V. tc. II., III. szakaszaiban a 345-től a 395-ig foglalt azon intézkedésekkel, melyek a fegyelmi eseteket és fegyelmi büntetéseket szabályozzák. Kifogásolják, hogy nem elég részletes, nem elég szigorú, mert nincs benne az úrasztalától eltiltás és az egyház kötelékéből végleges kizárás. Külön szigorú egyházi fegyelmi törvényeket óhajtanak. A meglazult erkölcsöket a régmúlt idők példája nyomán vesszővel akarják megjavítani.

Szabad legyen nekem, mint ez idő szerint talán legidősebb lelkésznek, élettapasztalataim felhasználásával, egyetemes egyházunk javát tartva szemelődtt, ezen kérdéshez a nyilvánosság előtt hozzászólanom.

Jól emlékezem, hogy az egyházból kizárás és úrasztalától eltiltás büntetése már a jelenlegi törvény megalkotásakor is felmerült, de Baksa Lajos és Tisza István ellenzése folytán maradt ki a törvényből. Egyházunk ezen vezéregyéniségének az volt a véleménye, hogy egyházunk és vallásunk kötelékéből senkit sem lehet vétségek miatt végleg kizárni. Hiszen Krisztus a bűnösök megváltásáért, megtérítéséért jött és ma is hívogatja magához a bűnösöket azon igékkel, amelyek sok úrasztala terítőjén aranybetűkkel kivarva ragyognak. Jöjjetek én hozzám, akik megfáradtatok és megterhelve vagytok és én megnyugosztalak titeket.

Azon indokolás, hogy a vétkező egyháztag kizárását, mint másokra veszélyes mételynek kiirtását az egyetemes egyház önvédelmi érdekei követelik — nem eléggé helytálló.

Az egyház tagjainak a vétkezők általi megmételtyezése ellenében lehet kizárás mellőzésével is védekezni oly módon, hogy a makacs gonosztevőt nem zárjuk ki, csak megjelöljük kihirdetéssel a gyülekezett előtt óvakodásra figyelmeztetésül, de az egyház által a törvényeket tiszteletbentartó egyháztagok részére nyújtott jogokról, kedvezményekről önként lemondottnak tekintjük az ő saját személyére nézve. A vétkezőség bírói megállapítása esetén is azonban a vétkezőt az egyházból ki nem zárjuk, az úrasztalától el nem tiltjuk, hanem az eddigi törvényben előirt ideiglenes büntetések alkalmazásának sikertelensége után is egyházunk tagjai között a megváltás reményében nyilván tartjuk, de az egyháztagok jogairól, kedvezményeiről önként lemondását megállapítjuk.

Igy, aki az egyházi adó fizetését megtagadja, aki templomba nem jár, úrvacsorával nem él több éven át, egyházi választói jogáról lemondottnak tekintendő. Az a presbiter, aki egy éven át a presbiteri gyűlésbe nem jár, vagy törvényellenes magaviseletével a nyugodt tanácskozást meggátolja, az az egyházgondnok aki az egyházhatóságilag megerősített előirányzatba foglalt összegek kifizetését megtagadja vagy a kiadásokat lelkes utalványozása mellőzésével teljesíti, állásukról önként lemondottnak tekintendők és újra meg nem választhatók. Az az egyháztag, aki az egyháztagokat az egyházi adófizetés megtagadására, az egyházi szerződés mellőzésére, az egyházi hivatalnokok elleni ellenséges magatartásra izgatja, ez igazoló birói ítélet után minden egyházi jogairól, kedvezményeiről lemondottnak tekintendő és további makacssága esetén elhalálozásakor csakis egyszerű imádsággal, harangozás nélkül temethető el.

Az önkéntes lemondások megállapításának javaslatát a helyi presbiterium készíti elő, de mint elsőfoku bíróság az egyházmegyei fegyelmi bíróság állapítaná meg.

Az önkéntes lemondás megszüntetését a presbiterium lenne jogosult kimondani azon esetben, ha a vétkes egyháztag a megtérést nemcsak igéri, de állandó templombajárás, úrvacsorával élés és pontos egyházi adófizetéssel igazolja.

Ezen fegyelmi eljárás alkalmazása mellett a bűnösök önként kerítvén magukra a kiszabott büntetést, nagyobb lenne a megnyugvás s nem következnek el felháborodás.

Ha az arra illetékes hatóság tőlem részletesebb javaslatot és bővebb indokolást kíván, készséggel állok rendelkezésére.

Peregul-Mic.

Szondy Géza,
ref. lelkész, egyházm. tanácsbíró.

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Szabó József Sebiş—borossebesi lelkész 1933 december hó 11-én elhunyt 77-ik életévében. Lelkeszi szolgálatot utolsó szolgálati helyén Sebiş—Borossebesen 1896 óta teljesített.

Kézy Iguác fehérgyarmati lelkész életének 49-ik, házasságának 22-ik évében hosszas, kínzó betegség után 1933 december 24-én elhunyt. Temetése karácsony másodnapján volt. Felesége, három gyermeke és kiterjedt rokonsága gyászolja. Melegszívű lelkésztestvér s az Urnak hűséges és fáradhatatlan szolgálója költözött el benne ki nemcsak szavakban, hanem alkotásokban való igehirdetésével és mint a nagy énekes magyar reformátor, szívhez érő szép éneklésével is hirdette az igét.

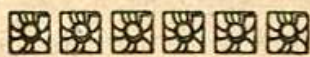

IRODALOM

A zsoltárfordító Szenczi Molnár Albert halálának 3 százados évfordulóját, amely 1634 január 18-át megelőző valamelyik napon következett be, minden gyülekezet méltán ünnepelheti meg. Akik évszázadok óta épülnek ezen kiváló református lélek énekein, azoknak nem szabad megfeledkezniök a háromszázados évfordulóról sem. Hogy könnyebbségére legyünk mindazoknak, akik ezt az ünnepélyt megakarják tartani, a „Családi tűzhely mellett” egyik füzetét (III. sorozat 2 sz.) Szenczi Molnár Albert emlékének szenteltük. A füzet tartalma bőséges anyagot nyújt akár hosszabb lélekzetű ünnepi előadás-hoz is, esetleg a maga teljes egészében változatlanul felhasználható. Ára 2 Lei.

A fentiekre való tekintettel iratterjesztésünk ebből a füzetből minden egyházközség számára kellő számú példányt küldött ki a december havi államsegélyekkel kapcsolatban a nt. esperesi hivatalok útján azzal a megjegyzéssel, hogy az esetleg fel nem használható példányokat folyó hó 20 ig való visszaküldés esetén iratterjesztésünk visszaveszi.

HIREK

A magyar református Keresztény Ifjúsági Egyesület alapítása 50 éves fordulóját ünnepelte december 8 án nagy és mélyhatású ünnepség keretében.

Adományok az oradeai (nagyváradi) Árvaháznak. A nőszövetségek jószívű aszszonyainak köszönhető az a több rendbeli pénz és terménybeli adomány, amelyet árva házunk az utóbbi napokban kapott Igy: a *sighetul marmatiel-i (máramarosszigeti)* Nőszövetség 1000 Leit küldött azzal a megjegyzéssel: „később ismét”. *Sighetul-Marmatiel*ről különben a második árvát neveli intézetünk. — *Marghitaról* Balogh Ferenc lelkész jutta-

tott el 400 Leit azzal a megjegyzéssel. „Advent első vasárnapján iskolai ünnepélyt tartottunk az oradeai árvaház javára, az ünnepély jövedelmét van szerencsém beküldeni”. — A *salontai (nagy-salontai)* egyházmegye Nőszövetségének ügyvezető elnöknője Aradról jutatta el az egyházmegyei Nőszövetség adományát 500 Leit. A salontai egyházmegye területén több felől kaptunk nemcsak biztató ígéretek, hanem kezelhető adományokat is. — *Gyémánt Elekné* [Andacs-pusztá, Salonta] alelnöknő, aki az Árvaházért folyó minden munkából nagy agilitással kiveszi részét, az idén is megkereste salontai ismerőseit az árvák

érdekében, akiktől a következő szép adományokat esz közölte ki: Gróf Tisza Kálmán [Cieghed—Csegőd] 2 mázsa buza, Miskolczy Jenő Ieu [Bihar-Illye] 1 mázsa buza, Sternthal Arthur Salonta [Salonta] 1 mázsa buza, Gyémánt Elek és Ernő [Andacs-pusztja] 1 mázsa buza, K. Balogh Ferenc [Salonta] 1 mázsa buza, Illyés Sándor [Salonta] 1 mázsa buza, Nyiste Jakab [Oradea, str. N Jiga 17.] 1 mázsa buza, Ercsey Ernőné [Salonta] 1 mázsa buza, Róth Zoltán [Salonta] 10 kg. rizs, Kemény Testvérek [Salonta] 500 Lei. A buzát Gyémánt Elek andacsi gazdasága időnként megőrölteti és az őrleményt díjtalanul beküldi.

Lelkészelkeltetés. December 17-én iktatta be Pálffy István tâuji magherauşi [Misztótfalu] lelkipásztort Oláh Sándor baia-marei [Nagybánya] lelkész, egyházmegyei főjegyző. Az Űrasztalánál tartott, gondolatokban gazdag beiktató beszéde után a rendes istentisztelet keretében az új lelkész mondta el — buzgó imádsága után — beköszönő beszédét Ef 4, 11—16. alapján a hívő lélek meggyőző bizonyágtételével fejezve ki lelkipásztori programját. Istentisztelet után presbiteri gyűlés volt, melyen Oláh Sándor meleg szavakkal üdvözölte az immár beiktatott lelkészt és hivatása hűségese betöltésére buzdította, ki váaszában ígertet tett hogy a saját gyülekezetén kívül örömmel fog a szomszédos gyülekezeteknek és szolgatársainak is segítségére lenni. A presbiterium ré-

széről Papolczy László mondott üdvözlőbeszédet s köszönetet a beiktató lelkész fáradozásáért. A gyűlés után közel 100 teritékes közebéd volt, melyen több felköszöntő hangzott el. Délután Szabó Endre seini-i [Szinérváralja] lelkész végezte az istentiszteletet. Ki kell emelni a nőszövetség lelkes tagjainak munkáját és áldozatosságát, mellyel a közebédhez szükségeseket összeadakozták és gyűjtötték. Isten áldása legyen a pásztoron és gyülekezetén!

Debreceni hírek. Papp Imre debreceni lelkész megválasztását a tiszántúli egyházker. közigazgatási bírósága a választási eljárásnál történt szabálytalanságok miatt jogerős ítélettel megsemmisítette. — Dr Nagy Sándort, főgimnázium vallástanárát, a filozófia doktorát a debreceni egyetem doktorává avatták. Gratulálunk!

A Kálvinista Szemle és a Református Figyelő egyesülése. E két kiváló budapesti egyházi lap, melyek közül az első 14-ik, a másik 6-ik évfolyamát töltötte be, január 1-től kezdve egyesül úgy, hogy helyettük közös tulajdonban, közös szerkesztői program mellett Református Élet címen egyháztársadalmi heti apot, Magyar Kálvinizmus címen pedig apologetikus irányu negyedévenként megjelenő szemlét indítanak meg. Mindkettő főszerkesztője Ravasz László, az elsőnek fellelősszerkesztője Muraközi Gyula budapesti kálvintéri lelkész, a másiké dr Sebestyén

Jenő theol. igazgató lesz. A felelősszerkesztő mellé csó portosulnak a két lap eddigi társszerkesztői s munkatársai. A két lap egyesülését illetve új indulását örömmel üdvözöljük és reá az Isten áldását kérjük.

Egy teljesen új, modern bibliai lexikon, 2 kötet 2000 Leiért eladó. Esetleg részletre is. Poclusai [poklosteleki] parochia.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Békességes, boldog újeszten dőt kívánunk munkatársainknak és olvasóinknak!

B. L. V.-ny. A cikket a jövő számban közlöm. Csak foganatja legyen, bár a ki vitel módosítást kíván — **N. Z.** Az aktuális kérdések első sorozatát a szemetszuró címek miatt kénytelenek voltunk mellőzni. A közöltekhez hasonlókat kérek. — **H. J. K.-c.** A kért levelet küldeni fogom.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Nagyvárada.

A bucuresti esperesi hivatal, mint ügyvivő a felekezeti nyugdíjazási kérésük felszerelésére a következő tájékoztatót kéri közölni:

A „Casa Generala de Pensunii“ által kért okmányok mindig eredetiben és román hiteles fordításban küldendők be.

Szolgálati bizonyítványt a felekezeti hatóságtól nyert alapján a Revizorátusnak kell kiadni az összes előirt adatokra megfelelő részletességgel.

Elengedhetetlen követelmény szokott lenni: a) Az eredeti Nyugdíjintézeti tagsági könyvecske, fordításával együtt, b) A magyar államtól nyert utolsó — 1918 dec 1 előtti — kinevezés, illetve előléptetés eredeti okmánya vagy annak most kiadott másolata, de sohasem helyettesíthető bizonyítvánnyal. A nyugdíj tagsági könyvecskét csak az eredeti felvételi értesítés pótolhatja. Nyugdíjat csak az remélhet, aki igazolja fentiekén kívül azt, hogy most már nem teljesít tanítói hivatást sem egyháznál, sem államnál, sem községnél és ha ez a szolgálatból való felmentés a régi magyar nyugdíjintézeti törvények és rendelkezések betartásával történt. További felvilágosítással készséggel szolgál Tőkés Ernő esperes. București, str. Sții Voivozi 50.

Közlemény. A minisztérium a következő állami iskolai tanítóknak adott „subrevizor de control“ megbizást:

Bihar megye: Soreșcu Andrei, Bogdan Gavril, Vandici Gavril, Riza Alexandru, Borc Constatin No. 18,195—1933. Insp. Sc.

Arad megye: Boariu Dimitrie No. 18,696—1933. Insp. Sc

Iktatandó az érdekelt iskoláknál az az inspectorátus fenti száma alatt.

M st. Oficiului Parochial Reformat
Nagy, Református Lelkeszi Hivatalnak

Oradea—Nagyvárad
Calea Victoriei [Kolozsvári u.] 61.

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

Nagybetűs Hangjegyes ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként

100

Leies árban

**kaphatók a Királyhágómelléki Ref.
Egyházkerület Irattérjesztésében
Oradea—Nagyvárad, Str. Petru Maior 1.**

Az iskolai nyomtatványok pótlására igen gyakran 10–20 lei értékű árut kérnek utánvét mellett m. t. Megrendelőink. Minthogy ezek utánvételes szállítása igen körülményes és felette költséges, kérjük, hogy az száz leien aluli rendelésnél annak értékét és portódíját vagy postabélyegeken, vagy postautalványon előre sziveskedjenek beküldeni Teljes tisztelettel: **Kálvin-nyomda.**

A 2759—1933. sz. körrendeletben elrendelt iskolaszéki pecsét-bélyegzőt 75 leiért szállítja — a pénz előzetes beküldése mellett portómentesen — a **Kálvin könyvnyomda, Oradea.**

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Cégtulajdonosok: BÉRES KÁROLY, BÉRES SÁNDOR, ROMÁN KÁROLY

Telefon

6-22

Készít mindenfajta egyházi- és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbébb magán- és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb, modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

ORADEA—NAGYVÁRAD

STR. DR. AUREL LAZAR (NAGY SÁNDOR-UTCA) 14. SZ.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Református Püspöki Hivatal Oradea,
Strada Petru Maior 1.
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Indítvány lelkésztestvéreimhez önsegítő akció megindítására.

Kedves Szolgatársaim! Idestova ötödik éve, hogy tipor ben-
nünket a gazdasági válság s mi lábai alatt véres verejtéket
hullatunk vagy besavanyodunk, mint a betaposott káposzta.
Hiveinkhez hiába fordulunk, mert maguk is leszegényedve nem
tudnak és nem is hajlandók segíteni. Sokszor elsírtuk már
nyomorúságunk jajszavait, de ugyan ki hallotta meg? Pusztába
kiáltó szó volt s ha tovább is így megy, maholnap mi is csak
erdei mézzel táplálkozhatunk s egy egy pokrócdarab lesz öltöző
ruhánk. Modern idők antik prófétái: mi!

Nem lehet ezt tovább tétlenül nézni. Önmagunknak kell
segíteni magunkon, keresni kell a módot és lehetőséget, hogy
hána alá nyuljunk első sorban azoknak, akik már is a mélységbe
juto tak Sokan vagyunk akik minimális jövedelem mellett gyer-
mek taníttatás gondjai alatt görnyedünk. Mások meg betegség
keresztjét cipelik Nagyon kevesen lehetnek közöttünk, akiknek
ma is ép ugy fut a lovuk, mint régen. De épen ezért össze kell
fognunk és meg kell kísérelnünk, hogy segítsünk egymáson,
önmagunkon. Ezért lépek Elétek a következő indítványommal:

Kerületünknek van circa 200 lelkésze. Mindenikünk adjon
havonta az államszegélyből 50 leit. Ebből havonta 10.000 lei áll
elő amelyből két lelkésztársunk jutna 5—5000 leihez, ami ma
olyan szép összeg, hogy nagy segítséget jelent. Első elgondolá-
som az volt, hogy ezt az összeget havonként az arra leginkább
rászorultaknak odaitélné és kiadná egy lelkészi bizottság És ez
volna a leghelyesebb, legkrisztusibb és utóvégre mi mint Krisz-
tus szolgálói, kik hirdetjük az „egymás terhét hordozzátok” elvét
és a szeretet nagy parancsolatát, ennyit igazán megtehetnénk

egymásért. De nem ezt indítványozom! Tudom, hogy ez ellen sok kifogás esnék. Emberek vagyunk és nehéz is volna abszolút igazsággal eldönteni: ki kapja előbb, ki utóbb, sőt egyáltalán ki kapjon. Ezért így gondolom az egészet: midőn a ker. pénztár felvette a havi államsegélyt, 200 lelkésztől levon 50—50 leit. Kerületünk kitűnő pénztárnoka, aki annyi mindent levon kérésünk nélkül, bizonyára lesz szives ezt is levonni kérésünkre. Ekkor főtiszteletű Püspök urunk elnöklete alatt a váradi lelkésztestvérek összeülnének és mind a kétszáz lelkész nevét egy urnába helyeznék, pontos és lelkiismeretes ellenőrzés mellett egy kis iskolás leánnyal két nevet kihuzatnának s a két szerencsésnek azonnal megküldené a ker. pénztár az 5—5000 leit, nem vonva le belőle semmit, csak a postai portót. A legközelebbi hivatalos lap hirrovatában pedig közzétennék az eredményt.

Ez nem sorsjegy, nem szerencsejáték. Ez önsegítő munka! Komoly és alapos kifogása, ellenvetése senkinek se lehet ellene, mindenkinek egyforma esélye van mindenki hozzájárult, az elfogadása nem szégyen nem lealázó, nem alamizna! Aki egyszer megkapta, annak neve a következő alkalmakkor *nem kerül bele az urnába*, tehát ugyanaz a személy kétszer vagy többször nem részesülhet.

Igy egy év alatt 24 lelkésztestvérünk jutna testvéri segélyhez. Évek folyamán pedig tulajdonképen mindenki visszakapná a pénzét. De bár adná a jóságos Isten, hogy annyira javulnának a viszonyok, hogy ne lenne szükség segélyakcióra. Én hiszem, hogy havi 50 leit senki sem fog ettől a — szerintem — nemes és szép terv megvalósításától sajnálni.

Még csak néhány szót Azt óhajtanám hogy ne maradjon ez írott malaszt, hanem legrövidebb időn belül váljék valóra, hiszen a bajok, gondok sürge'ik. Amennyiben tehát felsőbb hatóságaink hivatalos úton keresztülvihetőnek tartják e tervet, még január hónapban meg lehetne valósítani, olyanformán, hogy *minden lelkésztől, aki kifejezetten nem tiltakozik a levonás ellen*, a legközelebbi államsegélyből már levonatnék és kisorsoltatnék a befolyt összeg.

Szeretettel kérlek kedves szolgatársaim, fogadjátok el indítványomat.

Boruzs Lajos.

Kérjük a nagytiszteletű Lelkész urak hozzászólását *Szerk.*

Tanító a belmisszió szolgálatában.

Ma, amikor gyötrő gondok emésztik a magyar református tanítószolgálatot, saját sorsa és jövője felől; legtöbbször talán a szegénységgel is kell harcolni, arca verejtékével kell dolgozni a nehéz tanterv végrehajtásán; akkor a belmisszió újabb kötelességet tesz vállaira. De ezt a munkatöbbletet — Tanító Testvérek! — ne tekintsük igának, mert ennek terhe könnyű és gyönyörűsége.

Az iskolában a tanítónak, a mai túlterhelt tananyag feldolgozása mellett, alig jut idő arra, hogy a gyermek érzelmi lelki világa kialakulásával intenzíven foglalkozzék. Már pedig a tanítónak nevelni is kell. Ezek a nevelői hatások fontosabbak és maradandóbbak az ismeretszerzésnél. Ezért tartom én áldott alkalmnak a tanító részére, a belmissziói munkát, mert itt nyílik igazán alkalma építeni a boldogabb jövőt, melyért dolgozni kötelességünk. Soha jobban nem volt arra szükség, mint most, hogy megmutassa a tanító, hogy ott él a lelkében az anyaszentegyháza és népe iránt való törhetetlen szeretet. Ezt a szép, de nehéz tanítói pályát, Istentől elhivatásnak kell tekinteni, melynek célja, felépíteni a gyermek lelkében, a hitnek és szeretetnek templomát.

Bele kell kapcsolódnunk minden tanítónak a belmissziói munkába, mert csak így tud felekezeti iskolánk, — minden szépért, jóért lelkesedő, Istenét félő, őt szeretni, tőle kérni és neki hálát adni tudó, anyaszentegyházát és fajtáját szerető s értők áldozatot hozni tudó — egyháztagokat nevelni. Akikre sok sebtől vérző anyaszentegyházunk mindenkor reménnyel tekinthet.

Ugy kell beindítani a belmissziói munkát, hogy fundamentum az Úr Jézus legyen. Kezdje a tanító a belmissziói munkát a vasárnapi iskolában. Ne legyen ez senkinek teher. A vasárnapi iskolában a tanító úgy álljon a gyermekek előtt, mint barátainak feladata, őket Jézussal, a legjobb baráttal megismertetni. Aki szeretettel hív és vár minden gyermeket a vasárnapi iskolába. Itt kell elvetni a hit és szeretet magvait, melyekből a jócselekedetek virágai nyílnak. Itt kell a gyermeki lelket megtölteni Isten iránti szeretettel és hálával. Itt kell bevésni Krisztust, a gyermeki lélekbe kitörölhetetlenül. Itt kell a jóra való törekvést megszilárdítani, hogy legyen ereje a sátánnal szembe szállani és a bűn ellen harcolni.

A tanító használjon vezérkönyvet és abból készüljön minden alkalomra, Vezessen pontosan naplót. Tanítsa meg gyüle-

kezeti énekek mellett, az énekeskönyvben levő összes „Hozsánna” éneket, ezenkívül a „Zengjen hálaének”ből és a „Hallelujá”-ból is tanítson énekeket. A gyermekek ezeket nagy szeretettel tanulják és alkalmasak a vallásos érzés felébresztésére, erősítésére és elmélyítésére.

Ajánlatos, hogy legyen a vasárnapi iskolának perselye. Az adakozásban a tanító járjon elő jó példával. A perselyből segítsék a szegény, elhagyott árva gyermekeket. Ezzel nevelje bele a tanító a gyermekekbe az áldozatkészséget. Ezt nagyon fontosnak tartom, mert áldozatkészségre van alapítva kisebbségi sorsba jutott felekezeti iskolánk fennmaradása, a tanítóság megélhetése és jövője. A gyermeki lélek olyan mint a viasz, tehát formáljuk és neveljük. Ne engedjük, hogy a sátán csak egyet is elraboljon, mert kiöli szivéből a hitet s ezzel a szeretetet és áldozatkészséget is.

Isten sokszor a gyermekek által gyújt felnőtt hitetlenek szivében hitet, fakaszt szeretetet és tesz adakozóvá fukarokat

A tanító tanítsa meg az összes alkalmi imádságokat, (reggel, este, munka előtt, munka után, evés előtt, evés után, szülőkért, templomba menetkor, templomból jövetkor, betegségben és felgyógyuláskor mondandó imá) úgy hogy a gyermek ne gépiesen, mondja, hanem átérezve, hogy ő most Istennel beszél.

Vasárnapi iskolából kinőtt gyermekek az Ifjusági Egyesületnek lesznek tagjaivá. Ha a lelkész vezeti, legyen a tanító buzgó munkatársa. Alakítson vegyeskart és énekszámokkal szerepeljenek vallásos összejöveteleken. Tartson ismeretterjesztő előadásokat.

A Férfiszövetségből alakítson férfi kart. Tartson itt is ismeretterjesztő előadásokat. (Szövetkezet előnyeiről, szakszerű földművelésről, nemesített vetőmagról, állattenyésztésről, kertészettről, méhészettről, szőlőművelésről, takarékoságról, gazdasági gépek előnyeiről stb)

Szeretett Testvéreim! Ilyennek gondoltam én el a tanító munkáját a belmisszió szolgálatában. Akinek lelkében ott ég református anyaszentegyháza és magyar fajtája iránt érzett szeretet, be kell lépni a belmisszió szolgálatába. Minket a sors keze népünkkel együtt sújt. Nem szabad tétlenül nézni, hogy drága vérünkből csak egyet is elragadjon a szélső radikálizmus vagy futkározó atyafiaknak beugorjanak és hűtlenül elhagyják édes anyaszentegyházunkat. A múltban de sok szomorú példa

áll előttünk, milyen könnyen tudták népünket demagógiával beugratni s egyházi vezetőitől eltéríteni.

A belmisszió összeköti a lelkészt és tanítót a néppel, bölcsőtől a sirig. Reméljük, hogy ez a munka megtermi a maga gyümölcsét, hogy a nép megy egyházi vezetői után, akik Krisztus utján, a becsület és erény utján vezetik őket.

Kedves Testvérem! Ha gyengének érzed magad, imádkozzál a jó Istenhez és Ő megáld; indít szivedben akaratot és készséget a belmissziói munkához.

Bartha István,

Evangeliumi szónok.

Ma még elég szokatlanul hangzik. De jelentését éppen a mai idők követelményei fogják igazolni. Eddig az igehirdetőt, a prédikátort a világi szónokkal szemben egyházi szónoknak nevezték és nevezik ma is. Ma már azonban — mint sok egyebet — ugy ezt a kérdést is revízió alá vehetjük, sőt kell is, hogy vegyük. Nézzük csak meg, hogy kit neveztünk eddig szónoknak és ki nevezhető valóban annak? Tisztázzuk a kérdést: ki az igazi szónok?

Az általános vélemény szerint szónok az, aki „gyönyörű” „megragadóan szép” beszédet mond. Ehez azonban természetesen szükséges a jó organum is, mely igen fontos kelléke annak, hogy valaki „jó” szónok lehessen. Nyilvánvaló, hogy az ilyen vélemény, kritika mindent a külsőre épít és éppen a lényegét hagyja figyelmen kívül. S vajjon miért? Lehet, hogy azért, mert a lényegét észre sem veheti, meg sem érezheti. A szónok valamit nem tud adni, mert az belőle is hiányzik, a lélek tartalma, kvalitása. Ebből következhetik igen könnyen az, hogy az elismert szónoki siker vád lehet szónok és hallgató ellen egyaránt, minthogy a beszéd nem lélekből fakadt és nem lélekhez szólt. A gratulációban rendesen a Sátán ül győzelmi ünnepet!

Ki nevezhető tehát igazi szónoknak? Az, akit a Lélek ereje jár át és tölt be, akit a Lélek annyira hevít, lelkesít, hogy az önfeláldozásig kész azért az ügyért, melynek érdekében szól, lelkesít, szónokol. Beszélhet valaki „gyönyörűen”, dörgedelmesen, a világ szerint lehet „kiváló” szónok, az igazság mégis az, hogy ha a Lélek bizonyosságtevő ereje hiányzik, csak kontár és beszéde üres fecsegés csupán. A szónoklás belső igazi jelentését mindig az a belső lelkierő adja meg, mely a hallgatót ben-

sőleg képes megindítani. A tartalom különböző s eszerint különbözőtethetünk meg egyházi és világi szónoklást. A világi szónoklásnak sokféle tárgya, eszméje lehet, az egyházi szónoklásnak tartalma, lelke azonban csak egy, az evangélium lehet. Céljában minden szónoklás azonos, az t i., hogy a hallgatót megindítsa. de bensőleg megindítani csak az tud, aki maga is a Lélek tüzetől izzik. E tekintetben még egy gyermek is bizonyulhat jó szónoknak, aki igaz, lélekből fakadó, őszinte beszédével képes megindítani a felnőttet. Így beszélhetünk egyházi szónokról, vagy a lényegét illetőleg helyesebben evangéliumi szónokról is. A bajok forrása többnyire abban van, hogy az egyházi szónoklás az igazi tartalmat nagyon sok esetben elejti azáltal, hogy magából a szónokból, a bizonyosságtevőből hiányzik az evangélium Lelke, melytől izzana beszédünk, életünk s így bizonyosságtételünk gyöngé és erőtelen. Az elejtett tartalmat aztán igyekszünk valami mással pótolni, de hiába, a szelence bár ékesen, de mégis üresen marad. Hányszor és hányszor hangos szólamok és kegyes frázisok döngetik a Lélek kapuit, azokat a kapukat, melyeket csak Ő nyithat meg, aki mondotta: „Nálam nélkül semmit sem cselekedhettek.” Félő, hogy a beszédnek a tüze, nem az evangélium tüze. Al-páthosz, mely nem belülről fakad. A „szónok” azonban önmagával meg van elégedve (s főképen ez az önelégültség a baj), hogy egy hétre újra „ellátta” hivatását, hogy mivel? Ez nem vád akar lenni, csak testvéri szó, hogy nézzen csak ki-kí önmagába mélyen, igazán, hogy ébredhessen rá az önmagával való elégedetlenség tudatára, hogy érthesse meg, hogy mások, az igazán szomjazó lelkek miért elégedetlenek, sok esetben miért nem tudunk beszédünkkel lelkeket megindítani?! Mert a lelket csak az evangélium ereje képes megindítani és bizonyos, hogy az meg is indítja! Ha a szó mögött élet van, ha a bizonyosságtétel lélekből fakad, lehetetlenség, hogy az a lelket meg ne mozgassa, valamilyen állásfoglalásra ne kényszerítse!

Lehet, hogy föllázad a lélek és szeretné a szónokot lebunkózni, de ez csak annak a jele, hogy az Igazság világossága ragyogott fel! Krisztus bizonyosságtétele mindig és egyformán igaz és ime mégis, míg egyfelől a tanítványok mindenüket elhagyva követik Őt, addig másfelől a főpapok és az írástudók keresztre juttatják. Nyilvánvaló azonban, hogy Jézus minden lelket megmozgatott, valamilyen állásfoglalásra kényszerített, mert bizonyosságtétele a Lélek bizonyosságtétele volt. „Mert nem ti vagytok,

akik szólótok, hanem a Szent Lélek" mondotta tanítványainak. [Márk 13:11]

Jézus Krisztus a tökéletes evangéliumi szónok. A hegyi beszéd a legnagyobb szónoki műalkotás, mert minden szava mögött a Szent Lélek ereje lüktet. Szabad e tehát az evangéliumot szónokolni, lehet e az igehirdető evangéliumi szónok? Lehet, de csak evangéliumi lélekkel! Sőt nemcsak hogy lehet, hanem így kell is szónokolni. Pünkössti tüsszel és lélekkel, halálíg hű péteri odaadással még a háztetőkről is! Mert az ilyen evangéliumi szónoklás nem egyéb, mint prófétai igehirdetés. Azonban az evangéliumot másként szónokolni a Szent Lélek ellen való megbocsáthatatlan véték és e vétékét csak tetézi az, aki az ördögi gratulációkat a siker kincsházában raktározza el.

Evangéliumi szónok csak az lehet, aki jézusi lélekkel kíván szónokolni, aki először kér, mert előbb kapni akar és csak azután adni. És „aki kér, az kap“. Aki hitet és lelket akar, hogy egész lénye az élő bizonyágtétel lehessen. E lélekkel aztán akár evangéliumi demagóg is lehet (bármilyen bizarr hangzása), aki lázit és izgat a Sátán minden hatalmával szemben!

És még egyet Az evangéliumi szónok engedelmes és alázatos azzal a Lélekkel szemben, melynek hatalma alatt áll. Az evangéliumi szónoknak le kell borulnia az Úr Jézus Krisztus nagysága előtt és akkor a világot „még a poklok kapui sem fogják megdönteni!“

Timișoara.

Ajtay Gábor.

Református Jövőre vonatkozó tudnivalók.

A kongrua levonást negyedévenként egységesen eszközöljük. Akik még eddig nem küldtek be annyi összeget, hogy az a címükre járó példányok első negyedévi előfizetési díját fedezze, úgy február 1 ig vagy a pénzt vagy a felhatalmazást küldjék be, illetve nyilatkozzanak, hogyan kívánják az előfizetést rendezni? Amennyiben valaki sem pénzt, sem értesítést nem küld, annak jeléül vesszük, hogy beleegyezését adta a címére járó példányok negyedévi előfizetési díjának a januári kongruából történő levonásához. Pénzküldéskor a szelvény hátán pontosan tüntessük fel az összeg rendeltetését, bár az előfizetések részletezése, mivel mi az egyes előfizetőket úgy sem tartjuk nyilván, nem szükséges. A kongrua levonás után pontos elszámolást küldünk minden tömeges előfizetőnek.

Pénzküldés esetén a portót, amennyiben arra a bibliakörök vagy nőszövetség révén nem lehet fedezetet találni, a lap fizeti. A szelvény hátán feltétlenül kérjük megírni az egész összeget annak megjelölésével, hogy mennyi lett portó címén levonva? Mi ugyanis az egész összeget írjuk a beküldő javára s a portót külön könyveljük el. Minden negyedév végén az elszámolásban nyugtázzuk a befizetett összegeket.

Mivel a belmissziói titkár gyakran van távol, de ugyanakkor kívánatos, hogy Oradeán járó lelkész, tanító urak személyesen is bármikor elintézhessék a lapra vonatkozó ügyeket, a kerületi pénztári hivatal előszobájában egy adminisztrációs kisegítőnek állandó irodát rendeztünk be a lap számára.

Egyik lelkésztestvérünk kívánságára a 10 példányon felül küldött tiszteletpéldányra nem ütjük rá ezután a Tiszteletpéldány pecsétet. Amennyiben valahol a nagyobb példányszámban járó lap terjesztésével ketten vagy hárman foglalkoznak, úgy kívánatra mindenki számára csatolunk tiszteletpéldányt. Hangsúlyozzuk azonban, ez nem jutalék akar lenni, hanem valóban a kiadóhivatal tiszteletének jele.

Többen kérdezték, hogy nem lehetne e legalább 5 százalék jutalékot apni az eladott lap után, ami a portót és a helybeli szétküldés költségeit fedezné. Eddig valóban nem lehetett. A lapot olyan olcsóra kalkuláltuk, hogy már a jutalék, bár költség-előírányzatunkba eredetileg felvettük, olyan teherként jelentett volna, amit a lap nem bírt volna el. Ha azonban lapunk mostani példányszáma [6300] tovább növekszik, úgy a második évnegyedben már gondolhatunk arra, hogy rendszeres jutalékot adjunk.

A példányszám változást feltétlenül jelentsük be a megelőző szám vétele után egy két nappal. Visszamaradt példányokat a kiadóhivatal nem vehet vissza.

A lapra vonatkozó minden ügy a belmissziói ügyosztályhoz tartozik s ezért a lap ügyében irt leveleknél a boritékon tüntessük fel „Belmissziói ügyosztály” jelzést.

Szolgálatkész szeretettel a

„REFORMÁTUS JÖVŐ” KIADÓHIVATALA.

A safumarel Lorántffy Zs. Egyesület jan. 14-én tartotta szokásos évi szeretetvendégségét a középiskolák támogatására, mely minden tekintetben szépen sikerült. Egyik

meghatóan jellemző jelensége volt, hogy a legelőkelőbbek és vagyonosabbak asztala között ott állott a szegény temetőőrné gazdagon terített asztala is.

Dr Kecskeméthy István: Gyakorlati kommentár Márk evangéliumához.

A nagy várakozással kísért munka néhány hónapja, hogy elhagyta a sajtót s mint a magyar könyvpiac abszolút becsü, hatalmas értéke elfoglalta a méltó helyet a többi értékes könyvek között.

A szerző tisztó, mély, határozott, komoly, a gyakorlati keresztyénséget máskor is átformaló evangéliumi hite csillámlik a mű egyes fejezetein. A nagyképüségtől ment tudós, mélyen szánló s mégis megragadó egyszerűségében mindenki által érthető munka nemcsak a mű szerzőjének illusztris, nemes egyéniségét mutatja be azok előtt, akik őt mindig szerették, becsülték és tisztelték, hanem irányt mutat arra is hogy hogyan fogjuk fel az evangéliumot részleteiben és szerkezeti egészében. Irányt szab arranézve, hogy miképen mélyedjünk bele ihletett lélekkel Márk evangéliuma mélységeibe s miképen fogjuk fel Jézus szeretetét mihozzánk s miképen viszonzzuk e szeretetet.

A kommentár beosztása a következő:

Előljáróban az ősevangéliumról, vagyis Márk evangéliuma eredeti formájáról szól a mű szerzője s a különböző tényeket egybevetve vaslogikával mutat rá arra a megdönthetellen tényre, hogy „a kanonikus Márk a legrégebb evangélium, amelynél egy még régibb ősevangéliumot nem lehet, de nem is szükséges kimutatni.“ (13. lap.)

Az „ősforrás“ és a „kanonikus evangéliumok előállása“ című gyönyörű részletek nemcsak tudós, hanem alázatos, hívő keresztyén lélekkel végzett alapos tanulmányra vallanak.

A „Bevezetés Márk evangéliumához“ című rész magában foglalja Márk evangéliuma összefoglaló ismertetését, Márk irodalmi jellemzését, a szerzőség kérdését, a keletkezés helyét s ami meglepő és egyedülálló a maga nemében és amiről eddig nem hallottunk, részletesen boncolgatja Márk tanait a Kecskeméthyt hiven jellemző állászáon tisztó, világos, egyszerű s emellett mégis megragadó okfejtéssel.

A könnyen áttekinthető részletes magyarázat magában foglalja a Kecskeméthy leheletszerűen finom és mélyreható, intuitív interpretálásában közölt verseket, azok részletes magyarázatával s a homiletikai jegyzetekkel, melyek Kecskeméthyt új oldaláról, mint nagyon kiváló homilétát mutatják be azoknak, akik Isten kiválasztott eszközének s a lelkipásztorok áldottlelkű nevelőjének tartották őt eddig is.

A 24 énekből és 72 pontból álló kommentár a végén Jézus megjelenéseiről egy kimerítő, áldásos indításokat adó függelék tartalmaz.

Kecskeméthy kommentárja nem szenzációs, nem hatásvadászatra törekvő, nem az ujság ingerévl ható, hanem komoly elmélyedésre készítő, Jézust alázatos, hívő, imádkozó lélekkel imádásra gerjesztő csodálatos alkotás, nemcsak az egyházi irodalomban, hanem az egyetemes magyar irodalomtörténetben is remekbekészült nagybecsű produktum. Külön érdeme a műnek Kecskeméthynek jellegzetes tőrölmetszett, zamatos stílusa, a magyar nyelvnek az a művészi kezelése, melyben sem egyházi, sem világi íróink közül nem vetekedhetik Kecskeméthyvel senki.

E mű olvasásakor az az érzésünk támad, mint amely elfogja a hegy csucsának elérésére törekvő utast. A kilátás mind elragadóbb, míg végül a tetőn, az ormon a látnivalók, a csodás, az elragadó, a felséges panoráma hatásától megiltasult lélek a gyönyörűségek kibeszélhetetlen színpompájú fényárjában uszik.

Kecskeméthyvel együtt szállunk, emelkedünk mi is mind magasabbra, hogy a végén imádattal roskadjunk térdre Istenünk előtt s s merüljünk bele áldott Jézusunk csodás, kikutathatatlan s velünk magát Szentlelke által mégis oly nagy gazdasággal közlő isteni, szent lényének elragadtató, ihletett lélekkel való szentéletébe.

Köszönjük még, mint drága értéket, jóságos Istenünknek a 70 éves Kecskeméthyt, aki sokónkat vezetett el a legnagyobb ajándékhoz Jézushoz s mi imádkozunk, hogy élete nagy célját, az „Istentől ihletett teljes Írás” kommentárját, mint áldásos élete fénylő koronáját, minél hamarabb sajtó alá rendezhesse s Isten dicsőségére kinyomathassa.

Pálffy István.

KÜLFÖLD

A Református Külmisziói Szövetség új főtitkára. A Református Külmisziói Szövetség vezetőségében az új esztendőben változás állott be. Dr. vitéz Csia Sándor főtitkár, aki hosszú éveken át vezette a Szövetség ügyeit, megvált e tisztségtől s helyette Forgács Gyulát, a skótmiszió magyar lelkészét választotta meg a közgyűlés főtitkárnak. Megvált a Szövetség munkájától Morvay István is, akit a Soli Deo Gloria Diák szövetség választott meg lelkészéül. Helyette Virágh Sándor külmisziói lelkész tölti be az utazótitkári teendőket is.

HIREK

Lelkészmeghívás. A Szabó István eltávozásával megüresedett dobrai lelkeszi állásra Kupán István oraşul nou-i s. lelkeszt hívta meg a gyülekezet.

Jézus születésének újabb dátumát állapítja meg O. Gerhard berlini theol. tanár, ki azt állítja, hogy 7 esztendővel korábban született, mint ma tartjuk és nem karácsonykor, hanem április első hetében.

A debreceni lelkeszi állás beföltésére nézve a presbiterium Maklár Károly kunhegyesi lelkesz, egyházkerületi főjegyző meghívása mellett foglalt állást.

Kifünő tanítói és kántori oklevéllel rendelkező jóhangu zeneértő nyug. tanító kántori állást vállal. — Ajánlatokat Maksay Vince Horoatul Crasnei, jud. Salaj címre kér.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Nagyvárad.

283—1934 I. KÖRRENDELET *Valamennyi kebelbeli nt. esperesi és lelkeszi hivatalnak, valamint az iskolai hatóságoknak.* Kötelező mihez tartás végett közöltem a múlt évi december hó 10-i hivatalos lapunkban a kultuszminiszterium 156,959—[13836]—1933 sz. rendeletét a hivatalos levelezésben az ország helységeinek valamint a közelebbi címek hivatalos nevei használata tárgyában. Ezúttal ismételten felhívom a figyelmet arra, hogy a hivatalombhoz intézendő címzésben Oradea, Str. Petru Maior No. 1., más esperesi vagy lelkeszi hivatalokkal való levelezés esetén pedig a helység és utca nevét kizárólag csak románul használják, mert ellenkező címzés esetén ki vannak téve annak, hogy a posta esetleg nem kézbesíti le és így ügyeik elintézését nem nyernek. Oradea, 1934. január 17. Atyafiságos szeretettel: Sulyok s. k. püspök

Értesítés. Az oktatásügyi miniszterium Marinescu D. urat kirendelte Biharmegye ellenőrző tanfelügyelőjének [subrevizor de control]. Iktatandó 19.016—1933. Insp. şcolar szám alatt az érdekelt iskoláknál.

Értesítés. Ismételten tudomására hozzuk az összes tanszermegrendelőknél, hogy tanszereket csak a pénz előzetes beküldése mellett vagy a legközelebbi kongruából vagy egyéb kerületi járandóságból való levonásra küldhetünk. *Tanszerraktár*

Pályázat hirdetik a nyüvedi kántortanítói állásra. Érdeklődésre feltételek közöltetnek. Csak 1926 óta kelt diplomával, vagy megfelelő nostrificatioval rendelkezők pályázhatnak Lelkeszi Hivatal Niued, Jud. Bihor címen.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
 Nagyt. Református Lelkészi Hivatalnak
 Jud. Arad
 Cermeiu—Csermő

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

Nagybetűs Hangjegyes ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként

100

Leies árban

kaphatók a Királyhágómelléki Ref.
 Egyházkerület Iratterjesztésében
 Oradea, Strada Petru Maior 1.

Az iskolai nyomtatványok pótlására igen gyakran 10–20 lei értékű árut kérnek utánvét mellett m. t. Megrendelőink Minthogy ezek utánvételes szállítása igen körülményes és felette költséges, kérjük, hogy az egyszáz leien aluli rendelésnél annak értékeit és portódiját vagy postabélyegeken, vagy postautalványon előre sziveskedjenek beküldeni Teljes tisztelettel: **Kálvin-nyomda.**

A 2759–1933. sz. körrendeletben elrendelt iskolaszéki pecsét-bélyegzőt 75 leiért szállítja — a pénz előzetes beküldése mellett portómentesen — a **Kálvin könyvnyomda, Oradea.**

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Cégtulajdonosok: BÉRES KÁROLY, BÉRES SÁNDOR, ROMÁN KÁROLY

Telefon

6-22

Készít mindenfajta egyházi- és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán- és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb, modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

ORADEA

STR. DR. AUREL LAZAR (VOLT NAGY SÁNDOR-UTCA) 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

Kálvin könyvnyomda, Oradea

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	○○○	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	○○○	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Sfrada Petru Maior 1.	○○○	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	○○○	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

A Férfiszövetség célja.

1. *A férfiak evangélizálása*, a református férfiak lelkének az evangéliummal megtelítése által. Sajnos, a református férfiak nagyrésze semmitől sincs ma távolabb, mint ettől. Ne mondja senki, hogy azért van ez, mert a magyar férfi lélek nem hajlamos erre és hogy nem kell, nem való a magyar embernek. Ha úgy volna, akkor nem hódított volna közöttünk, már több mint félszázaddal ezelőtt a baptizmus és nem harapnának ma sem egy egyházunk testébe a különböző szekták, melyeknek, de különösen a baptizmusnak elterjedése éppen azt bizonyítja, hogy a magyar lélek több evangélium után vágyott, mint amennyit a racionalizmus vagy az élettelen orthodoxia korában kapott. Melyik a szebb, igazabb, keresztyénibb férfitípus? A nyakas, elbizakodott, gőgös, csak magával törődő, önző, másokat lenéző, pártos, veszekedő, istenkáromló vagy az Istenben alázattal hívő, Krisztust követő, mások terhét hordozó keresztyén? Az üres templompadok, az évek óta konokul nem fizetett egyházi adók s a vasárnap megrontása, sőt szentségtelenítése megfelelnek erre.

2. *Öntudatos református férfiak nevelése*, vagy a református öntudat kifejlesztése és megerősítése a férfiakban. Gondolkozunk csak el: hogy állunk ebben a tekintetben? Vajon hány férfi tudna helyes feleletet adni ezekre a kérdésekre: Miért vagy református vagy mit jelent reformátusnak lenni? Melyek a mi hitünk legfőbb tanításai? Hát még mennyien vannak, akiknek vallásunk egyes tanairól téves, zavaros vagy semmilyen fogalmuk nincs. Sokszor a legmeglepőbb, szinte meqdöbbentő kijelentések bizonyítják ennek szomorú igazságát, még intelligens egyháztagjaink között is. A református öntudatot fejleszthetjük hitünk igazságainak és e célból a Szentírásnak és hitvallásos könyveinknek alaposabb megismertetése és az aktuális, napi

problémáknak, kérdéseknek hitünk igazságai szerint való megvilágítása által.

3. *Református férfi jellemek kialakítása, vagy méginkább visszaalakítása.* Franciaországban a reformáció elterjedése idején szállóigévé lett a reformátusokról: „Becsületes, mint egy hugenotta.“ Az igazi Angol reformátusokat puritánoknak nevezték, bibliai tiszta hitük és méginkább tiszta életük miatt. Egy más vallásu valaki pedig pár évvel ezelőtt ezt a kijelentést tette: „A református férfiak a legjobb férfiek.“ Ez a becsületes és erkölcsi életében tiszta református férfijellem képzése célja és feladata kell, hogy legyen a Férfiszövetségnek és ezáltal célja és feladata a református életstílus: az igazi puritán élet, a nemes egyszerűség, a gondos takarékoság és áldozatos buzgóság visszaállítására. Erre nézve egy hathatósabb eszköz és módszer, nagy keresztyén, közelebbről református férfiak jellemének és életfolytatásának szemléltetése és példaként állítása.

4. *Az egyháziasság fokozása, vagy ahol még szunnyadásban van, felébresztése.* Az egyháziasság nem egyéb, mint az egyházhoz tartozás öntudata és annak boldogító érzése, midőn az egyház tagját nem az adóteher, hanem az önként vállalt kötelesség, nem a múlt, hanem a jelen féltése és a jövő szeretete, nem az üres szokás, hanem az elfojthatatlan buzgóság és megolthatatlan lelkesedés kapcsolja oda letéphetetlenül. Ma férfainkat az egyháziasság tekintetében három csoportba oszthatjuk. Vannak az egyháznak ellenségei vannak, kik közönyösek iránta és vannak egyházasak. Tárjuk fel egyházunk — sokak előtt feledésbe menő — történetét, egyházépítő és védelmező nagyjaink életét, ismertessük meg egyházunk szervezetének minden részletét, vigyük be a köztudatba egyházunk jelen nehézségeit, mai és jövő feladatait. Így kapcsolhatjuk be egyházunk életébe a közönyösöket és így érhetjük el, céltudatos és kitartó munkával, hogy az egyházellenesekből is egyházasak lehetnek.

5. *Az ismeretek terjesztése, a művelődés előmozdítása és a nemzeti kultúra védelme és ápolása.* A magyar református férfi mindig szeretett tanulni, szeret ma is. Csakhogy ma úgy az anyagi, mint a szellemi eszközei megfogyatkoztak. Azért, amit sem külön-külön, sem más módon együttesen sem tud megszerezni, pótoljuk a Férfiszövetségben az általunk vagy közösen jobban megszerezhető eszközök által.

6. *A gazdasági nevelés.* Egyfelől a termelés új irányainak és ágainak ismerletése, propagálása, másfelől jobb értékesítési

lehetőségek keresése és megszervezése által. Azonkívül közgazdasági ismeretek nyújtásával, idetartozó kérdések [konverzió és más hasonló] megbeszélése és rájuk vonatkozó felvilágosítások megadásával.

7. *A szociális munkáltkodás.* Falun talán nem lehet e tekintetben nagyobb igénnyel fellépni és nagyobb eredményt elérni, hiszen a nők egyrészét ugyis elvégzik. De hányszor megakad a nők munkája, mert a nőnek, mint házastársnak, minden igyekezete megtörik a férj keményszivűségén. Ha nem is lehet ugy eredményekre számítani, akkor is meg kell kezdenünk a szociális nevelést. Az egymásra utaltságunk érzésével megértetnünk, hogy egymást, reformátusnak a reformátust támogatnunk kell. Támogatnunk kell elsősorban munkával, aztán jóléti és más hasonló intézmények [temetkezési, kiházásitási egyletek stb.] megszervezésével, melyeket a Férfiszövetségek által propagálhatunk és létesíthetünk és amelyekkel védekezhetünk a megindult leszegényedési folyamat ellen.

Ezek és ezeken belül az esetenként és helyenként lehetséges célok bőséges tartalmat adnak a Férfiszövetségben végzendő munkáknak.

Debreczeni István.

Hozzászólás az önsegítőakcióhoz.

Hivatalos lapunkban a „Reformátusok Lapja”-ban január 20 án Boruzs Lajos lelkész társam közlésében megjelent hirlapi cikkekre röviden a következőkben válaszolok.

A Boruzs Lajos testvérem által felvetett eszmét: a lelkészi önsegítőakciót minden tekintetben helyeslem s időszerűnek találom.

Magát a lényegét, a felvetett eszmét elfogadom, csupán egy pár módosítást kívánok!

A havi 50 lei levonást én felemelném részemről 100 leire, hogy legalább 4 év leforgása alatt minden lelkész társam hozzájuthatna a pénzéhez. A kiosztásnál feltétlenül én is a kisorsolás hive vagyok.

Ha pedig az Ur Istennek bölcs akarata valamelyik testvérünket az élők sorából kisorsolná, én az özvegynek haladéktalanul kifizetném az összeget és így eggyel kevesebb hely jönne kisorsolás alá.

Természetesen az özvegy tovább nem fizetne semmit illetve a havi 100 leiek szerény nyugdíjából nem vonatnának le.

Az özvegyek kifizetése folytán mutatkozó hiányt levonnánk a kisorsolt összegekből.

Há a Istennek a halálozási arányszám 200 lelkésznél nem olyan nagy s így düllőre jutna egy régi vágyunk és törekvésünk, hogy szegény özvegyeinket hathatósabb anyagi támogatásban részesítsenék, akkor, amikor a gyász fekete fellege borulna reá a megpróbált lelkészi családra.

Nagyon helyes és nagyon időszerű Boruzs Lajos testvéremnek felvetett eszméje, hiszen nekünk gyermekeket neveltető lelkészeknek nagyon elszomorító a helyzetünk ebben a sivár, anyagi és erkölcsi válságban vergődő korszakban.

Főtiszteletű Püspök urunk bölcs belátása és atyai jóindulata a nélkülözhető alapokból minket, gyermekeket iskolázató szülőket, tanítatási segélyben részesített de főtiszteletű Püspök ur sem gondolta azt, hogy ez a segély minket végeredményben nem segített, hanem anyagilag megrongált.

A 4000—12000 leies segélyek abban az időben 6800 lei államszegély mellett nem nagy összegek voltak, ma pedig a levonások idejében egyévi államszegélyünket felemészlik. Az önszorgó megindításánál gyors, sürgős megoldást kérünk.

Igyártó Sándor.

Lelkipásztor és tanító.

I.

Azt hiszem, kevés lelkész és tanító van, aki ne megkettőztetett érdeklődéssel figyelte volna a négy folytatásban megjelent cikket, mely a lelkipásztor és a tanító együttműködésével foglalkozott. Aki figyelemmel olvasta ezeket, úgy hiszem a bennük foglaltak nagyrészt elfogadja és magáévá teszi. Őszinte helyesléssel üdvözljük N Debreczeni István lelkész ur sorait, amelyben az egyház ügyét előbbrevinni törekvés szent igyekezete világlik ki az úgyszeretet és jóakarattal párosult vezér szemének elismerésével és kritikájával. Elismeréssel adózhatunk Kemecsey kartárs törekvésének is, mellyel érdekes egyéni felfogását közrebocsátotta. Én azonban úgy gondolom, hogy dacára az elhangzott értékes gondolatokban gazdag meglátásoknak, még mindig nem lehet a megindult eszme-folyamat végére pontot tenni, sőt minél tovább elemezzük a dolgot, annál inkább nem! Minél mélyebben hatolunk az okok és okozatok kutatásába, annál inkább kell látnunk, hogy majdnem százszázalékban megérthető az a helyzet, amely az idők folyamán a lelkész és tanító együttműködését jobbra vagy balra befolyásolta.

Mi tehát a lelkész és tanító között elengedhetetlenül szükséges lelki harmónia hiányának az oka? miért sok helyen csak a világi hivatalnoktárs a lelkész és tanító; miért van sok helyen egymás között közönyös ridegség? miért csak a felettes és alantas hivatalos érintkezése? miért nincs sok helyen annyi bensőség, mint az egymáshoz láncolt rabokban? vagy két igavonó állatban, melyek egymásmellé fogva huzzák éveken át a megrakott szekeret?"

Ezekre a kérdésekre próbálok az alábbiakban egy minden személyeskedés vagy mellékgondolat nélkül, kizárólag egyéni felfogásból kiinduló feleletet adni.

Ha a ma sok helyen diszharmónikus viszonyt meg akarjuk érteni és még inkább meg akarjuk változtatni, vissza kell térnünk a messze múltba okokat és a megoldáshoz szükséges orvossághoz gondolatokat szerezni.

Nézzük csak ki volt a pap és a tanító régen! Egyik felsőbb hatalmakkal érintkező csodás lény, aki segítségül tudta hívni az eget, földet és a csillagokat; ura sokszor életnek és halálnak, akinek megkérdezése nélkül semmi nagyobb dologban nem tettek lépéseket! Gondoljunk csak az ókori népekre! És ki volt a tanító, ha volt? A rómaiknál például rabszolga! Menjünk tovább! Vessünk egy pillantást a középkorba. Mit látunk? Az egyik, ha nem is természetfölötti hatalom, de a világ ura. A másik?! A reformáció utáni időben a lelkész a világi hatalom helyett átvette az erkölcsi és szellemi vezetés irányítását és megmaradt az emberiség szellemi vezetői között. Ezzel szemben a legujabb időkhöz ki gondolt a tanítóra? Ugyanakkor, amidőn a lelkészi állás külföldi tanulmányokhoz volt kötve, a tanítói hivatás, mint hivatás nem létezett a szó igazi, nemes értelmében, hanem a tanulmányaik folytatására pénztgyűjteni akaró ifjak ideiglenes megállóhelye, esetleg anyagiakban szűkölködők s e miatt vagy más ok miatt tanulmányaikat folytatni nem tudók révje volt, ha ugyan sok falusi iskola meg nem elégedett azzal, hogy egy-egy — lehet éppen dolgozni nemszerető — mesterlegény legyen a vezetője.

Ma 1934-et írunk. Egy hónapon belül történt az alábbi, ha nem is érdekes, de mindenesetre a régmúltakat jellemző eset.

Egy öreg nénikével beszélgettem, amikor szóvetődött az iskoláról. Annak a megállapítása után, hogy ma bizony nem úgy van, mint régen, a nénike visszavitt a múltba. Az emlékek ragyogó hatása alatt egy szempár csillogó könnye jelezte, hogy a hajdani „elsőlánnyal” van dolgom. Mert bizony ő az első-

padba került, mikor idejött a szülőfalujából. Tudja, sohasem felejtem el — mondja a nénike — egyszer édesanyám egy olyan gyönyörű imádságra tanított, hogy amikor elmondtam az iskolában, a tanító ur nem csak megdicsért, de még azt is hozzátette: ugy látszik kislányom, a te édesanyád okosabb, mint én vagyok. Hát tudja — gondoltam magamban — az én édesanyám tanítója a tudományát nem is a szűcsmesterségből tanulta!

Az itt nem fontos, hogy a nénikének mennyiben volt igaza és mennyiben nem, azonban az igenis látszik, hogy a népben még nem halt a régmúltnak emléke és az ilyen emlékek nincsenek kedvezőhatással semmiesetre sem a tanítói hivatás méltóságára.

Két évvel ezelőtt történt, hogy egy zeneköltő szerzeményeit árulta. Én is azon boldog halandók közé kerültem, aki egy példányhoz hozzájutottam. Természetesen, mecenási minőségre már nem vállalkozhattam és ez lehetett — valószínűleg — az oka, hogy a remélt példányszámot nem tudta ezen a nagy helyen elhelyezni! Hát ez bizony nem méltányolása a művészetnek! Pedig... és most jön a méltánytalanság igazi mérlege — olyan olcsón adta, saját megállapítása szerint, hogy még csak egy „kódus” tanító is tudott venni belőle! Igen kérem, aki legalább nem zeneszerző és még ráadásul csak egy tanító, az mi lehet más, mint „kódus”.

Tegyem-e hozzá, hogy a felsőbb körökben régen akadtak olyanok, akik a tanító leányaival való barátkozást méltóságukon alulinak csak azért tartották, mert azokat „iparos lányok”-nak tartották?!

Ime a két mult egymással szembeállítva. Egyiknél dicsőség, fény, ragyogás, a történelemben kimagasló mult palotája, míg a másiknál az alázatosság és lenézés nádfedeles kunyhója az a hely, ahonnan kiindult. És most bocsánatot kérek a sötét sorokért, amelyek a tanítói hivatás multját illetőleg elhagyták tollamat, amikor szembeállítottam a lelkészség ragyogó emlékével! Meg kellett tennem, ha feltételezzük, hogy ugyanazok a törvények uralják az egyént, mint a társadalmat. Rá kell mutatnunk, hogy nem annyira a ma lelkésze és tanítójának egymással szemben tanúsított rosszakarat és megnemértése az az ok, amely sokszor diszonanciát kever az egymásmelletti élet küzdelmeibe, hanem kísért a mult! Nem szeretném, ha e szavak félreértésre adnának okot, de úgy gondolom, hogy amint az ember életében a gyermekkori emlékek sokszor döntően befolyásolják a tettet, úgy a társadalmi csoportok életében is áll ez.

Tekintsük csak a papságot és tanítóságot egy egy egyénnek, Mindenkinek volt gyermekkor, egyiknek ilyen, másinak olyan. Egyiké, ha nem is tele, de több kellemes emlékekkel, büszke tradícióval, mint a másiké, Egyiké tele a felsőbbségérzés biztos öntudatos érzetével, a másik egy szegényebb öntudat emelkedni és erősödni vágyó, de tehetetlen indulataival.

Es egymásmellett állva e két ilyen megvilágításban beállított lélek, vajjon teheti-e, hogy még a legnagyobb jóakarat és legszentebb törekvés mellett is, ne álljon sokszor az elrejtett, tudatalatti emlékek vagy érzések reflexeinek hatása alatt? Ki a hibás ezért? A mult tarsadalmi állapotai-e, melyek az ellentétet kitermelték, a diákkor levegője e, melybe egyik és másik oldalon is a lélekre mérgező tényezők kerültek? a sok összeolvasott könyv-e, vagy éppen a hivatás mezején eltöltött élet? Nem tudok felelni. Csak azt érezzük, hogy valahol hiba van. Disszonancia, mely feloldást kíván, idegenkedés, mely több melegséget szeretne, betegség, mely gyógyulás után vágyik.

Most pedig próbáljuk meg őszintén magunkbaszállva elmélyedni egy kisse a gondolatokon. Vajjon nem található hiba magunkban is? — egyik oldalon éppen a felsőbbségérzet analízisa közben, a másikon a „lenézettség és mellözöttség” okainak kutatásában. Vajjon nem értékeltük-e magunkat túl, vagy nem voltunk-e túlságosan gyengék magunkat értékelésre méltónak találni. Nem többet szívtunk-e magunkban abból, ami sötét a másik irányában? vagy nem vagyunk-e szegények épp abban, amivel dicsekednünk kellene? Vajjon elősegítettük-e egymást olyan értékek szerzésére, amelyben mi is gyönyörködni tudunk és ha igen, adunk-e alkalmat lelkünkben erre?

Az elmondottakból következik, hogy amikor a lelkész és tanító közötti viszonyról beszélünk, sohasem szabad elfelejtenünk, hogy a kettő között nemcsak — mint sokan tévesen hiszik — a 4-5 év tanulmányi különbség a válaszfal, hanem a multak emlékei és a tradíciók.

II.

Ha a különbségeket akarjuk megszüntetni, egy megoldás van. A közös cél mellett vessük tekintetünket a jövőbe! mert azt sem szabad elfelejtenünk, hogy amíg a lelkészi hivatás ragyogó, dicsőséges multtal rendelkezik, addig a tanítói hivatásnak napról-napra több reménye van bizni egy szebb jövő kialakulásában. A mult szép emlékeinek csodás erejét, a jelen szent törekvések és a jövő reménységét kell munkába állítanunk az ellentétek eltüntetésére.

Az egyik a már meglevő biztos alap tekintélyét, jóakarátát, míg a másik bátorságát, szorgalmát s törekvését kell adja egy mindenképp felett álló erkölcsi és szellemi nivó olyan magas fokának megteremtéséhez, mely méltó lesz a közös hivatás jövőjéhez.

Hiszen, hogy megszűnik majd észrevétlenül a lelkész és tanító együttműködési viszonya probléma lenni mindenütt, ahol úgy szellemileg, mint erkölcsileg egyenrangú felek fognak egymás mellett élni. Lehet, hogy különös, amit mondok és ma még talán nevetséges is, de kimondom! Ma sem volna problematikus a viszony és nem volna akadály, ha mondjuk a theológiát és a külföldi tanulmányokat végzett lelkész mellett mondjuk dr X Y tanító állana az egyház és iskola élén.

Lelkész és tanár között pl. miért nincs probléma, elsőbbségi harc? Csak az első pillanatra visszatetsző, amit mondtam! Hiszen, ha tekintetbe vesszük a tanító iskolai működésénél azt, hogy milyen gyenge, nyomtalan lényekkel van dolga, ha számítjuk, hogy milyen óriási jelentőséggel bír a gyermekkor helyes testi és lelki, erkölcsi és szellemi vezetése; ha gondolunk a pedagógia, mint tudomány rohamos fejlődésére; ha megnézzük célkitűzéseit a jövőre, mely az egész felnőtt társadalmi élet kialakulására hatással lesz és ha mindezekhez még a tanítót, mint népművelési tényezőt is tekintetbe vesszük egy jövő kor fokozottabb igényei mellett, akkor úgy hiszem, letompul e kijelentés ellen szánt ellenszenv éle!

Kisjenő-Erdőhegy, 1934. január 22.

Killss Sándor,
ref. tanító.

(Folyt. köv.)

IRODALOM

Az Iratterjesztés raktárvizsgálata alkalmával megállapítottuk, hogy a Családi tűzhely mellett első füzetének megjelenése óta, 8 hónap alatt, a megjelent 10 000 példányból kb. 5000 példány elfogyott. Ezuton mondunk köszönetet mindazoknak, akik ezen füzetek terjesztéséhez hozzájárultak s kérjük további támogatásukat, hogy tartalmas programmunk megvalósításán tovább dolgozhassunk. — A fenti példányszámokban nincsen benne az az 1000 példány Tévelygők című füzet amit ingyen szétoztás céljából külön nyomattunk.

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Dókus Ernő, az Egyetemes Konvent és Zsinat volt elnöke január 17 én élete 82 ik évében Budapesten elhunyt Este 6 óra tájban bibliaórára igyekezett, mikor a Kálvin téren a villamos vasuti sinen átmenve egy éppen akkor odaérő villamoskocsi a sinekről eldobta és fejét a gyalogjáró szélébe ütötte úgy, hogy nyomban eszméletét veszítette és még akkor éjjel kiszenvedett. Egyházunk ügyeiben fiatal kora óta részt vett. 1910. óta a tiszáninneri egybázkerület főgondnoka volt és gróf Degenfeld József halála után ő lett az Egyetemes Konvent világi elnöke. Erről a méltóságáról két évvel ezelőtt mondott le. Egyházunk egyik legkiválóbb vezetőjének vesztette el benne. Áldozatkészségére legjellemzőbb, hogy egyik budapesti palotáját a sárospataki kollégiumnak hagyományozta. Temetése 20-án volt a Kálvin-téri templomból, ahol a Kormányzó is megjelent. A szertartást Ravasz László püspök végezte. Utána Sátoraljauj helyre szállították.

Az igaznak emlékezete áldott.

HIREK

Lelkészköri értekezlet és belmissziós nap Curtiuseni-n.
A carei i egyházmegye második lelkészköre 1933 december hó 13 án tartotta Curtiuseni n lelkész és tanítói értekezletét s ezzel kapcsolatban a megjelentek belmissziói napot is rendeztek a gyülekezetben, sőt e napon és ugyanitt tartotta a carei i egyházmegye lelkészegyesületi gyűlését is. A gazdag és tartalmas napnak részletes programja a következő volt: Reggel hétköznapi istentisztelet, végezte: Kovács Lajos helybeli lelkész, felolvasta a bibliából Ésaiás 2. rész 10—18. versét. Utánna vasárnapi iskolai mintatanítás tartotta: Kiss Ferenc girisa i lelkész. 11 órakor lelkészköri értekezlet. Imádkozott Bartus Jenő moftinulmic i lelkész, Kol. 3 12—16. verse alapján röviden bevezette az értekezletet Kovács Lajos. Előadást tartott Horváth Pál ciumesi i lelkész „Hogyan misszionáljuk magunkat” címmel, utána megbeszélés volt, majd több, a lelkészi kart közelről érdeklő probléma került megvitatásra. Ugyanebben az időben a tanítók is értekezletet tartottak, melyen „A köri értekezletek fontossága a tanítókra nézve” címen folytak megbeszélést. Délután istentisztelet, melyen az ígét hirdette Lukács 8. rész

43–48 v. alapján Gargya Géza andrid-i lelkész. 4 óraker egyidőben férfibibliakör, női bibliakör, leánybibliakör és fiubibliaköri óra, illetve megbeszélések tartottak. A férfibibliakörben II. Tim. 1, 5–8 v. alapján Veress Kálmán irina-i lelkész a férfibibliakör tontosságáról tartott megbeszélést; a női bibliakörben Szaplonczayné dr Sziklai Ilona „A nőszövetség irányelvei” és Bene András irina-i tanító „Oltthoni foglalkozás az iskolás gyermekekkel” címen tartottak előadást. A leánybibliakörben Szaplonczayné dr Sziklai Ilona „A ref. leány a családban” címen tartott előadást; a fiubibliakörben Vöröss Zoltán ghenci-i lelkész Rom. 12, 1–2. v. alapján tartott bibliamagyarázatot és rövid bevezetést, utána Szikszay Dénes sanisláu-i tanító „A hivek éneklésének fontossága az istentiszteleten” címmel tartott előadást. Fél 6 óraker presbiteri értekezlet volt, melyen előadást tartott és a megbeszéléseket vezette Gargya Géza andrid-i lelkész. Este vallásos estély volt. A megjelentek mindnyájan Kovács Lajos helybeli lelkész vendégszerető házának voltak vendégei. A következő értekezletet Dintesti n tartják és pedig a tavaszi mezei munkák megkezdése előtt.

A jelenvoltak mindnyájan azzal a boldog tudattal tértek haza, hogy sikerült az anyaszentegyház épületébe legalább egy követ beilleszteni s míg másokat gazdagítottak, maguk is gazdagodtak lélekben.

V. K.

A „szentjobb”-per újabb hulláma január 23-án folyt le a debreceni törvényszék előtt. A per vádlottja Szabó István miskolci vallástanító lelkész, ki értékes történelmi tanulmányt írt erről a kérdésről sikrasszállva az erekiyék tisztelete ellen. A bíróság a könyv tartalmát izgatónak találta s egy hónapi fogházbüntetést szabott ki, de a büntetés végrehajtását felfüggesztette. Az ítélet ellen ugy az ügyész, mint a védő dr Erdős József fellebbeztek

A Bibliát már 667 nyelvre fordították le részben vagy egészben és pedig a teljes biblia 149, az újtestamentum 164 nyelven jelent meg. 1932-

ben 12 új fordítás készült és 21-et revideáltak.

Segédlelkészek házassága. A dunamelléki egyházkerület a segédlelkészek házasságára nézve kiadott rendeletét azzal a határozattal pótolta, hogy megadható a segédlelkésznek a házassági engedély akkor, hogyha a család arra illetékes tagja kinyilatkoztatja, hogy a megfelelő életfenntartást a segédlelkész számára biztosítja és a segédlelkész fenntartás nélkül aláveti magát szolgálata nézve történő minden felsőbb hatósági rendelkezésnek.

A hollandiai szigorú reformátusok háromévenként összeülő zsinata a megnehezedett viszonyok ellenére is

meghagyta négy stipendiumát a magyar theologiai studensek számára. A még engedélyezett fél kollektá tartásával már meg is valósulhatott a határozat. — A zsinat most döntött az énekeskönyvbe felveendő új énekek ügyében is. Hosszu megvitatás után [elvi és gyakorlati szemben] elfogadták az énekek nagy részét s azok még némi átdolgozás után alkotórészévé lesznek az eddigi zsoltárok mellett csak pár éneket tartalmazó énekeskönyvnek. Az új énekeknek ellenzői is vannak és bevezetésük nem fog gyorsan menni.

Tólásból harmónium A kecskeméti Leány-kör tagjai ajándékoztatásból csirkéket keltettek, azokat felnevelték. Aztán gazdag vacsorára hívták meg a tagokat és a Leánykör barátait. A vacsorát a lányok maguk ké-

szítették és minden hozzávalót maguk ajándékoztak, így a vacsorának a jövedelme tiszta haszon lett. Így vettek egy napon szép új harmóniumot, amely már el is foglalta helyét a leánykör helyiségében s az ára az utolsó fillérig ki van fizetve.

„Téged az üdvösség evangéliumát hirdetni és nem átkot szórni küldött ki az Úr... Nagy buzgóságodban feledkezz el testvérednek a fogyatkozásairól... Próbáld meg az ellenségedet is megnyerni.“

(Decolampadius.)

Társzerkesztők: Ar dai Aladár, Bokor Sándor, Szombati Szabó István és Tóth Zsigmond.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

383—1934 I. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi nt. esperesi és lelkési hivatalnak.* Az erdélyi református egyházkerület ft. és mélt. Igazgatótanácsának 456—1934 II. sz. körlevelét ugyanilyen szám alatt hozzám intézett megkeresése folytán az alábbiakban közlöm tudomásul vétel végett:

„Az erdélyi református egyházkerület Igazgatótanácsától. 456—1934 II. Körlevél összes egyházi hatóságainkhoz Balogh Ferenc Ocna de jos-i lelkész elveszett lelkési oklevelei érvénytelenítése tárgyában. Értesítjük összes címzetteket, hogy Balogh Ferenc Ocna de jos-i lelkész, aki 1898. évben Brateş-en született, hivatalos uton bejelentette és igazolta miszerint s cluj-i theologiai Fakultás által 1923. év június 27-én kiállított első lelkészképesítő bizonyítványát és az 1924. év július 3-án kiállított második lelkészképesítő bizonyítványát elvesztette. Ennek alapján a fenti két lelkészképesítő bizonyítványt érvénytelennek nyilvánítjuk. Az erdélyi református egyházkerület Igazgatótanácsa. Cluj, 1934. január 20. Vásárhelyi János püspök helyettes. elnök. Almási Samu jogügvi előadó.“ Oradea, 1934. január 25. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Nagyf. Református Lelkészi Hivatalnak

Jud. Arad

Cermeiu—Csermő

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

Nagybetűs Hangjegyes ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként

100

Leies árban

**kaphatók a Királyhágómelléki Ref.
Egyházkerület Irattérjesztésében
Oradea, Strada Petru Maior 1.**

Az iskolai nyomtatványok pótlására igen gyakran 10–20 lei értékű árut kérnek utánvét mellett m. t. Megrendelőink Minthogy ezek utánvételes szállítása igen körülményes és felette költséges, kérjük, hogy az egyszáz leies aluli rendelésnél annak értékeit és portódiját vagy postabélyegeken, vagy postautalványon előre sziveskedjenek beküldeni Teljes tisztelettel: **Kálvin-nyomda.**

A 2759–1933 sz. körrendeletben elrendelt iskolaszéki pecsét-bélyegzőt 75 leiért szállítja — a pénz előzetes beküldése mellett portómentesen — a **Kálvin könyvnyomda, Oradea.**

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Cégtulajdonosok: BÉRES KÁROLY, BÉRES SÁNDOR, ROMÁN KÁROLY

Telefon

6-22

Készít mindenfajta egyházi- és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbélebb magán- és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb, modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

ORADEA

STR. Dr AUREL LAZAR (VOLT NAGY SÁNDOR-UTCA) 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

Kálvin könyvnyomda, Oradea

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	○○○	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	○○○	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Petru Maior 1.	○○○	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	○○○	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

A Férfiszövetség munkája.

A Férfiszövetség munkájában legelső teendő mindenestre a *megalakítás*. Ezt azonban kellő előkészítésnek kell megelőzni, ami több irányu lehet és több helyen, különféleképen történhetik. Alkalmi igehirdetés keretében felhívhatjuk nemcsak a férfiak, hanem az egész gyülekezet figyelmét a megindítandó új munkára, amikor beszélhetünk a férfiaknak az Istenországa építésében, az egyház szolgálatában betöltendő feladatairól. De nem szabad megelégednünk egy általános felhívással az alakuló gyűlés megtartására. A lehetőség szerint az egyénekekkel való megbeszélés által kell közvetlenül megismertetni a szövetség célját, munkáját a leendő tagokkal. Beszélünk kell róla a Nőszövetségben is valamint az Ifjúsági Keresztyén Egyesületben, sőt a Leányszövetségben, hogy így a család többi tagjai is készítgesse a férfiak szívében a talajt a megindítandó munkásságra. De mindenestre használjuk fel azokat az alakulatokat, melyekben a férfiakkal van kisebb-nagyobb csoportokban találkozásunk, mint az énekkar és főleg a presbitérium. A presbitérium kellene, hogy magva legyen, de vannak gyülekezetek, melyekben a presbitérium egyáltalán nem alkalmas rá, ami feltétlenül azt bizonyítja, hogy tagjainak nagyrésze a presbiterségre sem alkalmas, vagy legalább is nem abban az ideális értelemben, amilyenről annyit beszélünk s amilyen után annyit vágyakozunk. De ebben az esetben a presbitériumon kívül, vagy csak névleges részvételével megalakítandó szövetség lesz jó iskola az ideális presbiterek nevelésére.

A megalakulásnál azonban nem elég csak határozatot hozni a megalakulásra s nem elég csak megalakulni, tisztikart választani hanem munkába kell állani illetve a tagokat munkába állítani. Nem feltétlenül szükséges — különösen, ahol a tagok száma kevés — a tisztikar egész garnitúráját megválasztani, hanem

elég csak fontosabb tisztségeket betölteni és semmiesetre se olyanokat, amelyek viselőinek semmi munkát se tudunk adni. Így nincs miért pénztárost választani addig, amíg pénz nincs. Tagdíjról egyelőre szólni sem szabad. Ha szükség lesz pénzre, megtalálják a módját, honnan és hogyan szerezzenek. Különben is soha se felejtjük el, hogy nem a pénz, még kevésbé a fölgyűjtés, nem az anyagi a fontos. Már a megalakulásnál ki kell hangsúlyozni, hogy — mint egyetlen egy se, az egyház kebelében működő egyesület — a Férfi egyesület sem öncélú alakulat, hanem az a célja, hogy az egyházat erősítse, az egyház feladatait, mint annak egyik szerve, erősítse.

A munka iránya, a fesorolt célok szerint, négyféle lehet, ugymint: evangélizáló, kulturális, gazdasági és szociális.

A munka alkalmai a meghatározott napon és időben tartandó összejövetelek, melyeket a helyi körülmények a lelkésznek és a tagok többségének legjobban megfelelő időben kell megállapítani. Lehet hetenként, kéthetenként és ahol énekkar van, az énekkari tanórával egyidőben, a tanóra előtt vagy után. Van nak ugyanis olyan gyülekezetek, amelyekben minden valamire való férfi énekkari tag s az énekkarnak — főkép télen — hetenként kétszer háromszor is van órája. Ilyen esetben bár volna és nehézséggel is járna még egy alkalommal összejűjteni. Mindenesetre hétköznapi este kell tartani — kivéve a városi gyülekezeteket — ami télen semmi nehézséggel sem jár, a szövetség munkáját ugyis télen lehet intenzívebben folytatni.

Az összejövetel lefolyása a következő. Kezdjük énekekkel és imádsággal. Azután következik az evangélizáló rész, Ez kétféle képen történhetik. Egyik módja a rendes bibliaóra, de igazi bibliaóra legyen. Tehát közvetlen, egyszerű s semmiesetre sem prédikálás, amit azzal is fejezzünk ki, hogy űlve mondjuk el, amit az igéből el akarunk mondani és tegyük moudanivalóinkat a hallgatókkal beszélgetéssé. Tárgyai lehetnek: szentírás egy-egy férfijellemei vagy egyes aktuális témákra nézve a szentírás utmutatása. A másik módja az egyes aktuális témákról aktuális értekezés, beszélgetés, végűl annak megállapítása, hogy mit mond erre nézve Jézus Krisztus vagy Isten az Ő igéjében. Ez az előbbi módnak a fordítottja. Amaz szerint az igével kezdűk, emez szerint az igével végezzűk. Az evangélizáló rész után következze a felolvasás vagy előadás, esetleg kettő is. Tárgya lehet az egyháztörténebtől, református nagyjaink éle'éből, világi ismeretkörből stb. Ezek keretében folytathatjuk a gazdaság ranyu munkálkodást is. Itt jöhetnek segítségűl tanítótestvéreink

munkánkat kiegészítő közreműködésükkel. A felolvasások és előadások tekintetében nem léphetünk fel azzal az igénnyel, hogy azok mindég eredetiek legyenek, sőt nem is szükséges állandóan valóságos ilyen célú előadásoknak lenniök. Ha egy alkalmas könyvet, cikket vagy más írásművet olvasunk fel, vagy részletet belőle, ismertessük, tárgyaljuk, beszéljünk meg, adjunk alkalmat vitatkozásra is, hogy így a tagok ne csak passzív, hanem aktív résztvevői legyenek. A munka gazdasági irányu részét is a felolvasások, megbeszélések keretében végezhetjük, mindég arra törekedvén, hogy a gazdasági ismereteket ne csak gyarapítsuk, hanem a sokszor óriási ismereteket, modernebbekkel felfrissítsük. A szociális munka elméleti részét is a felolvasások alkotják. Ezekben ismerhetjük meg a szociális bűnök következményeit és kezdhethetjük meg a küzdelmet ellenük. Azonkívül az egyes összejöveteleken indíthatjuk meg s szervezhetjük meg az egyes szociális munkaágakat, amelyenek a segítőakciók a szegénység ellen, munkaközvetítés a falu és város között kölcsönösen, a református embernek a reformátushoz irányítása stb. A szociális munka végrehajtása jórészen aztán az összejöveteleken kívül az egyes tagok vagy tagcsoportok által folyik, akik arra megbízást nyertek vagy azt önként vállalják. Az egyes összejöveteleken beszéljük meg mindég a szövetség egyes dolgait, ügyeit, melyek épen elintezést kívánnak. Minden összejövetelet énekekkel és imádsággal fejezzünk be.

A Férfiszövetségnek munkája áldásosan illeszthető be minden egyházi megmozdulásba, melyeknek végrehajtásában, mint kész szervezet állhat oda és hasznosíthatja magát. Azonkívül eredményesen működhetik közre egyes körök konferenciák, belmissziói napok rendezésében az azokon való részvétellel, ami már nemcsak munkásság, hanem részben az addigi munka eredménye, részben pedig új, további munkára való indítás.

Debreczeni István.

Hozzászólás az önsegítő akcióhoz.

Egy segélyegylet felállítására vonatkozó javaslat vázlatát fekszik előttem, amit az egyházmegyei közgyűlésen szándékoztam előterjeszteni és amely elfogadás esetén, mint egyházmegyénk javaslata került volna az egyházkerületi közgyűlés elé. Mivel azonban Boruzs Lajos lelkésztestvérünk — bár más elgondolása, de — hasonló vonatkozású indítványa a hivataloslap 3. számában a hozzászólásra való felhívással látott napvilágot,

indítatva érzem magam arra, hogy hozzászólás formájában ismeressem a magam elgondolását. S teszem ezt azzal a reménnyel és óhajjal, hogy ezen igénytelen sorok legalább egy lépéssel vinnék előbbre a kérdést a megvalósuláshoz s értéke-
sebb új gondolatokat keltsenek mások lelkében.

Fölösleges itt vázolni ismét azt a lehetetlen existenciális helyzetet, amelybe egyházunk lelkészei belesodródtak s amely éles gondkével szántja tele az arcokat. Fölösleges rámutatni, mint legfőbb okokra, az agrárreformra, leszegényedett hiveink nehéz életlehetőségeire és arra a bánásmódra, mely a kongrua kiutalásánál oly megkülönböztetést tesz az egyházak között a református egyház illetve lelkészi karának rovására. Itt csak, mint tényeket állapítjuk meg azt, hogy valóban magunkra vagyunk hagyatva és hogy a kesergésnél többet ér a cselekvés, amelynek ideje, ha nem is múlt el, de itt van. Most már csak az a kérdés, hogy a Boruzs Lajos javaslata megoldja-e teljesen vagy legalább is kielégítően a segélynyújtás problémáját. Ennek eldöntésénél számot kell vetnünk először is azzal, hogy vajjon helyes volna e a sorshúzás szeszélyeire bízni a segélyek mikénti szétosztását?! Ugy vélem, hogy ezzel a móddal egyenesen el volna vágva az útja annak, hogy bárki is akkor juthason hozzá a segélyhez, amikor legjobban rá volna utalva, sőt megtörténhetne, hogy akinek gyorssegélyre van szüksége, csak azért, mert nincs szerencséje, 199 sorsolást kellene kivárjon, amíg a 9–10 ik esztendőben éppen 200-iknak az 5. neve is előkerülne a kalapból. De egy kis sorsiróniával még a tizedik esztendőben is elkerülheti a szerencse, mert a 10 év alatt jövő új lelkészek, akiket szintén nem lehet a sorshúzásból kizárni, még mindig megelőzhetik. Azon eset sincs kizárva, hogy amíg aránylag rendezettebb viszonyok között élő lelkész segélyben részesülne, addig az igazán segélyre szoruló lelkész elesne attól mert a nagy várakozás közben meg is halhat és így az egész akciónak csak terhét érezte, de előnyét nem. Az élet legalább is gyakran rácsafol a Fortuna istenasszonya méltányosváltára és igazságszeretetére.

A segély szétosztásának módjáról addig nem is beszélhetünk komolyan, amíg egy terepszemlét nem tartunk. S ha ezt tesszük, akkor lehetetlen, hogy az általános kenyérküzdelem mellett meg ne lássuk a gyermekeket taníttató vagy "leányaikat férjhezadó lelkészek vergődését. Lehetetlen, hogy meg ne jelen előttünk annak a beteg lelkésznek fáradt, szomorú arca, akít egy idejében végrehajtott operáció még könnyen megmenthetett

volna. Lehetetlen, hogy ne kísérlsen annak a haldokló testvérnek övéért aggódó még maradnivágyó, kétségbeesett tekintete, akinek kihűlő ajkai utolsó mozdulattal is a félelmetes, nagy kérdést suttojják övéi felé: „Mi lesz veletek?”

Ezek a mindnyájunk esetei és ha ezeket vesszük alapul, akkor már eljutottunk a helyes kiindulópontához. Nem akarok egy részletesen kidolgozott tervezettel elébe vágni a többi hozzászólásoknak s így csupán az én igénytelenségem szerint szükségesnek és szemelőtt tartandónak vélt főbb irányelveket sorakoztatom fel a következőkben:

1. Fogadtassék el a Boruzs Lajos javaslata szerint havi 50 leies hozzájárulás, mely a kongruából vonatnék le annak kiutalásakor.

2. Az így felgyűlő összegnek 10 százaléka egy alap létesítése céljából tartalékba teendő, melynek mikénti kezelése és későbbi felhasználására egy külön szabályzat fog intézkedni.

3. A többi 90 százalék pedig az illetékes esperes meghallgatásával az egyházkerületi elnökség határozata alapján a folyamodók között fog kiosztatni. És pedig:

- a) tanittatási,
- b) kiházásitási (csak a leánygyermeket értve),
- c) betegkezelési (súlyosabb operációs esetekben a feleségre is kiterjedhet).

d) temetkezési segély címen

4. A különböző címen adható segélyek kulcsát, egy készitendő szabályzat szerint az *egyházkerületi közgyűlés lelkesi tagjaiból álló intézőbizottság* fogja meghatározni. Ezen bizottság a kerületi közgyűlés idején tartja évi ülését a főtitizteletü Püspök ur elnökletével.

5. Az esetleg fennmaradó összeg évenként a tartalékalaphoz csatolandó vagy nagyon indokolt esetben gyorssegély címen akár kölcsönképen, akár segélyképen kiosztható. Gyorssegély elemi csapás, vagy családtag hosszabb és súlyos kórházi kezelést igénylő betegsége vagy elhalálozása esetén adható.

6. Senki sem folyamodhat segélyért, amig legalább egy évi járuléka be nincs fizetve. Kivéve az olyan halálozási esetet, ahol vagyontalan özvegy és ellátatlan árvák maradtak hátra.

7. Azok a lelkeszek, akik az egyházkerület kötelékéből bármi oknál fogva eltávoznak, sem a már levont összegekre, sem segélyezésre igényt nem tarthatnak. Ha azonban lelkeszjellegüket megtartják és havi járulékaikat továbbra is fizetik, akkor segélyjogosultságukat nem veszitik el.

8. Az ellátatlan árvák hátrahagyása nélkül elhalt lelkészek vagyonos özvegyei vagy más törvényes jogutódaik segélyre nem tarthatnak számot s semminemű igényt nem támaszthatnak.

Végül a hézagos vázlatához annyit fűzök még hozzá, hogy azokon pedig, akik nem vették igénybe egyszer sem a segélyt, úgy érzem nem esik semmiféle kár vagy sérelem, mert az még mindég a jobbik eset, ha valaki nem szorult rá a segélyre, de viszont egy testvéri közösségben gyakorolhatta azt, aminek oly ékes prédikációkban volt mindég hirdetője és szószólója: *a segítő szeretetet!*

Torday János.

Lelkipásztor és tanító.

(Folytatás és vége.)

És amikor e gondolatokkal ma foglalkozunk, nem haladhatunk el mellettük annak a megállapítása nélkül, hogy ha a tanítóság iskolai képzettségei időtartalmának felemelése és magasabb fokra emelése érdekében nem történt törekvés, annak oka az, hogy nem látszott szüksége annak, mert szerényebbek voltak az igények, de ez nem jelenti egyuttal azt, hogy a jövőben nem lesz szükség rá.

Elsősorban egyházunk nagyjai, vezetőire is vár a feladat, megtenni mindent ezen a téren. Minél hamarabb kezdünk hozzá, annál előbb érünk eredményt. Az állam úgy látszik többet gondol erre. Az új iskolatörvény szigorúan elrendeli a tanítók önképzését és igyekszik is lehetőséget nyújtani ennek megkönnyítésére. Nálunk az utóbbi időig alig történt valami a tanítói körü értekezletek elrendelésén kívül.

A mai kor igényei bizony olyan dolgokat is megkívánnak, melyekre eddig még gondolni sem lehetett. És itt ismét olyat mondok, ami talán tulzottnak hangzik, azonban jelzem, hogy minden mellékgondolat, irigység és rosszakarát nélkül teszem és egy puszta megállapításnál nem egyéb! Amíg egyházunk, népünk gondolt arra és szükségesnek találta, hogy lelkészeink közül évenként valaki külföldi tanulmányokat végezzen, addig a tanítókra gondolni ilyen értelemben senki sem tette. Már pedig úgy hiszem, a nevelés ügy terén is lehetne találni valami hazáhozni valót, amit a közügy haladására fel lehetne használni.

A nevelés ma valóságos forradalmi átalakuláson megy keresztül. Mit tudunk mi ebből? Amit ellopunk egy-egy újságcikkből, egy-egy nehezen szerzett könyvből olvasunk vagy harmadik, negyedik forrásból hallunk.

Pedig milyen jó volna, ha valaki a mi vérünkben való volna odakinn, aki a mi szemünkkel nézné a dolgokat, a nekünk valót figyelné meg és adná át a mi tanítóink, egyházunk, népünk haladására a krisztusi ügy előtörésére.

Azt be kell látnunk, hogy az egyházi és világi társadalommal sokkal több gondja van, minthogy tanítói problémával foglalkozzon azonban ez nem bizonyosság arra, hogy mi is legyen napirendről ezeket a kérdéseket.

Az itt elmondottak egyrésze csak a jövő gondolatvilágába fog bekapcsolódni, de nekünk, tanítóknak, egyh. vezetőknek és egyházi társadalmunknak közelebb álló és megvalósítható kérdéssel is foglalkozni kell. Hogyan lehetne nyári vakációi tanfolyamok ügyét megoldani. Azt hiszem, rajtam kívül még sokan vannak, akiket foglalkoztat ez a kérdés. Mindenütt akad jó gondolat, életrevaló ötlet, amit összekellene gyűjteni és kiválasztani belőlük, ami jó az ügy előbbrevitelére. Ez a kérdés elsősorban bennünket érdekel, tehát nekünk is kell gondolkozni a megoldási lehetőségeken. [Természetesen ez a cikk nem alkalmas ennek tárgyalására és a tanítói értekezletek hivatása volna tanulmány tárgyává tenni. Itt említem meg, hogy szinte tapsolni szerettem volna, amikor multkori cikkíró kollega ki-mondta, hogy az értekező ne igyekezzen gyorsan végezni és a „bankettre” helyezni a fősúlyt.]

De most szálljunk vissza a mult eltűnt világából és a jövő reményeiből a jelenbe; térjünk vissza a külföldi országok törekvéseiből egy közelebbi kis világba; hagyjunk ott minden más területet, társadalmat, reményt, ezer-féle megoldási lehetőséget és próbáljunk bejutni egy olyan — lehet elhanyagolt helyre, amelyben sok szépnek, nemesnek is megtaláljuk a gyökerét, de bajok forrását is.

Nézzünk be egy kicsit egyéniségünk rejtelseibe. Nem hiszem, hogy ha nem is mindenben, de sok dologban, a „miért” mellett ott ne találnánk az „azért”-ot, az okozat mellett az okot is.

Ha lelkész és tanító egyaránt, lelkünkben elmélyedve elemezzük érzéseinket, gondolatainkat, ha számba vesszük a mult tényezőit és a jelen tényeit; sok mindent megfogunk érteni. Aki pedig megért, megbocsájt! — és máris elértük első fokát a haladás lépcsőjének. Ha feltételezzük, hogy a származási és fejlődési elméletet lehet alkalmazni a társadalmi csoportot életében is, akkor bizonyos mértékben természetesnek fogjuk találni a mai állapotokat. De, ha valljuk az átöröklés törvényét is, akkor ez csak megerősíti azon hitünket, hogy óriási köteles-

ségeink vannak a jövővel szemben. Hiszen tőlünk is függ a következők sorsa, élete, ereje, emelkedése vagy süllyedése. Mindezek után, mint az elmondottak egyik következménye, kötelességünk volna mindnyájunknak, akiket Isten az egyház és iskola élére állított, nemcsak szóban, hanem az életben is kövessük a legnagyobb Tanító tanítását „Legyetek tökéletesek”. Mindnyájunknak az „Egyéni Tökéletesítés és Nemesítés” egyetemét kellene elvégezni. Ehhez nem kell sem pénz, sem előtanulmány, csak ügyszeretet. Akik ezt megteszik vagy legalább igyekeznek erre, azok között sok eddig problematikus kérdés megszűnik észrevétlenül. Ott nem fog bajt okozni sem a „tyuk kaparás”, sem az „előre köszönés” élet-halál kérdése. A kicsinyességeken felül kell emelkednünk, hogy a nagyobb törekvéseket elérhessük.

És most szálljon magába mindenki, akit illet és ha csak keveset is, de gondolkozzék az elmondottakon. Tökéletesebb társadalmat csak tökéletesebb egyének alkothatnak.

Még egy kérdés: vajjon a tökéletesebb szellemi és erkölcsi egyéniség közszolgálatába állítása nem változtatna e az anyagiakon is?

Most pedig elnézést kérek, ha e sorokban az eddigieknél újabb hurokat pengettem, melyek másképp zengenek, mint a megszokottak. Elnézést kérek, ha merész gondolat nyilvánítását bátorkodtam. Egy ember egyéni felfogása csupán az egész. Egy tanítóé, aki szíven viseli a Tanító, az Egyház és minden Szent ügy fejlődésének ügyét, amit szolgálni szeretett volna e sorokkal is, ha csak egy olvasó lelkére is voltak valamelyes hatással.

Mert mi mindnyájunk célja, papé, tanítóé, egyaránt? Az hogy az egyik, kezében a Bibliával mutassa az ég felé vezető utat, a másik az ég világosságával megtanítsa a földön való tájékozódást.

Nem fejezhetem be e sorokat annak kifejezése nélkül, hogy áldott legyen azon lelkészek és tanítók emléke és működése, akik a haladás ügyét ilyen értelemben is munkálták!

Utolsó szavakul a nagy emberbarát Tolsztoj szavait idézem: „Ha a cél, melyre az ember rendeltetett örökre elérhetetlen is, a cél elérésében van az élet értelme.”

Kisjenő-Erdőhegy, 1934. január 22.

*Killin Sándor,
ref. tanító.*

„Szeretetszövetség“.

Hála legyen a gondviselésnek, hogy a magyarországi Szeretetszövetség ismertetését hozzám juttatta. Hónapok lelki tusáit oldotta ez meg bennem és impulzust adott arra, hogy a lelkemben forrongó eszméknek ismételten hangot adjak. A kapott indítás nélkül nehezen határoztam volna magamat erre, mert az ellenvélemények hatása alatt megszállt a kételkedés ördöge és kezdtem magam is hinni abban, hogy az aberráció utvesztőjébe tévedtem akkor, midőn a jótékonyág megszervezését az erre egyedül illetékes egyház kebelébe utaltam.

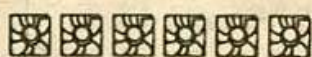
Nem mondom, akadtam lelkész és tanítótestvéreim között sokakra, akik egyetértettek velem abban, hogy az egyháznak szervezeten kell a kezébe venni a jótékonyág ügyét, de igen erős hangok hangzottak el abban az irányban is, hogy az egyház nem földi, hanem égi intézmény; hogy az Ur országa nem ebből a világból való, hogy az adakozás a hivek egyéni ügye s a jótékonyág megszervezése a polgári hatóság feladata.

Előre kijelentem hogy nem a polemizáló kedv, hanem szent vallásunk s ezzel szorosan összefüggő emberi sorsunk jövője ösztönöz arra, hogy mindezeket kifejezésre juttassam. Kérek azért mindenkit, hogy ugyanezzel a mentalitással nyujjon hozzá ehhez a problémához, mert a széteséses stádiumában vivódó világunkban a lét vagy nemlét határmesgyéjén vivjuk gigantikuscsatáinkat.

A keresztyénség kétezeréves története s a legutóbb lezajlott világháború arról győztek meg, hogy az egyház ott tévesztette el, hogy csak predikálta az Igét, de nem igyekezett az Igében lefektetett nagy elveket a gyakorlati élet talajába átültetni. Ignorálta a földet s az anyagi élet megoldásának a kérdéseit polgári közegek tevékenységének a hatáskörébe utalta. Ezért jöttek létre azok a szédületes anyagi eltulódások, amelyeknek természetes következménye lett az élethehetőségek nélkül maradtak gigantikus táborrá való megnövekedése.

„Óriási tábor a nyomor tábora — írja Ecsedy Aladár — belefáradnánk a seregszemlébe, ha lelkiismeretesen akarnánk sorra nézni katonáit. Nem cigányok, tékozló életű utcai koldusok serege az többé, hanem ennél sokkal fenyegetőbb tömegeké. Vannak benne nyomortól sáppadt, minden rosszra kész gyermekek, utcára kivetett árvák, nyomorba jutott szülők, munkanélkül maradt apák, anyák, leányok, akik sirva lesik a munkaalkalmat, de csak a nyomoruságuk és elkeseredésük növekszik...

(Folyt. köv.)

HIREK

Kérelem a Nagytiszteletű Lelkészi Hivatalokhoz. Az Árvaházi képes naptárakban még ezidőszerint is igen nagy kereslet mutatkozik és ezért kéri a kerületi Iratterjesztés mindazon nagytiszteletű Lelkészi Hivatalokat, ahol eladatlan naptárak vannak, hogy azokat haladéktalanul visszajuttatni sziveskedjenek, annál is inkább mert a kiküldött és még el nem számolt példányok ellenértéke a legközelebbi államsegély terhére el lesz számolva.

Lelkésztestvéreim figyelmébe.

Még mindig sokan vannak, akik sem pénzt, sem nyilatkozatot nem küldtek arra nézve, hogy a Református Jövő esedékes negyedévi díját, hogyan kívánják rendezni? Itt még egyszer kérem lelkésztestvéreimet, ennek az ügynek elintézésére. Amennyiben megkeresést nem kapok, úgy annak jeléül veszem, hogy a januári kongruából az eddig elküldött 6 szám díját levonhatom.

Február 2-ikán postára adtam minden lelkeszi hivatal címére a Református Jövő Est anyagát. Kérem lelkésztestvéreimet, amennyiben meg van a lehetősége, ennek az anyagnak a felhasználásával rendezzék meg lapunk javára az ünnepélyt. Természetesen később is meg lehet ezt rendezni, ha a febr. 25. véletlenül már más oldalról foglalt. Az anyaghoz gyűjtőleveket is mellékeltem. Bibliakörös leányok vagy nőszöveletes asszonyok bizonyára vállalkoznak előfizetők gyűjtésére.

A Református Jövő a Hírek rovatában mindig tükörképet szeretne adni az egyházkerületünkben történekről. Nem dicséret, hiuság legyezgetéséről van itt szó, hanem hirszolgálatról. Nagyon kívánatos tehát, hogy a lelkésztestvérek a gyülekezetükben történt eseményeket a lap számára beküldjék.

Munkatársi szeretettel: *Kiss Bertalan.*

Lelkészoállítás. A marghitai egyházközség a Balogh Ferenc lemondásával megüresedett lelkeszi állásra Szendrey Dénes craindorolti lelkeszt választotta meg.

Egyházfegyelmi szabályrendeletet fogadott el az erdélyi egyházkerület közgyűlése addig is, míg a zsinat az új törvényben erről gondoskodik.

A Szeretetszövetség új árvaháza. Az Országos Református Szeretetszövetség kérésére Berettyóújfaluban 40 személyes árvaházat létesített. Az árvaház a Szeretetszövetség kezelésében van

Franca misszionárius látogatása. Seigneur Emil francia református lelkész, ujkaledoniai misszionárius, valószínű-

leg március második vagy április első felében meglátogatja úgy a magyarországi, mint az utódállamokban levő református egyházakat és így hozzánk is eljön. Seigneur Emil irántunk, magyarok iránt olyan meleg barátsággal viseltetett, hogy egy évet a budapesti theológián hallgatott és többé kevésbé magyarul is megtanult.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

248—1934-II. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* A 14 százekeos községi segély kezelésére vonatkozólag közlöm ügyvivőnk jelentését hozzá intézett kérdésünkre: a) Falusi iskolák iskolaszékének ellenőre és első fokú felelőviteli fóruma a megyei Comitet școlar, akitől a Casa școlilorhoz lehet felelővteni. [Természetesen csak a 14 százalékos segély kezelése tekintetében.] Városi iskolaszékek sérelmes intézkedéseivel szemben pedig egyenesen a Casa școlilorhoz lehet felelővteni. b) Az iskolai költségvetések is, mint az államé, áprilistól-áprilisig állítandók össze. c) Tanítók napidija, sem fuvardija nem állítható be, hanem a törvény 217. § szerint csak az iskola anyagi szükséglete vehető be és fedezhető a községi 14 százalékból. Személyi kiadás csupán a Com. școlar pénztárnoka és könyvelője számára vehető fel e jövedelem terhére. Oradea, 1934 február 3. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

507—1934-II. sz. KÖRRENDELET. *valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Tudomásvétel és mihez tartás végett közlöm hogy az oktatásügyi minisztérium 8126—1934. sz. döntvényével az állami ellenőrző hatóságok régi címét állította vissza és pedig: megyei tanfelügyelő [revizor școlar de județ] körzeti altanfelügyelő [subrevizor școlar de circumscripție], körzeti iskolai felügyelő [inspector școlar de circumscripție], általános iskolai felügyelő [inspector general]. Felterjesztésekben, jelentésekben ezek a címek használandók. Oradea, 1934. február 3. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

Értesítés. Az oktatásügyi minisztérium Igrışan Lázár urat az aradi tanfelügyelőséghez irodavezető altanfelügyelőnek nevezte ki. Iktatandó az érdekelt iskoláknál „Inșp. șc. Timișoara 907—1934,” sz. alatt

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Nagyt. Református Lelkészi Hivatalnak
Jud. Arad Cermeiu—Csermő

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

Nagybetűs Hangjegyes ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként

100

Leies árban

kaphatók a Királyhágómelléki Ref.
Egyházkerület Irattérjesztésében
Oradea, Strada Petru Maior 1.

Az iskolai nyomtatványok póllására igen gyakran 10–20 lei értékű árut kérnek utánvét mellett m. t. Megrendelőink Minthogy ezek utánvételes szállítása igen körülményes és felette költséges, kérjük, hogy az egyszáz leien aluli rendelésnél annak értékeit és portódiját vagy postabélyegeken, vagy postautalványon előre sziveskedjenek beküldeni Teljes tisztelettel: Kálvin-nyomda.

A 2759–1933 sz. körrendeletben elrendelt iskolaszéki pecsét-bélyegzőt 75 leiért szállítja — a pénz előzetes beküldése mellett portómentesen — a Kálvin könyvnyomda, Oradea.

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Cégtulajdonosok: BÉRES KÁROLY, BÉRES SÁNDOR, ROMÁN KÁROLY

Telefon

6-22

Készít mindenfajta egyházi- és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbébb magán- és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb, modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

ORADEA

STR. DR. AUREL LAZAR (VOLT NAGY SÁNDOR-UTCA) 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Nirályhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	OO	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	OO	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Petru Maior 1.	OO	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	OO	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

A férfiszövetség szükségessége.

A férfiszövetség célja és munkája után még szólani kell arról is, hogy mi teszi szükségessé. Szükségessé teszi a múlt és a jelen egyaránt.

Ha egyházunk multját, történelmét nézzük, azt kell megállapítanunk hogy első sorban a férfiak egyháza volt. Akár a hősiesség küzdelmei, akár a nagy szenvedések korára gondoljunk, mindkettőből a férfiak vették ki legnagyobb mértékben részüket. Amikor a vallásszabadságért kellett harcolni, vagy az elnyomás korában jogait, alkotmányát megvédeni és amikor az üldözések idején martiromsággal bizonyosságot tenni mellette, mindig a férfiak voltak legelől. A reformáció terjesztői épügy, mint első pártfogói, a nagy szabadsághősök és az áldott emlékü vértanúk egész a gályarabokig mind férfiak voltak. Míg a nők közül Lorántffy Zsuzsánnán, Árva Bethlen Katán kívül alig ismerünk egyet-kettőt, addig a magyar protestantizmus történelme tele van nemcsak az első reformátorok: Dévai Biró Mátyás, Sztárai Mihály, Szegedi Kiss István, Kopácsi István, Erdősi Szilveszter János stb. hanem Perényi Péter, Petrovits Péter, Ecsedi Bátori György, Drágffy Gáspár, Enyingi Török Bálint, majd Bocskay, Bethlen, Rákóczy György, később Tisza Kalmán, gr. Degenfeld Imre, ujabban gr. Tisza István, Darányi Ignác, Szilassy Aladár, vagy legujabban Dókus Ernő, Hegedüs Loránd és a hozzájuk hasonlók nevével. De ha az élet egyszerűbb folyását nézzük is, amidőn nagy események nem adnak alkalmat nagyobb nevek felszínre kerülésére, akkor is azt látjuk, hogy a vallás, az egyház ügyei, kérdései főleg a férfiakat foglalkoztatták.

Az újabb időkről azonban ezt kevésbé lehet megállapítani. Az egyház és a vallás egyre jobban kiesik a férfiak

komoly érdeklődésének köréből, sőt sokszor úgy látszik, mintha a vallásosság csak a női lélek sajátja lenne. A hitetlenség és vallástalanság különféle nevű áramlatai, a háboru ilyen hatásai a férfiak között hódítanak. Míg pl. a zsidóknál ma is a férfiaké a vallási és a hitközségi életben csaknem minden életnyilvánulás addig, be kell vallanunk, hogy nálunk ma a vallási és egyházi életben az, amit életnek nevezünk, egyre jobban a nők között található meg. A leány- és nőszövetségek munkája az Ifj. Ker. Egyesületek és a Férfiszövetség nehezen induló életével, vagy meg sem indult élettelenségével ezt bizonyítja. Pedig a jog és a teherviselés mégis csak a férfiaké s az előbbi még hosszú ideig az utóbbi még tovább, talán örökre is az övék marad. De mi lesz akkor, amikor a férfiaknak még kevésbé lesz lelki szükségük a vallás és a régi megszokás sem fogja idekapcsolni az egyházhoz s alkalmuk se lesz a vallásos életfolytatásra? Jó erre néha-néha rágondolni és föleszmélni azokra a kötelességekre, melyeket el kell végeznünk, hogy ennek bekövetkezését megakadályozzuk. Elég csak presbytereinket megmérni az igazi presbyter mértékével és azonnal hű tükrét látjuk férfiainknak és meggyőződünk róla, hogy nagy részük milyen távol áll a tökéletes református férfieszménytől. Ma már nemcsak vastagnyaku, hanem vastagszivű kálvinisták vannak és pedig fölöttébb feles számban.

A férfiszövetség nélkül nincs hely és alkalom, hol az ifjak az IKEből kikerülve tovább munkálkodjanak. Amit a lelkükben építettünk, az élet gondjai s a megváltozott életkörülmények lerontják. A lélek tüze, ha nem tápláljuk, nem élesztjük lelohad, kialszik és mire majd a presbyteriumban esetleg újra közeljutnak hozzánk, már csak kiégett lelkekkel találkozunk s akiknek segítségünkre kellene lennie, azok akadályozói lesznek munkánknak; ahol legbuzgóbb evangéliumi lelkekre lenne szükség, ott csak önző, anyagias lelkek veszik kezükbe az egyház szerének rudját és nem előre viszik, hanem hátrafelé ráncigálják.

Szükség van a férfiszövetségre azokért a férfiakért, akik közönyösek és egyháziatlanok, hogy őket lelkesebbekké és egyházszeretőkké neveljük, de szükség van azokért az erőshitű, buzgó férfiakért, akik nem juthatnak be a presbyteriumba, de szívvél-lélelkel résztvesznek, minden egyházépítő munkában, hogy így buzgóságuknak és munkakedvüknek teret és kielégítést adhassunk.

Szükség van a férfiszövetségre azért, mert a régi lélek-

és egyházépítő eszközök ma már elégtelenek; kevesek és fogyatékosak. Nem tudjuk velük eléggé odakapcsolni hiveinket egyházunkhoz, még kevésbé az Ur Jézus Krisztushoz.

Szükség van, mert a modern élet körülményei között számtalan olyan kérdés és probléma és ezekkel kapcsolatban annyi mondanivalónk van, amiről nem beszélhetünk a templomi igehirdetés keretében.

Szükség van, mert nemcsak a problémák és kérdések, hanem a feladatok is megváltoztak, de meg is szaporodtak, úgy, hogy azokat ma már nem képes a presbyterium magában elvégezni. Mennyi törekvés és terv dugába dőlt, mert nem volt egy — a hivek szélesebb rétegeire kiterjedő közösség, melyben kellőleg elő lehetett volna készíteni.

Szükség van épen azért, hogy ezáltal közösséget, testvéri szövetséget létesítsünk az egymással sokszor ellentétbe kerülő férfiak között. Szükség van, hogy ezáltal az összetartozást, a hittestvéri érzést ápoljuk. Hogy raébredjen mindenki: nincs heije köztünk semmi választófalnak, hogy egymásra találjon a földesur, a kisbirtokos és a munkás és nyerje vissza régi vezető szerepét a falu első férfija, kinek kezéből a kormányrud kiesett, vagy nyerjen új világi vezetőt a gyülekezet, de egyik sem a vagyon, vagy a rang jogán, hanem hite, tehetsége és áldozatossága által.

Értse és főleg érezze meg minden lelkipásztor, tanító és mindenki, akinek Isten most megbizást adott, hogy ez a szövetség egyházunk megéledésének egyik fontos, talán olyan eszköze, melyet legutolsónak mutatott meg Isten. Álljon munkába mindenki, nem hatalmi szóra, hanem lelke indítására és végezze a munkát lélekkel, de egyszersmind a felelősség súlyának érzésével. Aztán végezze kitartással, előre számolva az akadályokkal, de mindig hittel és bizodalommal. S akkor fáradozása nem lesz hiábavaló, de nem lesz nehéz sem, sőt boldogan tehet egykor vallomást róla: „Ez jó mulatság: férfimunka volt.”

Debreceni István.

Pályázat református ifjusági indulóra. A Református Ifjusági Keresztyén Egyesület és a Református Soli Deo Gloria szövetsége pályázatot hirdet közös református ifjusági induló szövegére. Határideje február utolsó napja. A szöveg megzenésítésre alkal-

mas legyen és kifejezze a református ifjusági mozgalom célkitűzéseit. Állhat több versszakból is. A nyertes szöveget 30 pengővel jutalmazták és megzenésítik. A pályaművek Dobos Károly címére Budapest VIII. Horánszky u. 26. küldendők.

A belmisszió alapja.

Nagyon sok egyesületi vezető gondolja, ha gyülekezetében az egyházkerület vezetősége által szorgalmazott ugynevezett vallásos egyesületeket megalapította, ezzel minden belmissziós kötelességének eleget tett. Pedig — bár sokakat, tudom, megbotránkoztat — egyesület nélkül is végezhet valaki belmissziói munkát. E kijelentésemmel nem a vallásos egyesületek alá akarok fundamentumot rakni — mert hisz én is megalapítottam gyülekezetemben minden vallásos egyesületet, amire az egyházkerület szorgalmazott és működik is úgy, mint a kerület bármely gyülekezetében — hanem a gyakorlatból nyert belmissziós tapasztalataim kényszeritenek észrevételeim megtételére.

Mindannyian hallottunk erről a szóról: pásztoráció. Mind a fiatal, mind az idősebb papok előtt kifejtették a gyakorlati vallástudományok oktatói annakidején ennek a szónak értelmét.

Amikor ezt cselekedték a vallástudományok oktatói egyben a belmisszió alapjait is lerakták életünkben. A régi „cura pastoralis“ jegyzetekben az elvi rész mellett a gyakorlati utasításokban legelső helyen van ez a szó: „gyülekezeti látogatás“. Úgy látszik, akár tudatosan, akár tudatlanul, a gyülekezeti látogatás fontosságát az egyházi életben mindig fontosnak tartották. Én ezt a szót kívánom újjátenni és egyben a belmisszió fundamentumává tenni gyakorlati tekintetben. Minden olyan egyesület, amit nem ez előz meg vagy ez táplál, fundamentum nélkül való, egy ideig evickél, a végén halottá lesz.

Személyes ráhatást senkire se lehet jobban vallási tekintetben gyakorolni, mint az otthonában. Az otthon milyensége részben kifejezője a bennelakók lelki életének is. Egy személyes beszélgetésnek sokszor több hatása van, mint tíz prédikációnak.

Minél intenzívebb a kapcsolat a gyülekezetem tagjaival, annál jobban telik meg a templom, annál többen jönnek az egyesületi órákra, annál erősebb gyülekezetem. Az egyesület, ahol a gyülekezeti látogatás rendszeresen megvan, csak arra való, hogy általa és benne minél jobban kiépítsük az egyes, egymástól különféle előítéletekkel elszigetelt lelkek között azt a krisztusi viszonyt, amely az evangélium lelkéből fakad. Kiszámu gyülekezetben, ahol a gyülekezeti látogatással a kapcsolat a lelkész és egyháztagok között állandó, hivatalos egyesületek megalakításának szükségét, amennyiben azt a gyülekezet sem kívánja, nem látom olyan égető módon fennforogni. Mert, amit

meg adna esetleg az egyesület, azt a megalakulás körülményei, választások elragadnák. A nagyobb gyülekezetekben ellenben a gyülekezeti látogatás által megnyert lelkek közötti krisztusi viszony munkálására igen előnyös az egyesületi munka, mert erre a templomi evangélizáció nem elégséges.

Az egyesületi tűz fellángolhat az olyan gyülekezetekben is, ahol nincs tartós anyag rajta. Hiszen a szalma is nagy lángot ad, de utána annál jobban elvész az ember szemével. Ilyenkor nem szabad az embernek kezét összedugva a tűzbeámulni, hanem a gyülekezeti látogatással tartós tápanyagot hordani reá.

Másfelől az is tapasztalatom, hogy az egyesület mindenkifelett valóságának kiemelése sokszor a templomi gyülekezet rovására megy. Hisz az egyesületben ugyanis megkapják azt, amit a templomban. Emlékezzünk arra, mit idézett elő Németországban, mikor az egyesület szembe került az egyházzal. Az egyesület ne akarjon soha az egyházban cél lenni, hanem pusztán eszköz az egyházban Krisztus ügye győzelemrejutásáért.

Sass Kálmán.

„Szeretetszövetség“.

Szóljunk e a betegekről, akiknek nincs pénzük orvosságra?!... s a nyomortól az öngyilkosságba menekülnek”...

Hát lehet e bizni a nyomornak ezt a gigantikus táborát egyéni felbuzdulásokra és polgári hatóságokra, akiknek igen sok esetben nincs meg az erkölcsi felkészültségünk ahhoz, hogy az emberi társadalomnak ezt a szörnyű sebet begyógyítsa.

Ha az Ige hirdetésének meg volna az a csodás hatása, hogy az egyéni felbuzdulások és a polgári alakulatok likvidálnák a nyomort, amely végeredményben minden földi bajnak az előidézője: akkor meg lehetne elégedni a prédikálással, de kétezzer éves tapasztalatok arról győztek meg bennünket, hogy az anyagi élet egyensúlyának a problémáját csak az abszolút morális alapokon álló református egyház kezdeményezheti és oldhatja meg.

Ez a lelki alapokon álló egyháznak nem feladata — szól az ellenvetés.

Lehetne hivatkozni Jézusra, aki kijelentette, hogy a hit csak virág, a cselekedet a gyümölcs; aki megparancsolta, hogy hordozzák egymás tehét; aki azt mondta, hogy ha valakivel jót teszünk, úgy veszi, mintha Ővele cselekedtük volna, de ehelyett

szóaltassuk meg egyházunk legnagyobb teológusait s lássuk, hogy megelégesznek e az Ige puszta hirdetésével?

Kiss Ferenc teológiai tanár: „A szeretetszövetség által az egyháznak azzá kell lenni, ami hivatása: t. i. szeretet kötelességeinek a teljesítéséhez juttatni, hogy minden megsegített nyomorgó hálatelt szívvvel mondhassa: Az egyház az igazi atyám, aki nemcsak vezet, tanít, hanem fizikai szükségeim teljesítéséről is gondolkodik...”

Dr. Baltazár Dezső püspök: „Az az egyház, amelyik csak predikál, tanácskozik, határoz, törvényt alkot és törvénykezik, az az egyház a halottak rovatában találja fel a nevét. A szegények gondozása, istápolása nélkül csak Krisztusról van nevezve az egyház, de nincs a Krisztusba oltva és nem a Krisztusé. Jézus hatalma a jócselekedet... mindenkinek jócselekedetekkel kell predikálni...”

Dr. Ravasz László püspök: „A szeretetszövetség állandó alkalom mindazok számára, akik élnek vele; állandó ítélet mindazok számára, akik nem törődnek vele...”

Dr. Antal Géza püspök: „Az egyesülésben, szövetségben rejülő erőnél fogva sokkal könnyebb szövetkezve a világban meglévő inség és nyomor enyhítése, az erkölcsi és anyagi bajok megszüntetése, mintha minden egyes magára hagyatva próbálná meg a szeretet munkájával teljesíteni be Krisztus parancsolatát. A reformáció ezt a munkát, mint az egyház legfontosabb feladatát tekintette...”

Farkas István püspök: „Az ige az imádság, a sákramentumokkal való élés nem teljes betöltése a ker. kötelességeknek. Az evangélium szociálizmusát, a charitást kell ma küldetésünk egyik legszentebb feladatává tennünk.”

Bogdán Gyula: „Rettenetesen megbosszulta magát az a korszak, amikor az egyház megelégedett egyszerűen azzal, hogy prédikált. Amikor úgy bánt az emberekkel, mintha azoknak csak lelkük volna. Amikor elfelejtette, hogy kenyérrel is él az ember teste, a szentlélek temploma. Amikor nem érvényesült az igazi istentisztelet: az öregeknek, árváknak, betegeknek, nyomorgóknak hajlékkal, élelemmel, ruhával való gondviselése. Amikor a predikáló gazdag nem látta meg a háza előtt nyomorgó Lázárt... Az Országos Ref. Szeretetszövetség célul üzte ki hogy irányt mutat arra, hogy miként lehet az adakozás lelkét felfokozni az egymásutáni alkotások révén. A hitet, amely eddig gyümölcs nélkül halott volt — élővé akarja tenni. Utat akar mutatni arra, hogy gyermekeknek, árváknak, özvegyek-

aggoknak gondviselése, munkások védelme, napilap teremtése és sok egyéb más adhat csupán súlyt, értelmet a predikáló egyháznak..."

Ez gondolkodás, az Igének ilyen értelemben való magyarázata és nem az egyháznak szublimálása, csak predikálásra való korlátozása — teremtette meg Magyarországon a Szeretetszövetséget, amely ma már tetemes vagyon felett rendelkezik s az elesett emberek ezreit emeli fel a Krisztus nevében.

A szervezetlenül hagyott jótékonyság megelégszik és kimerül a koldusnak nyújtott fillérekben, már pedig nem a koldusok, hanem az özvegyek, árvák, munkanélküliek a társadalom igazi elesettjei.

Ki világosította eddig fel a gazdagot arról, hogy meddig kell terjednie az ő jótékonysága határának, hogy jó keresztyén legyen és Isten dicsőségére használja fel az ő Istentől nyert vagyonát? Hogy magán is segít, ha a nyomor enyhítésére siet, mert megmenti a társadalmat nyomorokozta folytonos megrázkódtatásoktól.

A jótékonyság egyház által való megszervezésének három, beláthatatlan prespektivákat nyitó ígérét látom: 1. Aktivvá, élővé teszi az eddig passzív, halott hitet. 2. Elmélyíti a mai felszínes hitéletet. 3. Megszünteti a mai szédületes anyagi eltolódásokat. Mindezek eredményeként likvidálja a legtöbb baj okát: a nyomort és egyenletes fejlődést biztosít a folytonos megrázkódtatásokkal küzdő emberi társadalomnak.

Vajjon nálunk nem volna e szükség ilyen Szeretetszövetség létrehozására? Amikor a folyton növekvő nyomor mellett a hitélet folytonos lazulását látjuk, nem volna-e célszerű egy egész Anyaszentgyházunkat átfogó charitativ munkával új időknek és szebb emberi életnek a sinjeit lefektetni?!...

Én szent Egyházunk reneszánszát s a jobb emberi élet hajnalhasadását a charitativ munkának az egyház által való megszervezésében látom.

Tóth Zsigmond.

Hozzászólás az önsegélyző akcióhoz.

A késelemben veszély rejlik s mi tulságosan sokat medítálunk egy gyakorlati elgondolás felett, egy javaslat felett, amely koránt sem lépett fel olyan segélyegyletszerű igénnyel, mint ahogy Torday János testvérünk tervezgeti, hanem csupán egy lehetőség könnyű felhasználása akar lenni minden befektési és tagdíjrizikó nélkül. Boruss Lajos javaslata nem kívánta

érinteni sem a kerületi nyugdíjintézeti, sem az egyházmegyei gyámintézeti kereteket, hanem csupán egy önszegélyző lotteria lebegett a szemei előtt, amely havonként tartja huzásait a püspöki hivatalban a javasolt formák között.

Én örömmel üdvözlöm a javaslatot, sőt arra kérem a lelkészi kart, hogy a folyó évi januári kongrua kiutalásnál indíttassa meg ezt a kongrua lottót, még pedig a következő elgondolással:

Vonjon le a kerületi pénztár havonként 100 Leit, amiből már négy lelkész kaphat segélyt aképen, hogy háromszor ötezer lei sorsolásra kerül, a megmaradó 5000 Lei felett pedig a püspöki hivatal diszponál és azt az arra rászorult egvik kérvényezőnek gyorssegély címén kiadja. Így aztán minden hónapban négy lelkész kap segélyt, ötvétenként pedig minden egyes lelkész kaphat egy rendkívüli korpótlékot.

Ha pedig Isten jóvoltából és a pénzügyi kormány belátásából felemelik a kongruát, még a 150 Leies levonást is szívesen vállaljuk a kecsegtető nyereség reménye érdekében.

Ezzel az elgondolással a Boruss Lajos javaslata is megoldódik, Torday János tervei is honorálva lesznek.

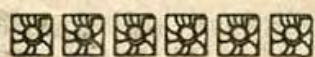
Miután azonban jelen esetben elmondható, hogy az idő pénz szükségesnek tartom javasolni, hogy az esperesi hivatalok egy kérdőív kibocsátása által sürgősen kérjék be a lelkészkörök jóváhagyását valamelyik javaslat életbeléptetéséhez és az általános többség kívánságát méltóztassanak felterjeszteni a főtiszteletű püspöki hivatalhoz a lelkészi önszegélyző akció tényleges megindítása végett.

Így aztán remélhető, hogy már az év elején négy, sőt nyolc lelkészre áldást küldhet a sorsunkat bölcsen irányító jószágos Isten.

Nagy Zoltán

IRODALOM

A Családi tűzhely mellett II. sorozat 11. füzeté kis késelelemmel megjelent. Donáth Lászlónak, akinek az írói készsége egyházkerületünkben eddig [sem volt ismeretlen, midőn lelkészi működését egyházkerületünkben megkezdte s traktátus füzeteket megismerte, első dolga volt, hogy értékes munkásságát felajánlja. *Tővig égő gyertya* a címe most megjelent novellájának. Reméljük, hogy egyházkerületünk tagjai szeretettel fogadják régi ismerősüket az új keretben és reméljük, hogy a szerző nevével a traktátus füzetek címlapján még sokszor fogunk találkozni.

HIREK

Dr Kecskeméthy István.

Most töltötte be életének 70 ik évét és most van 40 éve, hogy megkezdette theol. tanári működését. Munkássága jóval túlterjedt a tanári katedrán, sőt az egyházi életen is. Tudós, de ama kevesek közül való, kik tudományukkal életet és megújulást teremtenek. Munkájának nagyobb eredménye épen azért az a lélek, mely az ő személyes hatásai, az ő lelke által ébredt egyházakban. A belmisszióknak a Királyhágón túl ő volt a megindítója akkor, amikor ezért mellőzést, gunyt, üldöztetést kellett szenvedni. Életének valóságos tragikum, hogy mikor a belmissziót az egyház hivatalos feladattá tette, akkor már elnéztek fölötte, az ő vetését mások aratják le. De viszont elégtétel lehet számára, hogy ami belmissziói, sőt igazi élet ma Erdélyben van, annak ő volt a megindítója és így törekvéseit a legteljesebb siker koronázta. Meleg, érző szívének szeretete gazdagon áradt mireánk, a Királyhágón inneniekre is és így az őszinte tisztelet mellett a viszonzás és hála megnyilvánulása köszöntésünk, mellyel életének e kettős fordulóján Isten gazdag áldását kérjük reá és munkásságára.

A belmissziói titkár látogatásai. Az egyházkerületi belmissziói titkár február és március hónapban négy hosszabb körutat tervez az egyházkerületben. Látogatásai alkalmával meglátogatja a Vasárnapi iskolai munkát, a Leányszövetséget, Nőszövetséget, Ifjúsági egyesületet, Férfiszövetséget, Énekkart és általában minden belmissziói munkát. Találkozást keres a presbitériummal is, ahol a gyülekezet belmissziói ügyeivel foglalkoznak. Este mindenütt az egész gyülekezet számára vallásos estét rendeznek, ahol a belmissziói titkár előadást tart. E látogatások célja, hogy meggyőződést szerezzen arról, vajjon a belmissziói munkák a kívánt mederben folynak-e s hogy előadásaival, konferenciáival azoknak további mélyülését elősegíse. Első körútja alkalmából meglátogatta Körösvölgyet ilyen sorrendben: Február 5. Vadul Crişului, febr. 6. Cacuci, febr. 7. Telechiu, febr. 8. Urvind, febr. 9. Uilac de pusta, febr. 10.

Uilac de criş, febr. 11. Oşorheiu, febr. 12. Fughiu, febr. 14. Săn'ion, febr. 15. Borş. Következő körútja a nagybányai egyházmegyébe vezet, ahol a következő látogatásokat fogja végezni: Február 20. Ha'meu és Dabolj, febr. 21. Tămăşeni és Babeşti, febr. 22. Turulung, febr. 23. Adrian, febr. 24. Livada és Livada nou, febr. 25. Agriş, febr. 26. Micula, febr. 27. Sighet, febr. 28. Câmpulung la Tisa, márc. 5. Oraşul nou, márc. 7. Seini, márc. 7—8. Apa, márc. 9. Jajib, márc. 10. Mediasul aurii, márc. 11. Odorău, márc. 12. Bo'tz, márc. 13. Martineşti.

A magyar református teológiai tanárok konferenciája február 1 én kezdődött Debrecenben és két napig tartott. Elnöke dr Kállay Kálmán, jegyzője dr Erdős Károly volt. Az első ülésen részt vett dr Baltazár Dezső püspök is. Beható tanulmányozás alá került a református exegetikai tudomány, a rendszeres theo-

logia, általános vallástudomány, egyháztörténelem és gyakorlati theologia helyzet képe, kimondták a bibliai kommentár, továbbá kompendiumok kiadását, magyar református bibliográfia és repertorium készítését, gyakorlati folyóirat szerkesztését. A második nap a magyar református theologiai oktatás öt évre kiterjesztésének módzatairól és lehetőségeiről beszéltek és megállapodásaikat felterjesztik az egyetemes konventhez. Ezzel kapcsolatban kimondták azt is hogy a Biblia és a szimbolikus könyvek ismertetését az eddiginél nagyobb mértékben kívánja meg a theológusoktól.

A kötegyáni gyülekezet
Kolumbán Áron lemondása után Paksy Sándor sarkadi

hitoktató lelkészt választotta meg és január 21 én iktatta be állásába ünnepélyes keretek között.

Lelkészcseré. Körösmenti népes gyülekezet lelkésze cserét ajánl. Cím a lap kiadóhivatalában.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

B. L. V. ny. — Leveledre semmi pozitívumot nem tudok válaszolni, mert nem volt alkalom róla beszélni. De tudtommal megértésre talált. Legjobb lesz közvetlenül meggyőződni róla. — **Sz. Zs. M-c.** Cikksorozata nagyon hosszúra megnyúlt. Mihelyt tebetem, levélben írok róla. — **Str. S. K-a.** Hasonlóképen; most röiden csak annyit, hogy S. b.-val alapjában véve elégedett vagyok.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

618—1934 I. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi nt. esperesi és lelkési hivatalnak.* Az erdélyi református egyházkerület fi. és mélt. Igazgatótanácsának 1823—1934 II. sz. körlevelét, ugyanilyen szám alatt hozám intézett megkeresése tolytán az alábbiakban közlöm tudomásulvétel végett: „Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsától. 1823—1034 II. sz. Korlevél összes egyházi hatóságainknak Rác Gábor táuren-i lelkész elvesztett lelkési oklevelei érvénytelenítése tárgyában. Értesítjük összes címzetteket, hogy Rác Gábor táuren-i lelkész hivatalos uton bejelentette és igazolta, hogy cluji theologiai fakultás által 1907. június 18. án 329. sz. alatt kiállított első és az 1908. jun. 20. án 359. sz. alatt kiállított második lelkészképesítő bizonyítványát elveszítette. Ennek alapján a fenti lelkészképesítő bizonyítványokat érvénytelennek nyilvánítjuk. — Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa Cluj 1934. évi február 8. Vásárhelyi János püspökhelvettes, elnök. [P. h.] Almási Samu jogügyi előadó.” Oradea, 1934. február 10. — Atyafiságos szeretettel: Sul yok István püspök.

738—1934-I. sz. PÁLYÁZAT az érmelléki református egyházmegyébe bekebelezett s nyugdíjazás folytán folyó évi május 1-ik napján megüresedő Cherechiu Mic ref. lelkészi állásra — *Javadalom*: 1. 50 köből rozs megrostálva az egyház vékájával mérve, mit gondnok tartozik a lelkészi lakra szállítani 2. 15 köből szemes tengeri, vagy helyette ugyanannyi rozs, mit szintén fenti vékával kimérve tartozik gondnok a lelkész lakására beszállítani 3. 200, azaz kétfőszáz osztrák értékű forint, évnegvedes előleges részletekben. 4. Egy egész telki külső illetmény [28 kat hold], mit lelkész mellett 5 10 öl, azaz tíz öl kemény tűzifa. 6 Egy nyilas nádlás, négy hold legelő 7. 4, azaz négy hold agrárföld, melynek adóját lelkész fizeti. A többi lelkészi használatban levő földek mindennemű állami adóját az egyház fizeti. 8 Az egyházkerületi közgyűlés által megállapított stóla. 9. Lakás, kert természetben. Az állás választás után, de legkésőbb április 30-án már elfoglalható Posta helyben, vasutállomás Săcueni, vagy Târguşor. Pályázati határidő március 12, amely ideig a pályázati kérvények a törvényben előírt mellékletekkel felszerelve Végh József espereshez Valea lui Mihai judeţul Sălaj beküldendő. — Oradea, 1934. február 17. Atyafiságos szeretettel: Sulyo k István s. k. püspök.

Értesítés. I. A miniszterium a következő altanfelügyelőket [subrevizor şcolar de control] bizta meg a felsorolt megyékben: Arad: Dimitrie Radu, Iosif Târziu, Teodor Mişcoiu, Mircea Nonu, Gr. Caba, Iuliu Faur. Bihor: Eugen Drâmba. Caraş: Constantin Rusoveniu, Gh. Mijailovici Severin: Gh. Usonescu, Nicolae Alexa. Timiş Torontal: Eutimiu Serafoleanu, Aurel Sida, Gheorghe Adoc, Clecan Coriolan, V. Vasiliu Iktatandó az érdekelt iskoláknál 1944—1934. Insp. şc szám alatt.

Lelkész urak figyelmébe! Mivel a lelkésztestvéreink kongruáját a naptárak árából fennálló tartozások levonásai még igen nagy mértékben terhelik, a pénztári hivatal megkeresésére, a január havi kongruából még nem eszközöljük a Református Jövő díjainak levonását. Ugy a pénztári hivatal, mint a mi adminisztrációnk szempontjából kívánatos, hogy a Református Jövő levonásai egy alkalommal, generálisan menjenek végbe s azért csak a február havi kongruából fogjuk a lapunkkal kapcsolatos tartozásokat [az első 6 szám ára] levonni. E levonások után mindenkinek teljes elszámolást küldünk. Szolgálatkész szeretettel: a *Református Jövő kiadóhivatala*.

Értesítés. Tanszerraktárunkban az elemi iskolai tanterv [Programa analitică] újból kapható. Ára 40 Lei Miután az eddigi megrendelések, amelyek a tanszerraktár teljesíteni nem tudott, nyilvántariva nincsenek, ahol a könyv szükséges, újból megrendelendő.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
 Nagyt. Református Lelkeszi Hivatalnak
 Ind. Bihor
 Tinca—Tenke

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadottak.

Nagybetűs Hangjegyes ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként

100

Leies árban

kaphatók a Királyhágómelléki Ref.
 Egyházkerület Irattérjesztésében
 Oradea, Strada Petru Maior 1.

Az iskolai nyomtatványok pótlására igen gyakran 10–20 lei értékű árut kérnek utánvét mellett m. t. Megrendelőink Minthogy ezek utánvételes szállítása igen körülményes és felette költséges, kérjük, hogy az egyszáz leien aluli rendelésnél annak értékeit és portó díját vagy postabélyegeken, vagy postautalványon előre sziveskedjenek beküldeni Teljes tisztelettel: Kálvin-nyomda.

A 2759–1933 sz. körrendeletben elrendelt iskolaszéki pecsét-bélyegzőt 75 leiért szállítja — a pénz előzetes beküldése mellett portómentesen — a Kálvin könyvnyomda, Oradea.

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Cégtulajdonosok: BÉRES KÁROLY, BÉRES SÁNDOR, ROMÁN KÁROLY

Telefon

6-22

Készít mindenfajta egyházi- és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán- és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb, modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

ORADEA

STR. Dr AUREL LAZAR (VOLT NAGY SÁNDOR-UTCA) 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Petru Maior 1.	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

„... Mert ők az Istent meglátják.“

„Boldogok, akiknek szívök tiszta, mert ők az Istent meglátják...“ Nekik az Isten eleven valósággá válik. Reálizálódik.

A Megváltó élettapasztalatainak a szívébe vezetnek e szavak. Neki a jó Isten élő valóság volt. Összes tevékenykedése e központi nap körül keringő bolygók voltak. Ez az Ő csodálatos elkápráztatóan ragyogó egyéniségének titkos létrehozója. Ő nem csak hitt Istenben, neki az Isten élő valóság volt. Ezért mondja róla Wells is: „Ő a világtörténelem domináns alakja.“

Érthetetlen csoda ez azok előtt főként, akik látták azt a helyet, ahol felnövekedett, ismerték a szűkös viszonyait, a gyarló alkalmait, halálos ellenfeleit, ingatag követőit. Hogyan lehessen valaki ily nehéz viszonyok között a világtörténelem domináns alakja?!

Bármiféleképpen magyarázzák ezt meg, az igazi oka mindig csak az marad, hogy neki az Isten élő valóság volt. A legtalálabb önéletrajza ez: „Boldogok, akiknek szívök tiszta, mert ők az Istent meglátják.“

A vallásos problémák özöne éppen onnan ered, mert a legtöbb ember az Istent irreálisnak tartja. Más dolog ugyanis hinni Istenben és megint más élő valóságnak tapasztalni Őt. Kevés kivétellel azt mondhatjuk, igazhívők vagyunk, nem pedig atheisták. Könnyebb ugyanis elhinni, hogy a Chopin nocturnéjában a hangjegyek önként hullottak össze csodás harmóniába, mint azt, hogy ez a mérhetetlen világgyetem magától rakódott össze. Ellenkezőleg minden képzeletet messze felülmúló teremtő Erőt találunk abban. Azért mondta róla a minap egy lángeszű természettudós: „Sokkalta közelebb áll az egy nagy gondolat-hoz, mint egy gépezethez.“

Nem vagyunk atheisták, de legtöbben nem is jutunk el ennél tovább. Csak hit és vélemény tárgya marad nekünk az Isten

De sohasem lesz elevenvalóság. Holott kiszámíthatatlan fontos következményekkel jár ez egész életünkre nézve.

Amit ugyanis mi valóságnak tartunk azt át is érezzük. Hiszünk a szerelem csodás erejében, de élő valósággá csak akkor lesz az nekünk, ha bennünket is magával ragadott. Akkor mi is átalérezzük. Nemcsak élővalóság lesz az akkor már, hanem nagy erős bizonyosság is. Ami aztán bizonyosság nekünk, az a mi tetteink mozgató rugója, az az életünk nagy alakítója. Valamennyien ismerjük az igazi otthon édes boldogságát. Ezt tartjuk a világ leggyönyörűsebb együttélésének. Átértett, személyes tapasztalatunkból tudjuk mi ezt. Azért törekszünk rá. Fáradunk érte temérdek sokat. Milyen elképesztően nagy csodákat lehetne véghezvinni, ha az Isten nekünk ilyen mélyen átértett élővalóság, szent bizonyosság volna?! Valahányszor ugyanis valami nagyszerű dolog történik az emberiség javára ezen a világon, akkor mindég elevenvalósággá lett valami valaki lelkében. Mindenki hitt az északi sark létezésében, de nemsokat törődtek vele a legtöbben. Egyszer jött egy ember, Peary nevezetű, akinek ez olyan élővalóság lett, hogy nem nyugodott, míg el nem érte.

Nem az a fontos, hogy mit hiszünk, hanem az, hogy mit tartunk élővalóságnak. Nem olyan emberekre van nekünk ma szükségünk, akik csak hisznek a társadalmi igazságokban, hanem akiknek ez annyira elevenvalóság, hogy csak annak élnek.

Elevenvalósággá pedig csak úgy lehet nekünk az Isten — mondja az Úr Jézus — ha tiszta a szívünk. Csak a tisztaszívű ember láthatja az Istent. Mi idáig nem a tisztaszívűségben kerestük az Istent. Pont ott nem kerestük. Csillagos estéken, filozófiában, metafizikában kerestük. Nem is egészen értjük meg, mi köze a tisztaszívűségnek a jó Istenhez.

E'ébe állított Jézus tanítványainak egy kisgyermeket és azt mondta nekik: „Ilyeneké a mennyeknek országa.” Csak tiszta szívvel lehet a kicsiny gyermekben Istent megtalálni. Máskor kiment Jézus a nagy természetbe s azt mondta tanítványainak: „Vegyétek eszetekbe a mezők liomait, mi módon növekednek, nem munkálkodnak és nem fonnak; de mondom nektek, hogy Salamon minden dicsőségében nem öltözködött úgy, mint ezek közül egy.”

Csak tiszta szívvel lehet Istent a mezőnek füveiben is megtalálni.

Ráakadt volt Jézus Péterre, Jakabra Jánosra, Mátéra, egé-

szen egyszerű, tanulatlan emberekre. Senki se vett észre bennök semmi különöset. Jézus észrevette a határtalan lehetőségeket és kifejlesztette azokat. Apostolokká formálta őket. Csak tiszta szívvvel lehet egyszerű lelkekben az Istent meglátni. Szembeszállott Jézus egy olyan társadalommal, amelyik tele volt igazságtalansággal, egy olyan vallással, amelyik tele volt üres formákkal, holott ily esetben a hallgatás lett volna bölcs dolog. Ő azonban isteni elhívó szót hallott nagy szolgálattételre. Csak tiszta szívvvel lehet meghallani Isten hívó szavát, akkor, amikor életét teszi az ember kockára vele. Megfeszítettése előtti éjszaka kiment volt Jézus az Olajfák hegyére. Olyan találkozása volt ott az Istennel, amit a világ sohasem felejt el. Csak tiszta szív tehette ezt meg.

Jézus látta Istent. Látta a gyermekben, a nagy természetben, egyszerű emberekben, szolgálattételre való alkalmakban, Efféléhez azonban látó szem szükséges.

Boldogok, akiknek szívök tiszta, mert ők meglátják: az igazságot, a szépséget, a jóságot, a szeretet. Ezek meglátásához látó szem szükséges.

Magas hegy csúcsán álltam. Őszi szinpompa csodás világa vett mindenfelől körül. Méltóságteljes csend ölelt mindent átál. Két csacska nő közeledett felém. Az egyik megszólalt:

— Hol van itt a mesés panoráma, amiről beszélnek?

Nem feleltem semmit! — Mit felelhettem volna? — Ott terült el mesés pompájában szemek előtt az, amit kerestek. Mégse vették észre,

„Gyermekként ülj le — mondotta Huxley Tamás természetbúvár — a fizikai jelenségek előtt. Vess le minden előítéletet. Alázatosan kövesd az anyatermészetet, akármilyen szakadékos mélységeken is vezet az keresztül. Máskülönben nem tanulsz semmit se!”

Még a tudomány is ezt követeli tőlünk; hát még a vallás!

Bokor Sándor

Dr Szemethy Géza „Te benned biztunk eleitől fogva” című zsoltárdolgozatának terjesztését Iratterjesztésünk vállalta. A lapunk előző számai-

ban részletesen méltatott füzet ára 50 Lei. Kapható a pénz előzetes beküldése vagy a kongruából való levonás ellenében a kerületi Iratterjesztésben.

Belmissziós nap.

A puslacai egyház január 14-én egész napot igénybevevő belmissziós ünnepélyt rendezett. Nagy jelentősége a napnak az, hogy a körösvölgyi 11 református egyház hívei lelki találkozásra gyültek össze a kicsiny egyházközségben.

A délelőtti istentiszteleten Vadai Béla esperes hirdette az Igét a templomot zsufoltságig megtöltő gyülekezetnek. Beszédével valószággal felrázta a lelkeket a letargia rabságából. A délelőtti istentisztelet után négy csoportban belmissziói konferencia volt. A férfiszövetségi konferenciát Sass Kálmán telegdi lelkész, a nőszövetségit dr Szabó Lajos oradea-réli lelkész, az ifjusági egyesületit Kiss Bertalan egyhker. belmissziói titkár, a leányszövetségit pedig Szücs János theologus vezették be.

Délben az összes vendégeket az egyház közepében látta vendégül.

Délután templomi ünnepély volt, melyen Fodor József oşorheiu lelkész Bibliát magyarázott, Kiss Bertalan belmissziói titkár előadást tartott, Szücs János theologus, Széles Erzsébet helybeli tanítónő, egy ifjusági egyesületi tag és két leányszövetségi tag szavalattal, a helybeli énekkar énekszámokkal működött közre. A templomi ünnepély Versényi Sándor helybeli lelkész zárószavaival ért véget. Az ünnepélyt este szépen sikerült műkedvelő-előadás zárta be.

A nap megrendezéséért illesse elismerés a helybeli nőszövetség buzgó tagjait, kik élükön elnökönjükkal Versényi Sándorné lelkésznel fáradtságot nem ismerve munkálkodtak annak sikerén. V. S.

Önsegítő akciónk.

Boruzs Lajosnak az önsegítő akcióra vonatkozó alapon dolatát bizonyára mindnyájan helyénvalónak, sőt égetően szükségesnek és minél elébb megvalósítandónak tartjuk és a havi államsegélyből 50 leinek erre a célra fordítását bizonyára egyikönk sem sokallaná és nem kifogásolná. Mert hogy nekünk református lelkészeknek, nemcsak kenyérkereseti célokból, de ősi tradiciónk alapján is minden lehető meg kell tenni a tekintetben, hogy fiainkat és leányainkat minél magasabb és teljesebb szellem-erkölcsi kiképeztetésen részesítsük és hogy a mi egyéni életünknek úgy anyagi, mint erkölcsi szempontból a legsúlyosabb és legfelősségteljesebb szakasza ott kezdődik, mikor gyermekeinket a fentebbi célokból a szülei ház védelme alól ki kell

bocsátanunk: ebben bizonyára egyetértenek és együtt éreznek velünk azok a lelkésztestvéreink is, akik még nem, — vagy akik már nem taníttatnak gyermekeket.

Ami pedig ennek az akciónak a gyakorlati keresztülvitelét illeti, a Torday János féle kategórikus rendszer méltányosnak és elfogadhatónak látszik, csupán annyit óhajtanék hozzáfűzni, hogy ezt a rendszert lehetne talán sorshúzással kombinálni olyanformán, hogy pl. az első kategóriában mindenek előtt azok között a lelkészek között ejtelnék meg a húzást, akik ezidőszerezt közép- vagy felső iskolákon egynél több gyermeket taníttatnak, mert hiszen ahoz szó sem férhet, hogy általánosságban ezekre nehezedik legnagyobb súlyal a felelősségteljes élet és megvagyok róla győződve, hogy Boruzs L. testvérönket is ez a féltő szeretet és aggodalom készítette arra, hogy valamilyen formában kifejezést adjon ennek a, nagyon sokónk lelkét napról-napra állandóan betöltő kérdésnek, Lelkeszi karunk testvéri érzületének krisztusi grafikóját kétségtelenül jelentősen emelné, ha ezt az aránylag nem nagy megterheléssel járó önsegítő munkát megvalósítanánk s egy lépéssel még közelebb jutnánk az isteni parancs teljesítéséhez: „Egymás terhét hordozzátok!”

Simon Imre

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Kassay Béla tincai lelkész, a salontai egyházmegye esperese február 19-én Oradeán 68 éves korában, házasságának 41-ik évében elhunyt.

A lelkipásztori kar egyik legkiválóbb tagja volt. Már kora ifjúságától kezdve a legszebb reményekre jogosította mindazokat, kik őt közelebről ismerték. A debreceni theológiának kiváló eredménnyel elvégzése után a daliás ifju debreceni segédlelkész lett. Onnan István-diba hívták meg lelkipásztornak, honnan 12 évi szolgálata után a tincai egyházközség választotta meg.

Tehetségét és képzettségét lelkészársai és egyházmegyéje is felismerték s egymásután tisztelték meg a különböző tisztségekkel. Az egyházmegyén tanácsbíró, lelkészértekezleti elnök, majd esperes lett. Az egyházkerületen esperessége előtt, mindjárt megalakulása után tanácsbíró, majd az első romániai zsinat tagja lett.

44 évig munkálkodott a lelkipásztori pályán. Elhunyt anyaszentegyházunkra és a lelkési karra egyaránt súlyos veszteség. Még nagyobb veszteség szeretteire: özvegyére, 3 gyermekére és unokáira, valamint testvéreire.

Temetése 21-én volt Oradeán. Az ígét Arday Aladár hirdette, a temetőben pedig Szakács Dénes.

Az Úr adjon vigasztalást az utánna kesergő sziveknek.

Codex Sinaiticus.

A „The British Weekly” december 28-i száma nyomán bejárta az egész világot az a hír hogy a londoni British Muzeum megvette a Szovjettől a leningrádi muzeumban őrzött egyik legrégebb bibliát: a Codex Sinaiticust 150,000 font sterlingért, ami kilencvenmillió leinek felel meg.

A Codex Sinaiticus egyike a világ három legelső bibliai kéziratának. Legrégibb a Codex Vaticanus, mely a vatikáni muzeumban van, ez után való a Codex Sinaiticus és a harmadik a Codex Alexandrinus, mely eddig is a British Muzeum tulajdona volt s melyet Lucaris Cyrillus alexsandriai, majd konstantinápolyi patriarcha ajándékozott I. Károly királynak 1620 körül. E három legelső codexet az jellemzi, hogy nagy betűkkel minden szót összeíróan írták.

A Codex Sinaiticus onnan nyerte nevét, hogy a Sinai hegyen épült Katalin kolostorban őrizték a kolostor egyszerű barátai.

A szó szoros értelmében őrizték, mert a codex részére a kolostorban külön helyiség volt, amelynek a barátok közül állandó őrsége volt.

A sok száz éven keresztül a kincseket érő bibliának semmi baja sem történt, amíg 1843. évtől, megkezdődött a kalandos története, amelyet most fedeztek fel.

Az 1843. évben Porfiriu Ouspensky orosz archimandrita megérkezett a kolostorba, hogy ott egyházi vizitációt tartson. Ekkor jött oda Tischendorf német tudós, aki heteket töltött a kolostorban, hogy az érsek bizalmát megnyerje és megengedje neki a műkincset tanulmányozni.

Ez sikerült is. A német tudós szorgalmasan olvasta az ősi bibliát, majd dolga végeztével távozott. A bibliából azonban 43 lapot kiszakított és magával vitt, amelyet a szász királynak ajándékozott s az ma is a lipcsei muzeumban van.

A jámbor barátok ugylátszik nem nagyon forgatták a kincseket érő bibliájukat, mert a lopásból semmit sem vettek észre.

A történet más változata szerint Tischendorf, mikor a barátok beengedték a könyvtárba, az állványokon semmi különöset nem talált, de annál többet a tűzhely mellett levő papirkosárban, melyekre a könyvtáros azt mondta, hogy azok régi

papírok és már kosárral el is égettek belőle. Tischendorf átnézte mindet és le nem irbató meglepetéssel látta, hogy a legrégibb görög biblia lapjai, amiket valaha látott. 43 darab régi ivet szedett ki a kosárból és a szerzetesek megengedték, hogy elvigye. Megtudta, hogy még kb. 80 ilyen iv van, de ezt már nem engedték a gyanakvó barátok megnéznie. A szász királynak adományozott 43 darab Codex Friderica Augustus néven ismeretes, mert Tischendorf a király nevére nevezte el. Tartalma: I. Krónikák, Nehemiás Eszter és Jeremiás könyvének görög fordítása.

Minden valószínűség szerint Tischendorftól szerezhetett tudomást II. Sándor cár a biblia létezéséről és annak mesés értékéről, mert a cár megparancsolta Tischendorfnak, hogy bármi áron szerezze meg neki a barátok bibliáját.

Tischendorf hónapok múlva másodszor is jelentkezett a kolostorban, ahol már mint jó ismerőst fogadták és szívesen vették a kérését, hogy a ritka műkincsről másolatot akar csinálni. Néhány napig dolgozott a német tudós a klostromban, majd amikor úgy érezte, hogy most már teljes bizalmát bírja a barátoknak, avval a kifogással állott elő, hogy a munkáját a klíma miatt nem tudja befejezni, adjanak neki engedélyt arra, hogy rövid időre magával vihesse a bibliát, megfelelőbb klíma alá, ahol bevégezvén a másolást, hiánytalanul visszahozza majd. A jámbor barátok felültek a tudósra és egy egyszerű elismervény ellenében átadták neki a kért ereklyét. Tischendorf meg sem állott Szentpétervárig és parancs szerint átszolgáltatta a cárnak. Így került II. Sándorhoz a Katalin zárda ősi kincse. A szovjet urai praktikus emberek, akiket nem érdekel a tudomány, a régiség. A sok minden eladásra váró cári kincsek között, vevőt kerestek a Katalin kolostor bibliájára is, még pedig jóvalutás idegent. Így esett a választásuk a legtöbbet ígérő, jóvalutájú Angliára, amelynek kormánya 150 ezer font sterlingért meg is vette.

A bibliát elhelyezték a British muzeumban, az árából kifizettek 100 ezer fontot, 50 ezer font most vált esedékessé, amikor a biblia származása kiderült. A barátok, amikor már látták, hogy Tischendorf visszatérésére nincsen mit számítani, megtudták, hogy hova került az ereklyéjük, megpróbálták szép szóval visszaszerezni a cári muzeumból. Minden ktsérletük azonban hiábavaló volt. Az 1863. évben az orosz kormány véget akart vetni a követelkezésnek és egyszerűen revolvert

szegzett a zárda főnökének, akitől azt követelte, hogy vagy ismerje el, hogy a biblia az orosz kormány jogos tulajdona, vagy pedig a kormány zár alá veszi a zárdának minden birtokát, és a rendet feloszlatja. A megfélemlített barátoknak nem volt mit tenni, a követelt irást kiadták és csendben voltak mind máig, de a Britisch muzeummal megköötött ügyletnek hallatára valószínűen azt hitték, hogy 1863 év óta a világ haladt a kulturában és bátorkodtak jogaik érvényesítése céljából újlag igényeket támasztani, most már a szovjet uraival szemben. Ezek azonban nem voltak olyan belátók, hogy a fenyegetésnél maradjanak, hanem minden fenyegetés nélkül évszázados egyházi birtokainak konfiskálásával válaszoltak és megsürgették az angol kormányt, hogy most már haladék nélkül és csakis az ő kezeikhez fizessék ki az 50 ezer font hátralékos vételárát.

A belmissziói titkár beszámolójából.

Febr. 5 Vadul Crişului A csak állami iskolával bíró gyülekezetben nagy fontossággal bír a 30—35 tagu vasárnapi iskola, amit a lelkész vezet. A leány bibliakör 13 taggal tartja rendszeres biblia óráit. A nőszövetségnek 14 tagja van, Biblia óráit minden csütörtökön megtartja. Férfiszövetség, Ifjusági Egyesület nincs. Eddig egy vallásos estélyt tartottak a tél folyamán. Nagyobb terem híján, egyik nőszövetséges tagnak szeretettel felajánlott tágas szobáját rendezték be és használják vallásos estély céljára. Az asszonyoknak és leányoknak bibliaórát, majd este a nem nagy számú de annál figyelmesebb közönségnek előadást tartottam.

Febr. 6 Cacuci. Vasárnapi iskola, amit a lelkész neje vezet, csak a melegebb időben van, amikor a gyermekeket a szabadban lehet összegyűjteni. Említésre méltó a gyermekek szép ének-kara. A lelkész naponta összegyűjti az állami iskolába járó gyermekeket és írni, olvasni tanítja őket. Fiu és leány bibliakör nincs. A nőszövetség jelenleg nem működik. Említésre méltó a szép énekkari munka. Van gyermek, serdülő leány és vegyes énekkar. Ez énekkarok munkája ha állandó lenne, uémiképpen pótolhatná a rendszeres vasárnapi iskolai illetve bibliaköri munkát. A délután folyamán belmissziói ügyekkel foglalkozó presbiteri gyűlést, az asszonyoknak és leányoknak bibliaórát tartottunk. A vallásos estély után a fiukkal foglalkoztam. Komoly, érdeklődő fiuk, akik eljárának a bibliaórára, Kivánatos köztük

a munka beindítása. A teremhiányt jóakarattal s áldozatkészséggel le lehet győzni.

Febr. 7. Telechiu. Anyagiakban gazdag, de lelkiekben szegény gyülekezet. A belmissziói munkával szemben kevés fogékony-ságot mutat. Nagy nehézség a teremhiány, amin kulturház építésével lehetne segíteni. Fiu, leány bibliakör, nőszövetség, vasárnap-i iskola nincs. A gyülekezeti élet, templomba járás, vasárnap megszentelése is sok kívánni valót hagy maga után. Vallásos estéket szoktak rendezni. A lelkipásztornak sok imádságos munkájára lesz szükség, hogy ennek a gyülekezetnek a mentalitása megváltozzék.

Belmissziói ügyekkel foglalkozó presbiteri gyűlést és vallásos estét tartottunk.

Febr. 8. Urvind, A tanítónő vasárnapi iskolai csoportja rendszeres és lelkiismeretes munkáról tett bizonyosságot. A leányszövetséget most készülnek megalakítani. A tanító úr vegyes ének-kart vezet. A lelkész tantestületi, tagokkal megbeszélést, a presbiterekkel belmissziói ügyekkel foglalkozó gyűlést tartottunk. A presbiterek megállapodtak abban, hogy a következő vasárnap meglátogatják mindazokat a családokat, akiknél az egyház iránt közömbösség és nemtörődömség tapasztalható. A Nőszövetség ezelőtt 3 évvel megalakult, de azóta nem működik. A vallásos estélyre igen nagy számban gyűltek össze. Szomorú jelenség, hogy a szekták milyen jó talajra találtak ebben a gyülekezetben.

Febr. 9. Uilac de pusta, A tanító és egy bibliakörös leány közösen vezetik a mintaszerű vasárnapi iskolát. A nő- és leányszövetség külön szokott bibliaórára összejönni, minden kedden illetve szerdán. A nőszövetség 1930-ban alakult s azóta állandóan működik. Rendszeresen végeznek szegénymunkát is. Az asszonyok most keresztelő edényt és úrasztali terítőt készülnek csináltatni. A szép számmal egybegyűlt asszonyok és leányoknak bibliaórát tartottam. A fiumunka most van beindulóban. Az összegyűlt fiukkal az ifjúsági egyesületről beszéltünk. Ének-kar és egyesületet kíván köztük a lelkész úr szervezni. A presbiterekkel lelki ügyekkel foglalkozó presbitergyűlést tartottunk. A templom elhanyagolása, a vasárnap meg nem tartása krónikus betegsége itt néhány körözsvö'gyi gyülekezetnek. Különös speciális nehézség itt, hogy a gyermekeket vonakodnak idejében megkeresztelni. Az esti vallásos ünnepélyről meg kell említeni a háromhangú gyermekénekkart, amit a tanító úr vezet.

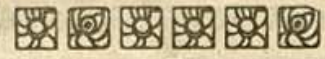
IRODALOM

Áprily Lajos, a mai magyar írógeneráció egyik legkiválóbb tehetsége engedélyt adott arra, hogy a „Családi tűzhely mellett” válogatott költeményeiből kis füzetet állítson össze. *R. Berde Mária*, akinek irodalmi munkásságát a határon túl is ismerik és méltányolják, vállalta, hogy a „Családi tűzhely mellett” számára legalkalmasabb Áprily-verseket összeválogatja és sajtó alá rendezi. A füzet „Fenyőzúgás” címen e hó folyamán fog megjelenni. Nagyon büszkék volnánk a „Családi tűzhely mellett” olvasó közönségére, ha a kiváló írónak, mikor a füzet megjelenését tudomására hozzuk, önzetten támogatását azzal köszönhetnénk meg, hogy versei kiadásunkban az utolsó példányig elfogylak. Nem is túlagosan merész reménység, ha tekintelbe vesszük, hogy egy-egy egyházközségre állagban csak 5 példány jut.

HIREK

Egyesült a külmissziói füzetek és a csendes esték. Az eddigi Külmissziói Füzetek és a Csendes Esték szerkesztői elhatározták, hogy ezentúl együttesen adják ki a két füzet sorozatot. Az ekképen megjelenő új sorozat közös összefoglaló címe Csendes Esték lesz, mintegy kifejezendő azt, hogy református olvasóközönségünknek érdekes és építő olvasmányt akar kézbe adni, amin csendes estéin elszórakozhassék és épüljön. Az előfizetők ezentúl minden hónapban két füzetet kapnak az eddigi 2 pengős előfizetési áron. Az egyes számok ára 10 fillér lesz. Az egyik szám mindig külmissziói életrajzot közöl, a másik belmissziói irányu vallásos elbeszélést. A két sorozat szerkesztőisége ezzel a lépésével mindenképp előtt azt akarja hangsúlyozni, hogy Krisztus szerint csak

egy misszió van: megnyerni Isten számára mindazokat, akik távol vannak tőle, akár névleges keresztyének, akár pogányok legyenek azok. Március 1-től kezdve már egyesülve jelenik meg az új Csendes Esték. Megrendelhető a Ref. Külmissziói Szövetségnél: Budapest VIII. Gyulai Pál ucca 9.

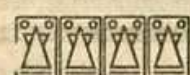
Morrison az úttörő. A Külmissziói Füzetek 25. száma. — Irta: Czakó Jenő. — Ára 20 fillér. Nem ajánlható jobb olvasmány azoknak, akik a külmisszió munkáját meg akarják ismerni és szeretni, mint az első nagy úttörő misszionáriusok életrajza. Morrison Kinának első protestáns misszionáriusa volt s csodálatos az a kiartás és hűség, mellyel reménytelennek látszó munkáját végezte. Ha a kínai hatóságok rájöttek volna, hogy

mit mivel, rögtön a legnagyobb kínzások között kivégezték volna őt is, munkatársait is. Belsőszülött segítőitársai állan dóan rögtönlő mérget hord tak maguknál, mert inkább vé geztek volna így életükkel, mintsem hogy a hatóságok borzalmas kivallatásának te gyék ki magukat. Ez a kis füzet végig vezet minket azon a sok-sok reménységen, majd bizonytalanságon, melyen az úttörő misszionárius éveken át keresztül ment, míg le tudta fordítani kínai nyelvre a bib liát. Két szempont vezette a Külmisziói Füzetek szerkesz-

tőségét, hogy ezt az életrajzot most megjelenesse. Az egyik az, hogy mi magyarok is vég zük Kunst Irén, Vasel Matild és más testvéreink révén kül missziót Kinában, a másik az, hogy most van centennáriuma százados évfordulója Morrison Róbert halálának. A magyar külmiszió e szerény kis em lékkel megemlékezik a nagy misszionárius hősie munkájá ról. Az úttörő munkája ered ménye az, hogy ma Kinában külmisziót végezhetünk. Meg rendelhető a kiadóhivatalban. Budapest, VIII. Gyulai Pál ucca 9.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

883—1934 III. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi Nagytiszteletű Lelkész és Segédlelkész uraknak.* Értesitem mindazon érdekelteket, akik az 1933—34. költségvetési év utolsó évnegyedére, azaz január, február, március hónapokra esedékes globáladó nyugtáikat hivatalomhoz mindezideig még el nem juttatták, hogy ezen kötelezettségüknek haladéktalanul tegyenek eleget annál is inkább, mert a pénzügyminisztérium 34.610 sz. körrendelete értelmében és a helybeli pénzügyigazgatóság e tárgyban kelt 18965. sz. átirata alapján a február havi államsegélyek semmi körülmények között sem szolgálhatnak ki és így nemcsak a hiányzó nyugtlak tulajdonosai, hanem mindazon lelkésztársak sem juthatnak illetményeihez, akik adóik befizetéseit igazolták. Oradea—Nagyvárad, 1934 február 28. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk. püspök.

Értesítés. A Reformátusok Lapja" 1934 február 20-án megjelent 6-ik számában közreadott 738—1934-I. sz. és a Cherechiul-mic-i ref. lelkészi állás betöltésére vonatkozó pályázat határideje egy héttel meghosszabbított.

Értesítés. 2685—1934. Insp. şc. szám alatt iktatandó az érdekelt iskolákban a következő beosztás: Cioaia ur inspector şcolar Arad és Severin megyékben, Cioban Lajos ur inspector şcolar Caraş és Timiş Torontál megyékben, Suşman I ur inspector şcolar Bihar-megyében. — A minisztérium a kisebbségi elemi iskolák és iskolaszékek felügyeletével Bihar megyében megbizta Cristea György urat. Iktatandó az illetékes iskoláknál 2274—1934. Insp. şc. szám alatt.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Nagyt. Református Lelkeszi Hivatalnak

Jud. Arad

Cermeiu—Csermő

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtatnak el.

Nagybetűs Hangjegyes ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként

100

Leies árban

kaphatók a Királyhágómelléki Ref.
Egyházkerület Irattérjesztésében
Oradea, Strada Petru Maior 1.

Az iskolai nyomtatványok pótlására igen gyakran 10–20 lei értékű árut kérnek utánvét mellett m. t. Megrendelőink Minthogy ezek utánvételes szállítása igen körülményes és felette költséges, kérjük, hogy az egyszáz leien aluli rendelésnél annak értékeit és portó díját vagy postabélyegeken, vagy postautalványon előre sziveskedjenek beküldeni Teljes tisztelettel: Kálvin-nyomda.

A 2759–1933 sz. körrendeletben elrendelt iskolaszéki pecsét-bélyegzőt 75 leiért szállítja — a pénz előzetes beküldése mellett portómentesen — a Kálvin könyvnyomda, Oradea.

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Cégtulajdonosok: BÉRES KÁROLY, BÉRES SÁNDOR, ROMÁN KÁROLY

Telefon

6-22

Készít mindenfajta egyházi- és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbébb magán- és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb, modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

ORADEA

STR. DR. AUREL LAZAR (VOLT NAGY SÁNDOR-UTCA) 14.

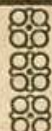
a Református Leánynevelő-intézet épületében

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Főlelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Református Püspöki Hivatal Oradea,
 Strada Petru Maior 1.
 Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
 évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
 ára 10 lei. — Megjelenik minden
 hónap 1., 10. és 20-ik napján.

A református sajtó jelentősége.

Kis igazságok felismerése is nagy tettekre kötelez. Nagy igazságok meglátásának pedig olyan hatása kel', hogy legyen ránk, hogy mi ne tudjunk annak ellentállni, hanem minden tudásunkkal és erőnkkel lépjünk szolgálatába.

Ilyen nagy igazságot az, hogy a sajtó a modern világ sziv-
 verése a sajtó a modern világ Kolumbusz Kristófja és a sajtó
 a modern világ leghatalmasabb fegyvere. A sajtó jelenti az
 emberi élet örök aktivitását és hordozza annak vágyait, eszméit,
 szükségleteit és kívánságait. — a sajtó megy el és jut el olyan
 helyekre is, ahol azelőtt nyomtatott betű sohasem járt, — és a
 sajtó az a roppant erő, amely öl, de gyógyít is, amely rombol,
 de épít is, amely ad, de vesz is, amely élet, de halál is tud
 lenni.

Mivel ez a sajtó, természetes hogy az a templomi
 ünnepély, melyet a református sajtó érdekében rendezünk, egy
 nagy igazság felismerésének s ez igazság szolgálásra való el-
 kötelezésünknek az ünnepe kell hogy legyen. Fel kell ugyanis
 ösmernünk azt az igazságot, hogy az Egyháznak, a vallásnak,
 a mi keresztyén református hitünknek is szüksége van sajtóra,
 arra az ólombetűs hadseregre, amely hivatva van ebben a
 világban hirdetni és szétvinni azokat az üzeneteket és tanításo-
 kat, melyeket az örök forrás, az Evangélium nyújt és ad, hogy
 az élet minden kérdését és megnyilvánulását az Evangélium
 prizmáján szűrjük keresztyénül. És ezt nemcsak azért kell a sajtóra
 is reábiznunk és a sajtó útján is megtennünk, mert a politikának,
 a kereskedelemnek, a gazdasági világnak, az irodalomnak és a
 nemzeti gondolatnak is megvan a maga sajtója s ezek mind
 élnek és küzdenek is, hódítanak és terjeszkednek is a maguk
 sajtójával és sajtójuk útján, — hanem elsősorban és legfőképpen
 azért kell nekünk református sajtó, mert látjuk és tapasztaljuk,

hogy erre olyan szükségünk van, mint a levegőre és világságra, mint a mindennapi kenyérre!

Szükségünk van arra, hogy a református sajtó legyen az iránytű, mutassa merre menjünk, — a református sajtó legyen a mérleg, melynek révén helyes és igaz értékét kaphatjuk az élet dolgainak, jelszavainak és sokszor mérgeinek, — a református sajtó legyen az a jó barát, aki megbízhatóságával és tanácsot adó szavával lép be a küszöbünkön, — és a református sajtó legyen annak a testvéri, szent közösségnek az ápolója ébresztgetője is, melyet mi Anyaszentegyháznak hívunk.

És a református sajtó ezért született meg és ezért akar élni. Támasz és segítség kíván lenni abban, hogy szent örökségünket, magyar református keresztyénségünket megmentsük és átmentsük, megőrizzük és megtartsuk. Különben vagy elveszett kincs vagy csak egy szörnyű vádlevél lesz a számunkra s mi méltók arra, hogy a történelem ne ismerjen bennünket!

Ebből következik azután az, hogy a református sajtónak kettős programja és kettős missziója kell legyen. Egyfelől harcolni a magunk lelki és anyagi javaiért, nyelvünkben élő vallásunkért, gyermekeink és ifjaink szebb jövőjéért, — másfelől pedig a szó és lélek harcát vivni azok ellen, akiknek Isten, Krisztus, keresztyénség és egyház elavult fogalmak s akik hol burkoltan, hol nyíltan, de éppen ezek ellen küzdenek!

Mert az az igazság, hogy „a betű megöl, a lélek az, ami megelevenít“, semmire sem illik rá jobban és találóbban, mint a sajtóra, arra a sajtóra, amelynek, ha nincs lelke: gyilkos fegyverré, lelki bacilussá válik a számunkra! S mi legyen a lelke a sajtónak, hogy a betű ne öljön, hanem éltesse? . . . mi legyen vagy mi lehetne más, mint egyedül az Evangélium!

A református sajtó kizárólag és egyedül az Evangéliumból akar táplálkozni s minden tőkéje, minden programja, minden ereje ebben az egy szóban „Evangéliumban“ van elhelyezve. Innen indul ki és ide kíván velünk együtt megérkezni.

S mivel mélyen megvagyok győződve arról, hogy egy jó, eleven, evangéliumi magyar sajtónak annyi a hivatása és annyi lehet az eredménye, mint egy második pünköstnek: felakarom rázni a sziveket és azt kérem mindenkitől, hogy jöjjön pünköstöt teremteni, pünkösti csodát tenni, Mert ennél a pünköstnél is nemcsak az kell, hogy legyen valaki vagy legyenek valakik, szerkesztők és írók, akik a lélek tüzével dolgoznak és fáradnak s akik egy modern apostolságot vettek ezzel magukra, — hanem kell és szükség van arra a sokszor háromezerre, sok sok

háromezer követőre is, akik ebben az esetben és ebben a pünkösztben előfizetők, támogatók és terjesztők kell, hogy legyenek!

Mindnyájan egyért: a református sajtóért!

Zászlónkra ez van felírva s ezt a zászlót azért emeljük fel itt a templomban, mert a zászló is, meg a jelszó is, amit reá irtunk: szent! Szent azért, mert soha még nemzedéknek nem szólt annyi időszerűséggel és figyelmeztetéssel Istennek az a szava, melyet a 102-ik zsoltár 19 ik versében így irt meg számunkra az Ő akaratának közlésére: „Iratassék meg ez a következő nemzedéknek és a teremendő nép dicsérni fogja az Urat!”

A református sajtót ez az isteni szó, s ennek mély értelme hassa át és éltesse, s vezérelje boldog jövőnk felé!

*Dr Szabolcska László,
bánsági esperes.*

Önsegélyző akció.

A hozzászólásokból megállapítható hogy Boruzs Lajos indítványa élénk visszhangot váltott ki és helyesléssel találkozott. Nem is történhetett másképen. Ez következett egyfelől a lelkesi kar nagy részének nehéz helyzetéből, másfelől testvéri szolidaritásából.

A véleményeket összegezve, a többség 50 Leles havi levonást és sorsolás útján való odaitélést tart célszerűnek.

Az 50 Lei a többféle levonással terhelt kongruából, elég újabb levonásnak. A sorsolás kissé szokatlan, de egyedül így lehet kizárni minden részrehajlásnak még a gyanuját is.

Egy dolog azonban nagyon meggondolandó.

Ez az akció segélyezés akar lenni. Tehát a dolog természete szerint csak azok kell hogy részesedjenek belőle, akik reá szorultak a segélyre, sőt elsősorban azok, akik most és nagyobb mértékben reá szorultak. Mert bármily nagy számmal vannak is a szükségben levő lelkészek, mégis — hála Istennek — elég szép számmal vannak olyanok is, akiknek, ha nem is a legrózsásabb a helyzetük, de jövedelmük vagy magánvagyonuk biztosítja nyugodt megélhetésüket, tehát segélyre — legalább ezidőszerint — nincsen szükségük. Miért vennék el az ilyenek másoktól a segélyben részesülésnek a lehetőségét, sőt a reményét is? Viszont ez nem ment fel senkit a hozzájárulás alól, mert egyfelől mindenki juthat nehéz körülmények közé, más-

felől pedig, ha az akció állandóvá lesz, egyszer ugyanis rákerül a sor, mivel kétszer senki sem részesülhet addig, amíg mindenki nem részesült belőle.

Viszont az is bizonyos, hogy az igénytámasztását nem lehet minden kritika nélkül elfogadni. Szükség van tehát valamilyes felülvizsgáló fórumra, mely a sorsolásban résztvevők számát legalább az első időkben a reászorultság szerint korlátozza. Erre az egyházmegyék lelki tanácsbirói kara, az esperes elnöklété mellett, a legilletékesebb. E birólat alapján felterjesztettek között történjék meg a sorsolás a püspöki hivatalban.

De fontos, hogy ehhez, vagy legalább a lényegéhez a lelkészi kar járuljon hozzá, mert enélkül a levonás nem kezdhető meg. A hozzájárulásnak két utja van. Egyik az alkotmányosabb — a lelkészértekezletek határozata volna. Tehát az indítványt oda kellett volna letenni. Ha ez a dolgot késlelteti, akkor kérjük meg Püspök Urunkat, hogy kegyeskedjék egy körlevélben felhívni a lelkészeket a hozzájárulásra azzal, hogy amennyiben az ellenkezőjét nem jelenti be, akkor a levonás megtörténik. De aki momentán részesülni akar a segélyben, abbéli igényét is jelentse. Az így jelentkezőket vizsgálja felül a tanácsbirói kar és azután történjék meg a sorsolás, Igényeket természetesen később is be lehet jelenteni.

Csak kezdjük meg az akciót mielőbb!

Ezzel a hozzászólásokat lezártuk.

Debreczeni István.

Önsegítő akció és a satumarei főgimnázium fenntartásához való hozzájárulás.

Valóban itt az ideje, hogy mi lelkészek akik hűveink előtt sokszor elszónokoljuk az egymás terhének hordozására buzdító apostoli szép szavakat, most midőn az idők nyomasztó sulya kényszerít reá bennünket, komoly lépéseket tegyünk magunk között ennek az általunk másoknak ajánlott krisztusi elvnek megvalósítására és cselekedetekkel siessünk egymásnak támogatására.

Örömmel üdvözlöm hát Boruzs Lajos lelkésztársamat e tárgyban felvetett indítványáért, ha a kivétel módját illetőleg nem is értek egyet övele.

Bár előbb eszünkbe jutott volna, amikor még az államszegély havi összege sokkal nagyobb volt, mint most, — akkor

ma már egy hatalmas — sok lelkészi család részére jelentős segítséget nyújtható — összeg állhatna e célra rendelkezésükre. De ha ez eddig nem is történt meg, később is jobb, mint soha.

Az indítvány megtétele, most hát az a kérdés: elfogadjuk-e és ha igen, hogyan lesz legméltányosabb és legigazságosabb annak keresztülvitele.

Én a sorshuzást nem látom itt a méltányosság sérelme nélkül olyan formában helyesnek és célravezetőnek, hogy az a kerület összes lelkészei között egyszerre történjék. Hiszen egyik lelkésznek jobban és sürgősebb segítségre van szüksége, mint a másiknak, pl.: gyermekek taníttatása vagy más egyéb, első-sorban méltánylandó körülmények miatt.

Ez az akció a legméltányosabban — szerény véleményem szerint — a következőképen volna keresztülvihető:

Levonatnék a kerület illetve püspöki hivatal által minden lelkész havi államszegélyéből 100 Lei, kerületileg ez circa 20,000 L. Ebből az összegből havonként 4 lelkésznek jutna 5—5 ezer Lei

Már most mindenik egyházmegye lelkészértekezlete vagy annak e célra kiküldött bizottsága megállapítaná a segélyezési sorrendet bizonyos alapelvek érvényrejutásával. A sorrendben kijelöltek közül aztán az első csoport sorsolásra a bánási egyházmegyéből bejönne a két elsőnek jelölt lelkész, a bihariból az első 3, az érmellékiből az első 3, a baia-mareiből az első 5, a carei-marei-ből az első 2 és a salontaiból az első 3. Vagyis minden egyházmegyéből 10 lelkész után jönne be minden csoport-sorsolásra 1 lelkész a sorrendből. Összesen tehát 18 lelkész között történne az első, második, harmadik és negyedik hónapi sorsolás. Mikor ez a 18 lelkész már mind részesült a segélyben, akkor jönne a sorrendből sorsolás alá a második 18-as csoport és így tovább.

Első tekintetre talán kissé körülményesnek látszik ez az elgondolás illetve kivitel, de így látom helyesnek, mert a sorrendi kijelöléssel lehető volna, hogy első-sorban a jobban reáutaltak segélyeztessenek, másodsor mindenik egyházmegye lelkészei számarányuk szerint vennének részt minden sorshuzáson.

Az e tárgyban nagyon sürgősen összehívandó lelkészértekezleteknek aztán alkalmat kellene venni arra is, hogy kerületünk egyetlen fiúiskolájának, a szatmárnémeti főgimnáziumnak állandó segélyezését is megbeszéljék és magukévá tegyék, úgy ahogy azt a nagybányai egyházmegye lelkészi kara már

megvalósította, hogy t. i. minden lelkész évi 300 Leivel 6 évre belép a gimnázium fenntartótestületének tagjai sorába és a 300 Leit januártól minden havi kongruából 25 Leies levonással befizeti az egyházkerület pénztárába a gimnázium javára. Mert milyen szép gesztus volna, ha megvalósulhatna általunk a Debreczeni István által felvetett gondolat, hogy a kerületbeli lelkészek egy tanszék fenntartását állandóan vállalnák.

Hogy milyen nehéz viszonyok között vegetál jelenben a magyar kulturának ez a fontos órálomása, azt csak azok tudják, akiknek többször van alkalmuk a gimnázium vezetőivel az intézet anyagi viszonyairól beszélgetni.

Sajnos, hogy amióta felmerült az iskola részünkről leendő segélyezésének gondolata, amióta hozta a hivatalos lap a baia-marei egyházmegye lelkészértekezletének az iskola segélyezése körül fentebb érintett állásfoglalását, amióta Boruzs Lajos lelkésztársunk „Alma Mater”-e és a Debreczeni István javaslata egy tanszék fenntartását illetőleg e lapban megjelent — azóta mély csend van a kérdés körül. Egyik egyházmegye lelkészi kara se vallott színt; hallgat mindenik mélységesen. Jól esik azonban hinnem, hogy a kérdés körüli nagy csend nem a gondolat halála akar lenni, csak a kellő akarat hiánya miatt nem tudott még testetölni és életrekelni.

Az volna hát szerény javaslatom: ne okoskodjunk felettébb sokat, hanem cselekedjünk, amíg időnk vagyon. Jöjjön össze sürgősen mindenik egyházmegye lelkészértekezlete az önsegítő akció mikénti megoldásának megtárgyalására, hogy az akció beindítása — ha már januárról elmaradt is — de a február havi kongruával megkezdődhessék; de ugyanakkor a lelkészértekezletek a satumarei főgimnázium segélyezésének kérdésével is foglalkozzanak és járuljanak hozzá a baia-marei határozathoz, hogy a mi áldozathozásunk az iskolának nyugodtabb életlehetőséget biztosítson, számukra pedig a jelen és utókor háliját kiérdemelje.

Visky Ferenc.

Legujabb kinyilatkoztatások.

Bavink Bernát könyve.

Valóságos képromboló ez a mai kor. Egész tudományos világfelfogást rombol széjjel. Legjellegzetesebb megnyilatkozása ennek a szellemnek Bavink most megjelent könyve: „Science

and God" címmel. Ilyen sokat mondó fejezetek fordultak elő ebben az érdekes könyvben: „A mekhanisztikus világfelfogás 'edörlése“, „A mekhanisztikus istenfogalom összeomlása.“

A múlt századbeli tudomány ugyanis úgy fogta fel a világ-mindenséget, mint olyan anyagot [substantia], amely örök törvények alapján épült fel. Ez a felfogás nagyon megtetszett a biológusoknak s kiterjesztették ezt az élőlényekre is. Azt hirdették, örök szerint, mekhanikus módon, fejlődött ott is ki a leg-egyszerűbből a legösszetettebb. Isten maga a főmekhanikus. Az ő akaratának kifejezései a természet örök törvényei. Ő teremtette valami előttünk elrejtett módon az anyagot [mátéria]. Ez az egyetlen szembeszökő igazi valóság. Csodálatos törvény-labirintust gondolt ki az Isten, ami a látható anyagból legvégső fokon kitermelte a legnagyobb egyszerű világszűkületet, az értelmes embert.

Egy végtelen nagy fogyatkozása volt ennek a mekhanikus világfelfogásnak. Az nevezetesen, hogy az alkotásától távol álló főmekhanikus és a szerető Atya fogalmát nem bírta össze-egyeztetni. Ezért a mekhanizmust hirdető tudomány és a szerető Atyát hirdető egyház között óriási szakadék támadt. Az egyház tagjai elszomorítóan meggyérültek miatta.

Ezt a mekhanikus világfelfogást a legújabb tudomány lerombolta. A modern tudós kalapácsütései alatt tér, idő, anyag, törvény százezernyi darabra hullott szét. Nem megsemmisült, Elaprózódott. Ezekből az apró részekből a legújabb tudomány pontosan 1900 ban új tudományos világfelfogást rakott össze. Halvány körvonalai látszanak ennek ma még csak, de rövid idő kérdése már, hogy az egész fogalom kész legyen.

Ezt az új világképet így vázolja Bavink fenti könyvében: „Egyre jobban úgy tűnik fel előttünk ez a világmindenség, hogy jobban hasonlít egy nagy gondolathoz, mint mekhanizmushoz. Az értelem, a régebbi evolúciós folyamat e dicső koronája, fundamentális, kozmikus alkotó elemmé lett az új világfelfogásban. „Az egyedüli igaz valóság“, a matéria köddé vált; merő matematikai formulává higult a pisonok és elektronok csodás világában. A substantia meg éppen üres kifejezéssé semmisült.

Ez új tudományos világfelfogás szerint: a természet egy elképesztően fenséges gondolat testet öltése. Speciális kialakulásai a mekhanika és fizika nagy törvényei. Legvaskosabb komplikációja a matéria. Lélek világa van minden anyag mögött, az egész kozmikus világ mögött. Ebből származott az ember is. Lélek testbe öltözése ő; ami akkor történik, mikor embrióból

öntudatos lény lesz. Leike mindig megérzi eredetét; sejtelmesen visszasóvárog szülőházájába.

Ugyanaz ez a modern világfelfogás ami a János apostolé: „Kezdetben vala az Ige, és ... Isten vala az Ige ... nála nélkül semmi sem lett, ami lett.” [1, 1—3.] E modern tudományos világkép szerint minden az Isten kinyilatkoztatása. Maga a rideg matematika is. Istent magasztalja az elemi iskolás gyerek, mikor a szorzótáblát recitálja. Arról a mindenható Lélekről teszen ékes tanubizonyságot vele, aki örök időkre biztosította, hogy kétszer kettő négy legyen. Se több, se kevesebb. Ugyanazt cselekszi a középiskolás növendék is, mikor vegytani képleteket sorol fel. Azt az örök Istent dicsőíti vele, aki örök időkre megszabta, hogy H^2O ; $NaCl$ konyhasó legyen. Csodás isteni kinyilatkoztatás rejlik a biológiában is. Avagy nem ámulatos csoda az, hogy abból a törékeny kis madártojásból, amiben alig van egy gyűszűnyi eleven híg anyag, kifejlődik az az éneklő rigó amely édesen fuvolázó hangjával úgy megfogja az ember szívét, csendes alkonyatkor sötét erdők szélén. Nem véghetetlen Jóság kinyilatkoztatása-e ez?

Még a legmodernebb gazdasági, társadalmi, nemzetközi életben is mélységes értelmű isteni kinyilatkoztatás láppang. Valamennyi téren örök igazságokat revelált nekünk az Isten a szemünk láttára. Megértette velünk, hogy sikeres gazdasági élet csak úgy lehetséges, ha vásárlóképesse tételik a fogyasztó nagy tömeg. Megértette velünk, hogy boldoguló földmives lakosság nélkül elvész az ipar és a kereskedelem. Önző kapitalizmusnak félreérthetetlenül kinyilatkoztatta, hogy a munka megbecsülésével tud csak ő is boldogulni; hogyha egymás terhét jó akarattal hordozzák. Megrázóan tragikus módon revelálta azt is, hogy a háború pusztítása összehasonlíthatatlanul nagyobb, mint a nyeresége. Minden erőszak még jobban összebogozza és nem kioldja a nemzetközi problémák csomóját. Az örökké élő Istent láttuk mi mindezen nagy igazságokban meg. Csodás mivoltának eleven szívdobbanásai voltak ezek mind. Önkéntelenül megéreztetik velünk, hogy van a nagy világmindenségben Valami, ami a jóság, az igazság, a szeretet pártján áll; ami a rút kapzsiságot és kegyetlenséget önzetlen jó akarattal igyekszik helyettesíteni. Ez a Valami maga a jó Isten.

Ezek a szemeink előtt folyó, legújabb isteni kinyilatkoztatások. Ch W. után

Bokor Sándor

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Dr Falussy Árpád ny. főispán, volt orsz. képviselő, a carei egyházmegye tanácsbírája március 5-én Budapesten 69 éves korában elhunyt. Egyházát szerető, lelkes református volt. Az egyházkerületi közgyűlésen több ízben képviselte a carei egyházmegyét és a tanácskozás nivóját mindig emelte értékes felszólalásaival. Temetése március 7-én volt Budapesten,

„Az igaznak emléke áldott.“

A belmissziói titkár beszámolójáról.

Febr. 10. Chişineu de Criş Három éve van fiubibliakör, 8 rendes tagja van a Körnek, akik rendszeresen eljárnak bibliáórára. A leányok is szorgalmas bibliaköristák, különösen mióta a konferenciáról hazajöttek. A vasárnapi iskolát a lelkész ur vezeti. Nagy segítségére vannak ebben a munkában a valóban nagyon komoly és hasznavehető bibliakörös leányok. A nőszövetség megalakult ugyan, de szervezett formában nem működik. Alkalmilag végeznek az asszonyok, de főleg a leányok szeretetmunkát is Találkoztam a vasárnapi iskolával, az ifjúsággal valamint az asszonyokkal is. A férfiaknak beszéltem a férfiszövetségről A presbiteri gyűlésen főleg a hiányos templombajárás okaival foglalkoztuk. A vallásos estélyre nagy számmal gyűlt egybe a gyülekezet.

Febr. 11. Oşorhei. Itt a belmissziói munka különböző ágai tulajdonképen a kulturház megnyitása óta indult meg szélesebb mederben Ez a kulturház, amit helyesebbnek tartanék Kálvinháznak nevezni, azt hiszem egyedü'álló az egész kerületben modernségéről és impozáns nagyságával. Talán a gyantaival mérhetnék össze. A Leánybibliakör rendszeren tartja bibliáóráit 40—45 taggal. A fiúk a maguk összejöveteleire 20—22-en gyűlnek össze. A nőszövetséges asszonyok száma közel jár az 50-hez. Kár, hogy e szép alakulatokhoz hiányzik még a vasárnapi iskola. Ezt most fogják beindítani Itt templomi szolgálatot végeztem, a nagyszámu asszony és leányseregnek konferenciái megbeszélést, a szintén szépszámmal összejött férfiaknak a férfiszövetségről tartottam előadást. A fiukkal az ifjúkori élet problémáiról beszélgettünk. Este a vallásos estélyen, ahol az ifjúság szépen szerepelt, a hugenottákról beszéltem.

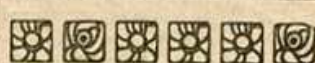
Febr. 11. Fughiu. A vasárnapiiskolát kénytelenek voltak eddig helyiség híján a lelkészi lak konyhájában tartani meg. Ugyancsak a helyiség hiánya akadályozta meg a többi belmissziói munkák beindítását is. Az elég szép számmal összegyűlt híveknek alkalmi istentiszteletet tartottam s megállapodtunk, hogy amennyiben sikerül a faluban alkalmas helyiséget találni, úgy a következő vasárnap kisebbszerű belmissziói nap keretében ismertetjük a nőszövetséges, leányszövetséges és az IKE munkát.

Febr. 13. Santion. A vasárnapiiskolát felváltva vezetik a lelkész és tanító. Beszültünk újabb vasárnapiiskolai csoport beállításának szükségéről. A nőszövetség nincs formaliter megalakulva, de a lányok s asszonyok hetenként kétszer állandóan nagy számmal gyűlnek össze. Igen impozáns férfienekkar van, amit a tanító vezet. A fiuk között nincs bibliakör. A összegyűlt 20—22 fival ennek megalakításáról beszéltünk. A fiuk lelkesedéssel vallották szükségesnek a munka beindítását, amit a lelkész ur meg is tett. Tartottunk belmissziói presbiteri gyűlést s este vallásos estélyt.

Febr. 15. Bors. A tanítónő sok hozzáértéssel és buzgósággal vezeti a vasárnapiiskolát. A lányoknak minden vasárnap délután van bibliaórája, amire elég rendszeresen eljárnak. A nőszövetség csak formaliter alakult meg, de bibliaórákat nem tart. Alkalomadtán végeznek szociális munkát az asszonyok. A fiuk között nincs bibliakör. A férfiak számára megalakították a férfiszövetséget. Gyakran rendeznek vallásos estét. Es'e belmissziói ügyekkel foglalkozó presbiteri gyűlést s vallásos estét tartottunk.

HIREK

Lelkészi továbbképző tanfolyam lesz Sárospatakon ápr. 5—7-én. A tanfolyam központi tárgya az igehirdetés kérdése lesz.

Az egyetemes konvent ülése ápr. 17-én kezdődik.

Örvendtes hírek török misszióinkból. Döbrössy Lajos mohamedán misszionárius örvendtes eseményekről számol be legutóbbi levelében. Bizonyoságtévése nyomán Isten

lelke több sumeni embernek a szívét megérintette s azok hűséges munkatársaiul szegődtek. Esténként együtt mintegy heten felkeresik a korcsmákat és szállókat s az ott összegyűlt mohamedánok és bulgárok előtt beszélnek Krisztusról. Ezek azelőtt részeges, züllött életű emberek voltak s most minden szónál meggyőzőbben beszél megváltott, Krisztusban megtisztult életük. Döbrössy Lajos érde-

kes levelét egész terjedelemben közölte a Hajnal című külmisziói lap februári száma.

1000 reform. diák találkozóját készíti elő a Soli Deo Gloria szövetség virágvasárnap konferenciája.

Csere. Beteg feleségemre való tekintettel felcserélném, Erdélyben országot mentén lévő, 1400 ref. lélekszámmal bíró paróchiát egy kisvárosi, vagy pedig városhoz közvetlen, közel fekvő falusi paróchiával, hogy feleségemet könnyebben gyógykezeltessem. A cserélni szándékozó lelkésztársaimnak az itteni jövedelemről részletes kimutatást küldök, mihelyt a csere ügyben felkeresnek. — Cim: „Ref. Lapja” Kiadóhivnak „Nagy gyümölcsöskert” jeligére.

Négytanerős állami iskolánál 3, esetleg 4 tanítói állás lesz betöltendő szeptember hóra. A református egyház érdeke kívánja, hogy a kiadvendők között egy, református kántori képesítéssel bíró legyen ki a királyhágómelléki ref. egyházkerületi rítus szerint a kántori teendő-

ket is vállalja, szükség esetén lelkészt a szószéki szolgálatban helyettesíti, a kerület által kívánt belmissziói dolgokban lelkésszel együtt tevékenykedik. Ezen szolgálatért az egyháztól fizetése ez: a Kerület által megszabott stola, 15 köbméter tűzifa beszállítva, ez idő szerint 3 k. hold föld haszonélvezete, de kiállítás van rá, hogy a törvény szerinti 8 holdra kiegészíthető lesz, a földek adóját az egyház fizeti. Illetékes helyen kineveztetése ügyében törvényes uton az egyházközség közben jár. Akik a fent írt ügyben érdeklődnek s jóakarattal hajlandók végezni a kántorsággal járó dolgokat, bővebb felvilágosítás végett lépjenek alólirottal érintkezésbe. Bodo — Bodófalva, p. Balint j. Severin, 1934 február 24. Szöllősi Imre, ref. lelkész.

Org. kántori állásra dalárda vezetéséhez is értő ny tanítót keres a tipari (szapáryfalvai) [Tipari jud. Severin] ref. egyház.

Társszerkesztők: Arday Aladár, Bokor Sándor, Szombati Szabó István és Tóth Zsigmond.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

1128—1934 II. sz. KÖRRENDELET. Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak. Tekintettel arra, hogy a mi husvétnk ez évben egy héttel előbb van, mint az ort. román és kör. kat. husvét, a husvét szünidő megtartására nézve az összes főnhatóságom alatt álló ref. iskolákban a következőket rendelem el: A husvét szünet kezdete március 24-én este, az órarendszerinti órák befejezése után. A tanítás kezdete április 10-én, reggel 8 órakor. Oradea 1934 március 12. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök,

M st. Oficiului Parochial Reformat
Nagyf., Református Lelkészi Hivatalnak
Oradea—Nagyvárad
Calea Victoriei (Kolozsvári u.) 61.

... a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtatnak el.

Nagybetűs Hangjegyes ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként

100

Leies árban

kaphatók a Királyhágómelléki Ref.
Egyházkerület Iratterjesztésében
Oradea, Strada Petru Maior 1.

Konfirmációi emléklap

17×21 centiméter méreletben, kék színnyomással, csinos kivitelben 1.— Le
21×34 cm. méreletben, *nagyon szép kivitelű*, három színnel nyomtatva 2 50 Le

Konfirmációi emlékkönyv

disztes címlappal, 100/200 oldal, két 14 terjedelmű füzet finom papíron, nagyon szép
Konfirmációi Emléklappal II kiadás 10.— Lei. — Beszerezhető: a

Kálvin Könyvnyomdában

Oradea, Strada Aurel Lazar 14.

Mindenikből 10 százalék árengedményt adunk. A szállítás utánvétellel történik.
A pénz előzetes beküldése mellett frankó szállítás.

A rendelés az utalvány-szelvényen könnyen elfér.

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Cégtulajdonosok: BÉRES KÁROLY, BÉRES SÁNDOR, ROMÁN KÁROLY

Telefon
6-22

Készít mindenfajta egyházi- és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbözőbb magán- és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb, modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

ORADEA

STR. DR. AUREL LAZAR (VOLT NAGY SÁNDOR-UTCA) 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	○○○	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	○○○	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Petru Maior 1.	○○○	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	○○○	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Imhol jó néked a te királyod.

Máté 21—5.

Krisztus király, ki igazságot hoz a világra. Pilátus előtt maga mondja: „Azért jöttem és azért születtem a világra, hogy bizonyosságot tegyek az igazságról.“

Miért van sok ellensége Krisztusnak? Mert kevés barátja van az igazságnak.

Krisztus király. A király ura kodik, Ő is uralkodni akar mindenütt. Családi tűzhelyeknél és a közéletben, a társadalomban és egyesületekben, pártok villongásai között bent s a nagyvilágban. Békétlen hitvesek kik békére vágytok, a közélet emberei, testületek, amelyek részekre osztják a társadalmat, pártok, kik azt valljátok, hogy mind egy célra törtök: az ország boldogságára és soha sem értetek egyet — ne azt akarjátok, hogy ti uralkodjatok a másik felett, hanem hogy mindkettőtök felett Krisztus uralkodjék.

Oh, milyen boldogság az Ő uralkodása.

Az Ő országa nem e világból való, mert az Ő országa a békesség országa.

Király Ő, de nem életet o't, hanem életet ad.

Nem harcmezőkre űz, hanem az örökélet mezejére vezet.

Nem büntetni jön, hanem megbocsátani.

Nem leigázni, hanem felszabadítani.

Másokért népek ontják a vérüket — Ő népekért ontotta vérét.

Az Ő országában nem milliók vannak egyért, hanem egy: Ő milliókért.

Virágvasárnapi bevonulása nem győző hadvezér diadalmenete a véres harc után, hanem tüntetőfelvonulás minden harc és minden háboru ellen.

Király O, akinek trónjához nem volt hasonló a földön, mert trónja a kereszt. De neki nem a trón adott dicsőséget, hanem Ő adott a trónnak, mely eddig a gyalázat fája volt.

Hatalom Ő, nagyobb minden hatalomnál, mert alattvalóit hozzá nem a törvény, nem erőszak, nem fegyver, hanem az O szeretete kapcsolja.

Ez a király a te királyod: Imhol jó néked a te királyod.

Krisztus király: ez félelem volt Heródesnek, aki mikor születéséről értesült, életére tört.

Vád volt a papok szájában, akik képesek voltak nemzeti érzésüket hitványul megtagadni és az elnyomó hatalom megtartója előtt hamisan vádaskodni ellene.

Krisztus Király: *guny* volt a tömeg ordításában, mely kéjjel gyönyörködött a megcsufolt, meggyötört, véres Szent kinjában.

Reménység volt a nép szívében, amely elnyomottan, szegényen, elégedetlenül, békétlenül várt valamit, valakit; maga sem tudta a nevét, csak azt hitte, hogy boldogságot hoz, azt kell hoznia a számára.

Krisztus király: ez végül a kiválasztott hívő lelkeknek *vallomás*, mint Nátánaelnek, aki midőn az Ur elhívta, boldogan vallotta: „Te vagy az Isten fia, te vagy az Izrael királya.” [János 1—50.]

Legyen ez a te vallomásod is, mert Ő a te királyod. Oh, mennyi gunyt, mennyi kint szenvedett érted, hogy a te királyod lehessen! A te királyod Ő, tehát te alattvalója vagy s így kell, hogy Ő uralkodjék a szívedben. Birodalma az egész világ, de Ő csak egy kicsiny helyet akar: a te szívedet.

De nemcsak alattvalója, hanem katonája is vagy és így harcolnod kell az Ő királyságáért.

Krisztus hódítani akar. A béke királya és mégis harcol. Ez a harc nem önvédelmi háború hanem hódító hadjárat. Krisztus hódítani akar. Meghódítani magának millió meg millió szívet, minden életet, hogy odaadja mindmegannyi diadalmi jelvényt a mennyei Atyának. De ez nem rabságravitel, hanem egy nagy rabszolgaszabadítás.

Csak hogy ezt velünk és általunk akarja elvégezni. Azért mindnyájunk előtt egy célnak kell lenni: „Hogy Jézus nevére minden térd meghajoljon és minden nyelv vallja, hogy Jézus Krisztus Ur az Atya Isten dicsőségére.” [Fil. 2, 10—11.]

Debreceni István.

A belmisszióról.

Valami szomorú eliszaposodás vehető észre a mai erkölcsökben. Soha életünkben ugyanis nem tapasztaltuk még, hogy alantas gondolkodású, cinikus emberek olyan nyílt megvetéssel nyilatkozzanak a köz- és magánélet tisztas sztándárdjairól, mint éppen az elmúlt tíz esztendő alatt. Soha még a közszolgálat és az egyéni jellem magasztos eszméit nem volt olyan nehéz érvényben tartani, mint most. Katasztrófális jelenségek ezek. Szó nélkül mellettük elmenni nem lehet. Mert ez a posványos, ez a laza erkölcs már is meghozta mérges gyümölcseit. Ugy járt vele a mai emberiség, mint mi kis iskolás gyermekkorunkban. Szigorú fegyelmet, példás rendet tartott a tanítónk. De hogyha néha nagyritkán véletlenül kihívta az iskolából huzamosabb időre valaki, rögtön felbomlott a példás rend, meglazult a szigorú fegyelem, féktelen szabadság mánora ragadt el bennünket. Eleinte nagyon jól esett ez. Azt óhajtottuk, bár úgy lehetne mindig. Nemsokára azonban a keserű következmény beállt. Tépett ruhák, véres kezek lettek fájó gyümölcsei. Egy óra múlva már visszaóhajtottuk tanítónkat, hogy rendet teremtsen.

Tökéletesen így járt ez a mai emberiség az Úr Jézus Krisztussal. Nagy gőgösen elfordult tőle, posványba sülyedt, visszasóvárogja. Gyötrelmesen kiáltja: „Mit kell nékem cselekedjek, hogy idvezüljek?” [Ap. csel. 16–30.]

Frappáns példája e sóvárgó vágynak a legutóbbi német választás.

Ezt az epedő vágyakozást, ezt az istenadta szent óhajtozást kell most az anyaszentegyháznak mulhatatlanul megragadnia és égő lelkesedéssel, mély meggyőződéssel visszakiáltania: „Hidj az Úr Jézus Krisztusban és idvezülsz mind te, mind a te házadnépe!” [U. o. 31. v.]

Ez a mai belmisszió kvintesszenciája. Az evangélium égi balzsama által beteg lelkekből egészségeket kell teremteni, eltévedtekből hazatérteket, rossz emberekből jókat. Ez a dicsőséges végcél. Minden egyéb csak eszköze ennek. Az igehirdetés, a templombajárás, az urvacsorázás, a nőszövetség, a bibliakör stb., stb. . .

Azt hiszem, mindez idáig vitán felül áll. Az önként felmerülő nagy kérdés csupán az, hogyan kezeljük e szent eszközöket, hogy biztos célt érjünk?

Akár mennyire indokolt is igen sok esetben, mégis azt állítom, semmiképen sem törvény szigorával, kényszereszközökkel,

korbácsütésekkel! Mindez csak tulla a célon. Nincsen példa rá az egész egyháztörténelemben, hogy az ilyen eljárás sikeres lett volna. Talán a Savonaroláé volna felhozható; ámde ez is tünelmenyes gyors siker után vérbefuladott s csak bus emléke maradt fent. Kiméletlen ostorozásaival ugyanis alármirozta kora léha erkölcsü népét ez a szerzetes, ugyhogy bünbánólag égette el Flórenc piacán csillogó ékszereit, divatos ruháit, játszókártyáit, kézi tükreit. De a jó mag csak köves talajba hullt. Mély gyökeret nem vert. Hirtelen elszáradt. A bűvöletből magához tért nép ugyanazon a piacon égette el Savonarolát, ahol azelőtt nemrég drágaságait elhamvasztotta volt. Egyik leglélekbemarkolóbb lapja ez az egyháztörténelemnek.

Azt mondotta egyszer az Ur Jézus Krisztus: „E világ fiai eszesebbek a világosság fiainál a maguk nemében.” (Luk. 16—8) Pál apostol meg így nyilatkozik: „Maga a Sátán is átváltoztatja magát a világosság angyalává.” (II. Kor. 11—14) Azaz nem kényszerít, nem erőszakkal, hanem vonzóvá igyekszik tenni magát. Csábit, elbűvöl, elvarázsol a gonoszra. A dobzódást jókedvvel, vig cimborákkal, pohárcsengéssel és nótaszóval teszi vonzóvá. A kicsapongást elnevezi szabad önrendelkezésnek, a fősvénységet takarékoságnak stb., stb. . .

Az egyháznak is vonzóvá, megnyerővé, ellenállhatatlanná kell tennie azt a nemes szent célt, azt a tiszta, jó, istenes életet, amit a belmisszióval elérni akar. Ezt pedig legsikeresebben egyéni jósággal lehet megcselekedni. Krisztus mutatta meg erre a példát. Ő sohasem erőszakolt sohasem kényszerített, mindig csak rábeszélt, megnyerni igyekezett. „És én ha felemeltem — mondá — mindeneket magamhoz vonzok.” (János 12—32.)

Maradandó hatása épp ezért volt neki.

Boldog örömmel látom én a fiatal nekibuzdulásokat: Isten minden áldását kérem is rájuk, de a legnagyobb óvatosságot ajánlom.

Az erőszakolás mindent elronthat. Sekélyes talajból a legnemesebb növény is kiég.

Bokor Sándor

Néhány szó az unitárizmusról.

A bihori egyházközségben legujabban megindult unitárius mozgalomra való tekintettel helyénvalónak látjuk az „Egyház és Papság” ban megjelent s az unitárizmusra vonatkozó alanti cikk egyidejű leközlését.

Mi, kálvinisták, az unitárizmustól Isten kegyelméből távol

állók, azt gondoljuk, hogy unitárizmus lényege a nevében jut kifejezésre. Hogy az egy Isten hívése alapján tagadja az isteni Szentháromságot. Azonban az unitárizmus jelentőségét, mint az unitáriusok tanítják, az elnevezés hiányosan mutatja.

Szent Iványi Sándor, a theologiai tudomány magistere, cluji unitárius lelkész és theologiai magán tanár „Az unitárizmus lényege” című művecskéjében idézvén Carpenter angol theologustól, kiemeli, hogy: „Igazi fontossága az emberről szóló tanításaiban található meg.” Mit tanít hát az emberről? Jones Henry — mondja Szent Iványi — még anglikán pap korában unitárius nézeteket vallott. Egyik paptársa szemrehányóan állította meg egy alkalommal. „Azt hallom — szegezte neki a vádat — hogy ön tagadja a Jézus istenségét? — Én tagadnám Jézus istenségét? — kiáltott fel Jones. Én egyetlen embernek az istenségét sem tagadom.” És e feleletben benne foglaltatik az unitárizmus alap-tétele. „Az ember istensége, minden más teremtmény fölött való állása, értéke és hivatása az unitárizmus legalapvetőbb gondolata.” A Krisztus istenségének tagadásával együtt jár az ember istenítése s a keresztyénség theizmusa helyére az unitárizmus aethropocentrizmusa lép. Avagy nem ezt igazolja-e az erdélyi — s egyben a világunitárizmus egyik képviselőjének, Szent Iványi lelkésznek jellemző megállapítása? „Az unitárizmus kezdettől fogva az ember értékéről és rendeltetéséről adott felmagasztosult képet. Az unitárizmus volt az egyetlen ma is élő felekezet, amely már kezdettől fogva elvetette az eredendő bűnt, az ember nyomorult, tehetetlen állapotát, amely szerint magától megjobbulni nem képes és ma is azt tanítja, hogy üdvözülése nem Jézus büntörő áldozatától, Isten ingyen kegyelmétől, vagy az ezekről alkotott dogmák elhívésétől függ, hanem a saját egyéni megigazulásától, melyre szabadsága, lehetősége és képessége van. Jellemünk által üdvözülünk. Természetesen nem: Isten ellenére is, hanem épen az ő akarata s segítsége folytán.” Ezt olvasva arra gondolunk, hogy unitárius elmealkotás lehet a szörnyen megtévesztő szállóige: „Segíts magadon, az Isten is megsegít.”

Az unitárizmus fenti alapelvének megállapításából láthatjuk, hogy ez a magát keresztyénnek nevezett irány mennyire lesodródott arról az egyetlen fundamentumról, amelyen kívül más senki sem vethet. Annak történetéről szólva dr Ravasz László így ír homiléikájában: „Ez az irány elkerülte azt a pontot, ahol a vallásos erény eruptiói születtek és közvetlenül beletorkollott, felolvadt a XVII. és XVIII. század felvilágodottságába s annak

is legszélsőbb sodrában, a racionalizmusban. Ez útjában határozottan nem egy theologiai tételnek adott új megfogalmazást olyannyira, hogy aztán a modern theologia magáévá tette azokat, de új vallásos élményeket sohasem adott és magát a keresztyén életet nemhogy mélyítette, de folyvást sekélyebbé tette. Ezenközben végtől végig megmaradt skolasztikának, azaz szakadatlanul olyan fogalmakkal dolgozott, amelyekből kiveszett a vallásos élet... [1900.]

Az unitarizmus a keresztyénség evangéliumi elvével homlokegyenest ellenkező lelki-szellemi irányzat. Éppen ezért a kálvinizmusnak nemcsak protestálnia, hanem küzdenie és védekeznie kell ellene. A Krisztusba vetett élő hittel valljuk, hogy az ember lelki üdvössége kizárólag az Isten üdvözítő kegyelmének a műve s tiltakozunk a kegyelem üdvözítő munkájához való minden emberi hozzáadás ellen. Semmi sem katasztrófálisabb az ember lelki életére nézve és semmi sem képez nagyobb akadályt előtte az örökkévalóság útján, mint maga a jóságának, önműködő képességének hamis tudata. Az üdv útján első lépés a bűnösség megismerése, a megtérés szükségének, a saját erő semmiségének tudata.

Az unitarizmus itt Erdélyben, a vallásszabadság klasszikus földjén hozott a legdusabb hajtást. Itt kell az evangéliumi keresztyénségben a legtöbb felelősségérzetnek lennie annak irányában. Az evangéliumi misszióknak fel kell mutatnia előtte úgy a Krisztust, mintha közöttük feszítették meg, hogy ismerje meg minden hiva, hogy ama Megtagadottnak váltságghalála szerzett neki is üdvösséget s nem embertől van az. El kell jőnie a döntő órának: térdet hajtani a megfeszített és feltámadott Krisztus előtt, vagy lemetszteni a dús hajtásnak a terebélyes fáról.

Máthé Elek.

A belmissziói titkár beszámolójáról.

Febr. 18 Fughiu. Előző látogatásom alkalmával tett ígéretnek megfelelően vasárnap kerestem fel ismét a gyülekezetet, hogy így szélesebb rétegekkel találkozhassam. A belmissziói kérdésekkel foglalkozó presbiteri gyűlésen elsősorban a nőszövetség és az ifjúsági munka beindításának szükségességéről és annak lehetőségéről beszéltünk. A munka számára egy megfelelő tágas, elhanyagolt, de szépen rendbehozható termet találtunk, amit díjmentesen bocsát a gazdája a munka céljaira. Délután alkalmi Istentiszteletet tartottam, majd a nőknek a nőszö-

vetségről, a férfiaknak a férfiszövetségről tartottam előadást. A nőszövetség megalakítását egyelőre tisztikar nélkül, ki is mondották. A fiukkal az ifjusági munka beindítását beszél-
tük meg.

Febr. 20. Halmeu. A vasárnapi iskolával, nő és leány-
szövetséggel, férfiszövetséggel, énekkarral, este a vallásos esté-
lyen a gyülekezet egészével találkoztam. A vasárnapi iskola
a lelkész neje vezeti. A gyermekek szépen énekelnek, jártasak
a történetekben s általában arról tesznek bizonyosságot, hogy
behatóan és szeretettel foglalkoznak velük. A nőszövetség belső
nehézségekkel küzd. Sok a kicsinyes gondolkodású asszony,
akikkel nehéz dolgozni. Erős belső és külső fegyelemre, tervszerű
munkaprogramra van szükségük. A férfiszövetség, amely
ottilétem alkalmával alakult, ha a lelkesedést és a buzgóságot
nézzük, sokat ígér. Mindenesetre vannak érdeklődő és komoly
lelkek, akikkel lehet s kell is foglalkozni. Igen jól vezetett férfi
énekkar van. Az ünnepély szép és gazdag programját nagy
közönség hallgatta végig.

Febr. 20 Dabolc. Templomos, egyházas, jó nép, amely
azonban megsínyli pásztorának öregségéből folyó szolgálatkép-
telenségét. A templomban gyültek össze és úgy férfiak, asszo-
nyok, mint az ifjak figyelemmel hallgatták meg mondanivalói-
mat. A presbitériummal külön is találkoztam. Amennyiben a
halmeui lelkész jár át prédikálni is, tulajdonképeni egyesületi
munkáról szó sem lehet.

Febr. 21. Tamaseni. Így gondolnám el mindenütt bizonyos
fokig a vasárnapiiskolát, mint ahogy itt láttam. Az ősz pásztor,
fiatal tanerője van bár, saját maga gondozza vasárnapiiskolájá-
ban a gyülekezete gyermekkorban lévő tagjait. Nem vasárnapi-
iskola ez, hanem a gyermekek pásztorációja. Erre pedig ott is
szükség van, ahol felekezeti iskolát tartunk fenn. Ugy szintén az
ifjúsággal is maga a lelkész ur foglalkozik. A gyülekezet egé-
szével a templomban találkoztam, ahol szépszámmal gyültek
össze. Formális egyesületi munka nincs.

Febr. 21. Babești. A legtemplomiasabb, legeggyházasabb
gyülekezetek egyike, amikkel eddig találkoztam. Előbb a vasár-
napiiskolát néztük meg, amit — mint tamaseniiben, úgy itt is —
a fiatal tanerő dacára, igen helyesen, az idős lelkész maga ve-
zet. A gyermekeken meglátszik az Ige elmélyítése. A belmisz-
zió kérdésével foglalkozó presbiteri gyűlést tartottunk. Este val-
lásos estét tartottunk. Formális egyesületi élet nincs. Vallásos
estéket gyakran tartanak.

Belmissziói titkár látogatása. Az utóbbi hetekben meglátogatta a következő gyülekezeteket: Halmeu, Tămășeni, Babești, Turulung. Adrian, Livada, Livada noua, Agriș, Micu'a, Sighetul Marmăției, Câmpulung la Tisa, Orașul nou, Seini, Apa, Jojib, Medieșul aurit, Gurbed, Odorău, Berendi, Batiz, Cuc községeket. Következő körutját a bánságban végzi ilyen program szerint: márc. 21, és 22. Timișoara, 23 Uisenteș, 24 Moșnița noua, 25. Tormac, 26 Lugoj, 27. Țipariu 28 Bodo, 29. Mănăștur, 30. Dumbravă, 31. és ápr. 1, 2 Reșița.

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Őzo. Debreczeni Lajosné szül. Tóth Jullánna 77 éves korában folyó hó 15-én hosszas szenvedés után Salmárt elhunyt. Az elhunytban lapunk főszerkesztője édesanyját gyászolja. Csendes elvonultságban, jól megérdemelt békés nyugalomban töltötte öreg napjait fiának szerető családi körében. Akik valaha ebben a házban megfordultak, tisztelettel gondolnak a kedves matrónára. Mig betegsége le nem sujtoitta, előrehaladott kora mellett is folyton tevékeny volt. De különösen tevékeny volt abban, hogy életének sikereit — gyermekeit — állandóan az Ur szolgálatára áldozta lélekben s az ő kifürkészhetetlen akaratán való megnyugvással viselje el azt a nagy csapást is, amit Isten gyermekének elvesztésével rá mért. Tábilha nem halt meg, csak elköltözött igazi hazájába. Fia, aki máskor a gyászolókat az ige vigasztalásában részesítette, most mint gyászoló maga is vigasztalásra szorul. Felé fordul mindnyájunk részvétele, de a vigasztalás onnan felülről kell, hogy jöjjön: jól eltöltött hosszú élet után az Ur örömébe ment be a szeretett anya.

KÜLFÖLD

Mohamedánok szemben Krisztussal.

Ugy a Kálvinista Szemlébe, mint a Református Figyelőben többször megemlékeztek arról a szépen induló missziói munkáról, melyet a Református Külmissziói Szövetség kezdett néhány éve a bulgáriai törökök között. A Szövetség misszionáriusa, Döbrössy Lajos lelkész beszámoló leveléből közlünk most néhány érdekes részletet.

Iszmail — a külföld. Iszmail efendi tatár ember, a theológián gondnoki tiszteletet tölt be. Dolgom akadt arrafelé, bementem hozzá Iszmail efendit fanatikus embernek tartottam.

A szobában ülven, beszélgetünk és én csendben kértem Istent, hogy adjon a bizonyágtévére valami jó kapcsolópontot. Iszmail efendi egyszerre csak bizalmas kezd lenni hozzám és — a verseiből kezd olvasni, Volt a versek között egy, amelynek témája megragadott. Arról volt benne szó, hogy a mecsetből kijövő muzulmánok egy zivataros téli hajnalon a „halottak kövére” kitett kis csecsemőt találtak. A költő meghapóan zeng a kis muzulmánról, aki ott kezdi a göröngyös életpályát, ahol mások végzik. Felháborodik a gonosz világ felett és ehhez hasonló érzések dobogtatják szívét. Határozottan szép téma és szép vers. Ki is fejeztem tetszésemet, ami Iszmail efendi költő hiuságát nem kevésbé emelte. Néhány perces csend állott be. Én ezalatt Isten vezetéséért imádkoztam. Majd megkérdeztem Iszmail urat, hogy becses véleménye szerint hol van az emberi gonoszság forrása. Hosszu gondo kozás, homlokráncolás s hallgatás... Az én tapasztalatom szerint — mondtam — az emberi gonoszság forrása a szívünkben van, Valóban — ámul el erre tatár atyánkfia Erre szép nyugodtan elmondtam saját életem korábbi költősségét, önön dicsőségem és énem igazának megvédése érdekében folytatott küzdelmeimet. Elmondom, hogy az ember nem tudja jobbik énjével legyőzni a bűnt, hiába küzd körömsza adtáig. Saját életem történetével aztán elmondom neki, hogy mint találtam meg az életem és teljes engedelmes-séggel átadtam magamat Krisztus vezetésének. Nem bizonyítottam, hogy melyik az igazi vallás, hanem egyszerűen elmondtam, hogy kicsoda nekem Krisztus. Közben pedig arra gondoltam, hogy Isten az én bizonyágtételemen keresztül meg tudja ragadni a kis tatár ember szívét is.

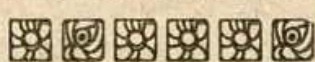
Bucsuzáskor azt mondja Iszmail efendi, hogy ő mindig sokra becsülte a protestánsokat, mert látszik rajtuk, hogy igaz emberek. Egyszer megsértett egy protestánst, de nem is tudott addig a. udni, míg bocsánatot nem kért tőle. A protestáns ember pedig addigra már el is felejtette a sértét...

Lelekészbelkutatás. Az egyházkerületünkben eltávozott Baka Bétát a komlódtótfalui református egyház új lelkipásztorát egyházhatósági megbízásból folyó márc. hó 4-ik napján iktatta be hivatalába, az egyház előbbi lelkipásztora Kósa Zsigmond, aki jelenleg a győrtleki egyház

lelkipásztora. A hívek szent gyülekezele nagy örömmel, bizodalommal és szeretettel vette körül az ünnepélyen megjelent tiz palástos lelkipásztort, akiknek életén, példaadásán, munkáján, ugyszintén a gyülekezeteiken sokasodják meg az Ur áldó kegyelme.

HIREK

Egyházmegyei presbiteri és férfiszövetséges konferencia

lesz Oradeán április 9-én a bihari egyházmegye összes gyülekezeinek bevonásával. A konferencia délelőtti programja: Istentisztelet. Prédikál Sulyok István püspök. Konferenciái megbeszélés. A presbiter hivatása és feladata. Bevezeti dr. Ujfalusi Sándor egyházmegyei tanácsbíró. Délután: Konferenciái megbeszélés. A férfiszövetség célja. Fazekas Lajos, az újvárosi férfiszövetség elnöke. Férfiszövetségek az egyházmegyében. Jelentés. Dr. Szabó Lajos belm. előadó. Este templomi ünnepély, ahol Igét hirdet Kulcsár Andor vad-i lelkész, előadást tart Kádár Miklós uilaci lelkész. Ugy a délelőtti Istentiszteleten, mint az esti ünnepélyen az egyházmegye kiválóbb énekkarai fognak közreműködni.

A kerületi fiukonferencia

Oradeán április 8–9-ikén, román husvét első és másodnapján lesz. Eire a konferenciára szeretettel hívjuk kerületünk fiu ifjuságát vezetőikkel együtt. Ugy az ifjuság, mint az egyház s az ifjusági munkánk szempontjából igen fontos, hogy erre a konferenciára minél számosabban eljöjjenek.

A konferencia helye az oradeai Ifjusági Otthon, str. Alexandri (volt Teleki-u.) 31. Részvételi díj nincs, hanem a jelvényért fizet mindenki 5 Leit s ha igénybe veszi, a vasárnapi ebéd és vacsoráért, a hélfői reggeli és ebédért összesen 20 Leit. Aki az étkezést nem veszi igénybe, csak a jelvény árát fizeli, de általában azt mondhatja, hogy a pénz hiánya nem szabad hogy valakit visszatartsa. Hélfői vacsoráról, ill. utravaloról, mindenki maga gondoskodik. Mindenki hozzon magával lepedőt, pokrócot, kispárnát, szappant, törülközőt. A Bibliát és énekeskönyvet ne felejtsek otthon. A konferencián minden 12 évet betöltött fiu résztvehet. A jelentkezést a lelkész ur legkésőbb 4-ikére tegye meg, megírván, hogy hányan jönnek, hogyan és mikor? A konferencia programja a következő: 8-ikán reggel 9-kor megnyitó. 10-kor Istentisztelet. 11—1. Megbeszélés. Mily nagy az én bűnöm és nyomoruságom? 3—5-ig Williámsz György és az ifjusági mozgalom. Megbeszélés. 6-kor ünnepély a leánygimnázium dísztermében. 9-én: 8—9-ig bibliaóra. Róm. 7, 14—25. Fél 10—11-ig Megbeszélés. Mi módon szabadítatom meg minden bűnemből és nyomoruságomból? Fél 12—fél 1-ig Előadás. A Szentlélek

lemloma. Fél 3—4. Minő hálával tartozom Istennek e megszabadításért? Fél 5—fél 6-ig Beszámoló. Bezárás.

Lelkésztestvéreim figyelmébe! Április 8—9 én, mint azt a Református Jövőben is részletesen közöltük és a már elküldött meghívókon irtuk, Oradean két napos fiu ifjusági konferenciát rendezünk. Nagyon kívánatos volna, hogy erre a konferenciára minél több ifjut juttasunk el, nem felejtve el, miszerint a legeredményesebb ifjusági munkát csak úgy lehet kezdeni, ha állanak a lelkészek mellet konferenciát járt ifjak, akik mindenben a kezére járnak. A legtöbb esetben úgy szokott történni, hogy a konferenciás ifjak odahaza a legnagyobb mértékben vannak segítségére a lelkésznek a munka, a bibliakörök és összejövetelek, általában az egész ifjusági egyesület munkájában. Különösen a várakörnyéki falvakból lehet hozni tömegesen az ifjúságot, de egy-kettő jöhet a távolabbi vidékekről is. Azért nincsen részvételi díj s azért kérünk oly minimális összeget a közutolátásért, hogy a konferenciát minél olcsóbbá tegyük és így annál többen jöhessenek. Magukat a lelkésztestvéreket is szeretettel hívjuk és várjuk erre a konferenciára, amelyen, ha előre megírják, díjmentes elszállásolásukról gondoskodni fogunk.

Kiss Bertalan.

A Biharl Ref. Egyházmegye Tanítóegyesületének oradeai köre folyó évi március 1-én köri értekezletet tartott a következő tárgysorozattal: Kelemen Etelka mintatanítást tartott a IV. e! osztályban a számlanból, a közönséges tört fogalmáról. A mintatanítás gondos és alapos volt. Szépen érvényesült a tanító és a gyermekek együttmunkálkodása Matkó Mária a családi és iskolai nevelésről olvasott fel. Részletezi, hogy milyen a helyes családi nevelés Felsorolja a legszembetűnőbb hibákat és mulasztásokat, melyeket a szülők e téren elkövetnek s melyek következtében olyan sok rosszul nevelt gyermek kerül a tanító keze alá. A szülőknek és tanítóknak együtt kellene munkálkodniok a gyermek javára. Tárgyalja, hogy a

tanító hogyan igyekezzék az otthon elhibázott nevelést helyrehozni. Felsorolja az iskolás gyermekek legelterjedtebb rossz szokásait s gyakorlati tanácsokat ad azok kiküszöbölésére. Az értekezlet tagjai az értekezést nagy lelkeséssel fogadták. Az értekezést követő megbeszélés során elhatározták, hogy évenként többször értekezletre hívják össze a szülőket. A szülőkkel a nevelés kérdéseiről megbeszéléseket tartanak, hogy őket a nevelés terén irányítsák.

Lelkészi továbbképző tanfolyam a tiszáninneni egyházkerületben. A sárospataki Theol. Akadémia tanári kara április 5—7-ig Sárospatakon lelkészi továbbképző tanfolyamot rendez. A tanfolyam központi kérdése az Igehirdetés.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Nagyf. Református Lelkészi Hivatalnak
Jud. Arad
Cermeiu—Csermő

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtatnak el.

Nagybetűs Hangjegyes ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként

100

Leies árban

kaphatók a Királyhágómelléki Ref.
Egyházkerület Irattérjesztésében
Oradea, Strada Petru Maior 1.

Konfirmációi emléklap

17×21 centiméter méreletben, kék színnyomással, csinos kivitelben 1— Le
21×34 cm. méreletben, *nagyon szép kivitelű*, három színnel nyomtatva 2 50 Le

Konfirmációi emlékkönyv

diszes címlapu, löbb mint két ív terjedelmű füzet finom papíron, nagyon szép
Konfirmációi Emléklappal II. kiadás 10— Lei. — Beszerezhető: a

Kálvin Könyvnyomdában

Oradea, Strada Aurel Lazar 14.

Mindenikből 10 százalék árengedményt adunk. A szállítás utánvétellel történik.
A pénz előzetes beküldése mellett frankó szállítás.
A rendelés az utalvány-szelvényen könnyen elfér.

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Cégtulajdonosok. BÉRES KÁROLY, BÉRES SÁNDOR, ROMÁN KÁROLY

Telefon

6-22

Készít mindenfajta egyházi- és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbözőbb magán- és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb, modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

ORADEA

STR. Dr AUREL LAZAR (VOLT NAGY SÁNDOR-UTCA) 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében